

Onderzoek naar de begeleiding van straatkinderen op de LKG-groep

Kindertehuis Janaseva Sisubhavan
(Aluva, India)

M.J. van Rossum en M.T. Vijverberg (2007)
Sociaal Pedagogische Hulpverlening
Projectbegeleider: K. Borsboom, Haagse Hogeschool

Inhoudsopgave

	Pagina
Kantttekeningen	3
Voorwoord	4
<u>1. Inleiding</u>	
1.1 Motivatie	5
1.2 Probleemstelling, vraagstelling en doelstelling	5
1.2.1 Probleemstelling	
1.2.2 Vraagstelling	
1.2.3 Verantwoording van onze hoofdvraag	
1.2.4 Doelstelling	
1.3 Deelvragen	6
1.4 Onderzoekseenheden	7
1.4.1 Sleutelinformanten	
1.4.2 Verantwoording van de onderzoekseenheden	
1.5 Methoden van dataverzameling	8
1.5.1 Gebruikte methoden van dataverzameling	
1.5.2 Verantwoording van de methoden van dataverzameling	
<u>2. Janaseva Sisubhavan</u>	
2.1 Organisatie	10
2.1.1 Visie, missie en slogan	
2.1.2 Doelstellingen	
2.1.3 Maatschappelijke functie	
2.1.4 Medewerkers	
2.2 Doelgroep	11
2.2.1 Voortraject	
2.2.2 Contra-indicaties	
2.2.3 Opvallendheden doelgroep	
2.3 Dagprogramma en (groeps-)activiteiten	12
2.4 Begeleiding	13
2.4.1 Begeleiding tijdens groepsactiviteiten	
2.4.2 Begeleiding tijdens vrij spel	
2.4.3 Individuele begeleiding	
<u>3. Literatuuronderzoek</u>	
3.1 Armoede en kinderarbeid in India	15
3.2 Straatkinderen	16
3.2.1 Omvang van de doelgroep	
3.2.2 Oorzaken	
3.2.3 Risico's	
3.3 Ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar	18
3.3.1 Sociaal-emotionele ontwikkeling	
3.3.2 Cognitieve ontwikkeling	
3.3.4 Sociaal-emotionele ontwikkeling	
3.4 De invloed van traumatische gebeurtenissen op de ontwikkeling van het jonge kind	21
3.4.1 Traumatische gebeurtenissen	
3.4.2 Verwaarlozing	
3.4.3 Hechtingsproblematiek	
3.5 Pedagogisch werkplan	23
3.5.1 Doel van een pedagogisch werkplan	
3.5.2 Begeleidingsaspecten die van belang zijn met het oog op de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling	

<u>4. Uitwerking data</u>	
4.1 Samenvatting interviews	26
4.2 Opvallendheden uit de observaties	26
<u>5. Analyse</u>	
5.1 Overeenkomsten	28
5.2 Verschillen	28
<u>6. Conclusie</u>	
6.1 Samenvatting van de analyse	31
6.2 Beantwoording deelvragen	31
6.2.1 Deelvraag één	
6.2.2 Deelvraag twee	
6.2.3 Deelvraag drie	
6.2.4 Deelvraag vier	
6.2.5 Deelvraag vijf	
6.2.6 Deelvraag zes	
6.2.7 Deelvraag zeven	
6.2.8 Deelvraag acht	
6.2.9 Deelvraag negen	
6.2.10 Deelvraag tien	
6.3 Beantwoording hoofdvraag	35
6.4 Aanbevelingen	36
<u>7. Verantwoording</u>	
7.1 Opzet en aanpak veldonderzoek	37
7.2 Inhoud scriptie	39
7.3 Verantwoording en evaluatie eindproduct	39
7.4 Betrouwbaarheid en geldigheid	40
7.3.1 Betrouwbaarheid	
7.3.2 Geldigheid	
Nawoord	41
Literatuurlijst	42
Bijlagen	
1. Interviews	47
2. Observatieschema's	
2.1 Observatieschema gedrag Kind	67
2.2 Observatieschema interactie Groepsleiding-Kind	68
3. Observaties	
3.1 Observaties 2nd standard klas en 3rd standard klas	69
3.2 Observatie Peutergroep	72
3.3 Observaties groepsleiding aan de hand van het observatieschema	74
3.3.1 Vrijspelmomenten	
3.3.2 Schoolmomenten	
3.4 Peuterobservaties aan de hand van het observatieschema	80
3.4.1 Vrijspelmomenten	
3.4.2 Schoolmomenten	
4. Achtergrondinformatie doelgroep	86
5. Beschrijving van het dagprogramma	87
6. Uitgangspunten Pedagogisch werkplan	90
7. Begeleidingsaspecten bij affectieve verwaarlozing	91
8. Procesverslag	92
9. Samenwerkingscontract	94

Kanttekeningen

Daar waar wij in ons literatuuronderzoek spreken van peuters in de 'hij'-vorm kan respectievelijk ook de 'zij'-vorm gelezen worden. Tevens spreken wij van de LKG-groep (Lower Kindergarten), wanneer wij het hebben over de voorschoolse peutergroep in de leeftijd van drie tot vier jaar.

Voorwoord

Wij hebben dit afstudeerproject geschreven in het kader van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening aan de Haagse Hogeschool, studiejaar 2006 - 2007.

Gedurende dit laatste studiejaar zijn wij voor twee maanden naar India vertrokken, om onderzoek te doen naar de hulpverlening aan straatkinderen in het kindertehuis '*Janaseva Sisubhavan*' in Aluva - Kerala - India. In dit woord vooraf willen we een aantal mensen bedanken:

Allereerst willen we onze projectbegeleider K. Borsboom bedanken voor haar inzet, advies en steun tijdens de consultlessen. Gedurende ons project konden we met al onze vragen bij haar terecht. Tijdens de chat-consulten en de telefonische consulten, kregen we kritische feedback waarmee we telkens weer hard aan de slag konden. Haar motivatie én het vertrouwen in ons dat zij telkens weer liet blijken, hebben ons voortdurend gestimuleerd.

Eveneens willen wij Pater W.J.M. van Paassen bedanken, zonder hem waren we nooit in contact gekomen met het kindertehuis Janaseva Sisubhavan. Hij heeft ons net dát zetje in onze rug gegeven, dat wij nodig hadden om dit avontuur aan te gaan. Voorafgaand aan onze reis heeft hij ons veel nuttige en praktische informatie verschaft en ook in India stond hij onvoorwaardelijk voor ons klaar.

Uiteraard willen wij ook J. Mavely, de directeur van het kindertehuis, bedanken voor zijn gastvrijheid en openheid. Hij heeft ons de kans gegeven om op een kritische wijze naar de organisatie en de gebruikelijke manier van werken te kijken. Hij betrok ons overal bij en gaf eerlijk antwoord op al onze vragen. We kregen toestemming voor het interviewen van medewerkers en mochten alle beschikbare documentatiestukken inzien.

Tevens willen wij de twee advocaten bedanken die werkzaam zijn voor de locaties Janaseva Sisubhavan en het Janaseva Boyshome. B.S. Swathi Kumar en A. Ravindran hebben ons verscheidene malen informatie verschaft over de wet- en regelgeving rondom het in veiligheid brengen van straatkinderen en de plaatsing van deze kinderen in het kindertehuis.

We willen alle medewerkers van het kindertehuis bedanken voor hun enthousiasme en openheid. We werden met open armen ontvangen en waren op elk tijdstip van de dag welkom op de groepen en in de klassen. Tevens gaven zij ons alle gelegenheid om vragen te stellen.

Daarnaast willen wij ook graag de Social Work studenten bedanken die wij in India ontmoet hebben. Tijdens de eerste weken van ons verblijf, hebben zij ons geholpen en gesteund in het eerste contact met de medewerkers.

Tot slot, maar niet minder belangrijk, een dankwoord aan onze familie en vrienden die ons enorm hebben gesteund voorafgaand, tijdens en na onze reis naar India.

Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg.

April 2007

1. Inleiding

1.1 Motivatie

Het idee om tijdens of na onze studie voor een bepaalde periode werkervaring op te doen in het buitenland, leefde bij ons al een tijdje. We hadden echter nog geen concrete plannen. Door de foto's en verhalen van Fr. William, een kennis van de familie van Annemieke, kwamen we op het idee om ons afstudeerproject te richten op het kindertehuis 'Janaseva Sisubhavan' in Aluva (India). Onze motivatie groeide en de plannen om écht werk te maken van deze unieke mogelijkheid, werden steeds concreter.

Er zijn meerdere redenen waarom wij voor dit afstudeerproject gekozen hebben. In de eerste plaats leek afstuderen in het buitenland ons een enorm leerzame en uitdagende ervaring. Wij wilden ons, naast het uitbreiden van kennis, ook verdiepen in de cultuur en leefwijze van mensen in India. Tevens zou een afstudeerproject in het buitenland ons de mogelijkheid bieden om te ontdekken hoe de hulpverlening er in het buitenland uit ziet. Het was voor ons praktisch gezien erg handig, dat wij zowel in Nederland als in India enkele Nederlands sprekende contactpersonen tot onze beschikking hadden. Gedurende de eerste weken van ons verblijf in India, heeft Fr. William ons aan verschillende personen voorgesteld, waardoor we al snel een netwerk van contacten konden opbouwen.

Tenslotte sprak ook de doelgroep ons aan. We zijn allebei erg geïnteresseerd in de hulpverlening aan kinderen en hebben beiden stage gelopen in dit werkveld. Voorafgaand aan onze reis hadden we al het een en ander gehoord en gelezen over 'straatkinderen' en we wisten daardoor grotendeels wat ons daar in India te wachten stond. De foto's en de schokkende verhalen over het leven van straatkinderen, weerhielden ons er niet van om ons plan door te zetten. Integendeel. We wilden van dichtbij ervaren wat deze kinderen doormaken en de realiteit onder ogen zien.

1.2 Probleemstelling, vraagstelling en doelstelling

Hieronder zullen we onze probleemstelling, vraagstelling en doelstelling kort toelichten.

1.2.1 Probleemstelling

De hulpverlening aan straatkinderen in India kampt met verschillende problemen, met name op financieel vlak. Daarbij spelen ook de visie op hulpverlening, de scholingsmogelijkheden van de medewerkers en het gebrek aan acceptatie onder de lokale bevolking een rol. Straatkinderen vormen een makkelijke prooi voor uitbuiting en weinig mensen kijken naar hen om.

Leden van de bedelmaffia, kidnappen jonge kinderen uit armere deelstaten en transporteren hen naar het rijkere zuiden. Daar moeten zij gevaarlijke stunts vertonen in het straatcircus of ze worden gedwongen tot bedelarij. Als de kinderen te weinig verdienen, worden ze mishandeld of verminkt. Hiermee wordt getracht het medelijden van toeristen op te wekken, in de veronderstelling dat de kinderen meer zullen verdienen.¹ Andere kinderen worden afgestaan of verkocht, omdat de ouders geen geld hebben om voor het kind te zorgen. Bijvoorbeeld omdat ze tot een lage kaste behoren, of tot de 'dalits' (de onaanraakbaren). Het moeilijk te doorgronden 'kastensysteem' is officieel afgeschaft, maar vormt de grondslag voor de Indiase samenleving. De kaste is daardoor in veel opzichten nog steeds bepalend voor iemands positie in de maatschappij.

Wanneer deze kinderen uiteindelijk in het kindertehuis worden opgenomen, hebben zij al veel meegemaakt. Vaak zijn ze voor langere tijd emotioneel verwaarloosd en/of mishandeld. In het kader van dit project willen wij uitzoeken hoe medewerkers in het kindertehuis Janaseva Sisubhavan, deze kinderen op een passende en leeftijdsadequate wijze kunnen ondersteunen.

Om onze probleemstelling af te bakenen, hebben we ervoor gekozen om onze vraagstelling specifiek te richten op de LKG-groep van Janaseva Sisubhavan. In hoofdstuk 7; 'Verantwoording', zullen wij deze keuze nader toelichten.

¹ Interview Fr. William, 01-12-2007

1.2.2 Vraagstelling

“Hoe kunnen de medewerkers van Janaseva Sisubhavan, een passende en leeftijdsadequate ondersteuning² bieden aan kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar?”

1.2.3 Verantwoording van onze hoofdvraag

Het woord 'passend' slaat op; rekening houdend met de Indiase cultuur en de regels/activiteiten binnen het kindertehuis Janaseva Sisubhavan. Het woord 'leeftijdsadequaate' slaat op de theoretische onderbouwing van ons onderzoek en eindproduct. Wij hebben ons pedagogisch werkplan zoveel mogelijk ondersteund met literatuur over de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen in deze leeftijdscategorie. Bovenstaande vraagstelling hebben wij geformuleerd met de gedachte om ons in India 'lerend' op te stellen. We wilden ons vooral niet als 'betweters' positioneren, of veroordelend overkomen. Ons doel was een kleine bijdrage te leveren aan de hulpverlening in het kindertehuis, maar we wilden bovenal iets leren over de (wijze van) hulpverlening in India.

1.2.4 Doelstelling

In eerste instantie hadden we gekozen voor het ontwikkelen van een adviesrapport, maar uiteindelijk zijn we toch van dit idee af gekomen. Het leek ons nuttiger om ons te richten op een concreet eindproduct, namelijk; een laagdrempelig pedagogisch werkplan wat de medewerkers van het kindertehuis kunnen gebruiken, zonder dat hier extra training voor nodig is. Dit project is interessant voor de medewerkers van Janaseva Sisubhavan, omdat ons onderzoek een bijdrage kan leveren aan verbetering van de kwaliteit van het huidige zorgaanbod. Mogelijk kunnen wij door middel van ons onderzoek en eindproduct, medewerkers meer inzicht geven in de mogelijkheden die er zijn om de huidige hulpverleningsvormen en de instellingsmethodiek te vernieuwen en/of te verbeteren.

Doelstellingen:

- Wij wilden meer inzicht krijgen in de hulpverlening in kindertehuizen in India. Dit hebben wij gedaan door onderzoek te doen naar de hulpverlening aan straatkinderen in het kindertehuis Janaseva Sisubhavan (Aluva).
- Wij wilden de medewerkers van de LKG-groep van Janaseva Sisubhavan een pedagogisch werkplan aanbieden, waarin concrete stappen beschreven staan om op een passende en leeftijdsadequate wijze ondersteuning te bieden aan kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar. Daarbij rekening houdend met de Indiase cultuur en de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen in deze leeftijd.

1.3 Deelvragen

Na de formulering van de probleemstelling, zijn wij tot de volgende deelvragen gekomen:

1. Welke visie, methode en werkwijze staat centraal in het kindertehuis Janaseva Sisubhavan?
2. Welke begeleiding krijgen de kinderen en hoe ziet deze begeleiding er precies uit? (*rekening houdend met de Indiase cultuur*)
3. Hoe ziet het dagprogramma er uit en welke activiteiten worden ondernomen?
4. Hoe verloopt de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar, op het gebied van de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling?
5. Welke begeleidingsaspecten zijn van belang met het oog op de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar?
6. Welke begeleidingsaspecten zijn van belang gezien de problematiek van de kinderen op de peutergroep?
7. Wat zijn de voor- en nadelen van een pedagogisch werkplan?
8. Hoe kunnen wij ons plan het beste vormgeven, rekening houdend met culturele verschillen?
9. Hoe kunnen medewerkers ons pedagogisch werkplan toepassen en welke middelen zijn hiervoor nodig?
10. Wat vinden de medewerkers van ons plan?

² Gespecificeerd op het gebied van de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen, rekening houdend met de Indiase culturele normen en waarden.

1.4 Onderzoekseenheden

Hieronder zullen we de onderzoekseenheden kort toelichten.

1.4.1 Sleutelinformanten

Ter oriëntatie op de hulpverlening in India, hebben wij contact gezocht met enkele stichtingen en vrijwilligers die op diverse wijzen in contact staan met verschillende kindertehuizen in India.

De volgende sleutelinformanten hebben gedurende ons project een belangrijke rol gespeeld:

- Pater W.J.M. van Paassen (Fr. William)
- Directeur J. Mavely
- Advocaten B.S. Swathi Kumar en A. Ravindran
- Groepsleiding op de LKG-groep
- Social Work studenten uit India

1.4.2 Verantwoording van de onderzoekseenheden

Hieronder zullen wij bovengenoemde sleutelinformanten kort toelichten en verantwoorden:

Fr. William

Fr. William is de persoon aan wie we het onderwerp van onze scriptie te danken hebben én hij is degene die ons in eerste instantie zo enthousiast heeft gemaakt om contact op te nemen met de directeur van het kindertehuis. Fr. William maakt zelf deel uit van het bestuur van het kindertehuis en was dus de aangewezen persoon om ons voorafgaand aan onze reis, informatie te verschaffen over de organisatie. Fr. William heeft tevens een belangrijke rol gespeeld tijdens de eerste kennismaking met directeur J. Mavely en de medewerkers van het kindertehuis. We hebben geregeld contact met hem gehad over de voortgang van ons project.

Directeur J. Mavely

Via directeur J. Mavely hebben wij ons verblijf in het kindertehuis Janaseva Sisubhavan geregeld. J. Mavely heeft ons veel informatie verschaft over de doelstellingen en werkwijze(n) van de organisatie. Ook heeft hij er voor gezorgd dat we tijdens ons onderzoek alle mogelijke informatiebronnen tot onze beschikking hadden. We kregen toestemming voor het interviewen van medewerkers en mochten alle jaarverslagen, verschillende folders en een verzamelpap met krantenartikelen inzien. Tevens mochten we onbeperkt gebruik maken van het Internet.

Advocaten B.S. Swathi Kumar en A. Ravindran

Advocaat B.S Swathi Kumar en A. Ravindran hebben ons verscheidene malen informatie verschaft over de wet- en regelgeving rondom het in veiligheid brengen van straatkinderen en de plaatsing van deze kinderen in een kindertehuis als Janaseva Sisubhavan. De advocaten hebben enkele documenten over actuele rechtszaken, ter inzage beschikbaar gesteld. We zijn mee geweest naar een rechtszaak in het 'High Court of Kerala' en hebben het 'First Class Magistrate Court' in Aluva bezocht. Zodoende kregen wij meer inzicht in de juridische procedures die voorafgaan aan de plaatsing van een kind.

Groepsleiding op de LKG-groep

De groepsleiding van de LKG-groep heeft een belangrijke rol gespeeld gedurende ons onderzoek. We waren op elk moment van de dag welkom, zowel op de groep als in de klas. Tevens kregen we alle gelegenheid om vragen te stellen. Via de groepsleiding hebben we veel specifieke informatie verkregen over de dagelijkse gang van zaken op de groep, wat uiteraard van essentieel belang was voor het opstellen van het pedagogisch werkplan.

Social Work studenten uit India

Gedurende ons verblijf in het kindertehuis, hebben we veel contact gehad met enkele Indiase Social Work studenten. Drie studenten verbleven tijdens de eerste drie weken van ons verblijf, net als wij in het kindertehuis. Deze studenten hebben een belangrijke rol gespeeld in het eerste contact met de lokale medewerkers. Ze hielpen ons met vertalen wanneer wij hulp nodig hadden in de communicatie met medewerkers. Ook hebben zij ons wegwijs gemaakt in de organisatie en samen met ons enkele dossiers van de kinderen doorgenomen.

1.5 Methoden van dataverzameling

Gedurende ons onderzoek hebben wij verschillende methoden van dataverzameling gebruikt.

1.5.1 Gebruikte methoden van dataverzameling

- Literatuuronderzoek
- Participerende observatie
- Enquêtes / Open vragenlijst
- Open interview met topiclijst / halfgestructureerd interview met topiclijst

1.5.2 Verantwoording van de methoden van dataverzameling:

Hieronder zullen wij de methoden van dataverzameling kort toelichten en verantwoorden:

Literatuuronderzoek

Door middel van literatuuronderzoek hebben wij ons op de hoogte gesteld van relevante literatuur en geïnventariseerd welke twist- en knelpunten er in die kennis bestonden. Ook hebben we onderzocht of er al eerder een vergelijkbaar onderzoek is gedaan. Dit was niet het geval. Via diverse literatuur (boeken, rapporten, tijdschriften, naslagwerken) en Internet hebben wij geprobeerd om zo veel mogelijk relevante informatie te verkrijgen over de hulpverlening in India, de Indiase cultuur en de hulpverlening in het kindertehuis Janaseva Sisubhavan. Om onze blik te verbreden, hebben we gebruik gemaakt van de diensten van verschillende bibliotheken. Door verschillende literatuurbronnen te vergelijken, hebben we getracht een zo objectief mogelijk beeld te verkrijgen.

Participerende observaties

We hebben voor deze methode van dataverzameling gekozen, omdat deze betrouwbare en gedetailleerde gegevens oplevert. Er was sprake van directe observatie. We hebben de gegevens onder alledaagse omstandigheden verzameld, door te participeren in activiteiten die op de groep plaatsvonden. Om de objectiviteit van de gegevens te waarborgen hebben wij rekening gehouden met de volgende aandachtspunten;

- Zo min mogelijk verstoren: observeren op afstand was wegens de ruimte-indeling niet mogelijk en de kinderen waren snel afgeleid zodra ze ons zagen. Met de gedachte dat onze aanwezigheid na verloop van tijd steeds minder zou opvallen, hebben we besloten om regelmatig op de groep te observeren. Om zo dicht mogelijk bij de kinderen te staan, droegen we traditionele Indische kleding, zodat ze zich veiliger zouden voelen en minder geremd zouden zijn om ons te benaderen. Door veel rond te kijken op de groep, met de kinderen te spelen en met de leiding te praten, verkregen wij veel informatie over de huidige begeleiding en het gedrag van de kinderen. We namen bewust geen schrijfmateriaal mee, omdat dit de onderzoekssituatie onnodig zou verstoren. De observaties hebben we direct na afloop uitgewerkt;
- Holisme: we hebben de observaties op de groep volledig, gedetailleerd en levensecht beschreven. Een ieder die de observatie leest, kan zich een compleet beeld vormen van de situatie. De waargenomen gegevens zijn, met inachtneming van de specifieke veldcontext, als een samenhangend geheel beschreven en geïnterpreteerd;
- Contextualiteit: de verzamelde gegevens kunnen niet los worden gezien van de veldcontext. We hebben geprobeerd rekening te houden met het cultuurverschil, door verschillen en overeenkomsten in de opvoeding en hulpverlening, binnen de eigen cultuur te plaatsen. Overigens zonder er direct een waardeoordeel aan te geven. Door middel van gericht literatuuronderzoek hebben we geprobeerd de cultuurverschillen en/of overeenkomsten te verklaren;
- Rolovername: we hebben zo veel mogelijk de rol aangenomen van de groepsleiding en we probeerden de situatie te zien vanuit het gezichtspunt van de betrokkenen zelf. De kinderen zagen ons al snel als leidsters en noemden ons, net als de andere leidsters, 'auntie'. We moesten de kinderen soms ook corrigeren, bijvoorbeeld wanneer ze onze persoonlijke grenzen overschreden. Op deze wijze konden wij het werk als groepsleiding ook zelf ervaren.

Enquêtes / open vragenlijst

Wij hebben tijdens ons project gebruik gemaakt van een oriënterende vragenlijst. Deze vragenlijst hebben we voorafgaand aan onze reis naar enkele vrijwilligers en stichtingen gestuurd, die op diverse wijzen in contact staan met kindertehuizen in India. Uiteindelijk hebben we, na herformulering van de vraagstelling, de oriënterende vragenlijst niet kunnen gebruiken voor ons productverslag. Wel hebben

de vragenlijsten een belangrijke rol gespeeld tijdens de oriëntatiefase. Door de verkregen informatie hebben we een globaal beeld gekregen van de hulpverlening in kindertehuizen in India.

Interviews

Tijdens het interview met Fr. William hebben wij met het oog op de betrouwbaarheid, gekozen voor het gebruik van de gestructureerde interviewmethode.

Gedurende het veldonderzoek in India hebben we gekozen voor open en halfgestructureerde interviews, met topiclijst. Uiteraard hebben we de topiclijsten opgesteld op basis van de probleemstelling en volgens de vuistregels die gelden bij het opstellen van een topiclijst. (zie: Basisboek Kwalitatief Onderzoek) Wij hebben gekozen voor bovenstaande interviewmethoden, omdat een gestructureerd interview naar onze mening te weinig ruimte biedt voor flexibiliteit. Het interview moest namelijk (ter plekke) aangepast kunnen worden aan de persoon die geïnterviewd werd, de beschikbare tijd, de taalbarrière én de situatie op dat moment. Een open interview is hier uitermate geschikt voor. In een dergelijk interview wordt echter wel verondersteld dat de geïnterviewde persoon een betrekkelijk groot verbaal vermogen heeft. Dit was niet altijd het geval. We moesten tijdens de interviews vaak improviseren, wat ook hoge eisen stelde aan ons verbaal vermogen. We hebben regelmatig een vraag ter plekke moeten herformuleren of verduidelijken. Wanneer het ons echt niet lukte om de vraag te verduidelijken, kozen we er voor om de vraag op een later tijdstip opnieuw te stellen. In enkele gevallen hebben wij ook de hulp van een Engelssprekende medewerkster ingeschakeld. Tijdens het interview met directeur J. Mavely, hebben we gebruik gemaakt van de halfgestructureerde interviewmethode.

Wij zijn alle interviews begonnen met enkele gestructureerde vragen naar persoonlijke gegevens (naam, leeftijd, werkervaring, evt. opleiding etc.). Vervolgens hebben we vragen gesteld aan de hand van de onderwerpen uit de topiclijst. We hebben hierbij zo veel mogelijk de volgorde van de topiclijst aangehouden. Tijdens de interviews hebben we gebruik gemaakt van zowel open als gesloten vragen. Om de betrouwbaarheid te waarborgen hebben we de interviews zo snel mogelijk na afname uitgewerkt. We hebben waar mogelijk ook gebruik gemaakt van een taperecorder. Dit was helaas niet altijd mogelijk. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 7; 'Verantwoording'.

2. Janaseva Sisubhavan

2.1 Organisatie

Miljoenen mensen in India leven onder de armoedegrens. Mede als gevolg hiervan, leven en werken in verschillende deelstaten in India veel kinderen op straat. Om kinderen te redden van armoede en uithongering, stichtte J. Mavelly in 1999 een klein kindertehuis, waar kinderen van voedsel, kleding, onderdak en educatie werden voorzien. Het project kreeg de naam 'Janaseva Sisubhavan'. Het woord 'Jana' betekent mensen en 'Seva' betekent helpen. 'Sisubhavan' betekent letterlijk vertaald: kindertehuis.

Momenteel is het project uitgegroeid tot een grote organisatie met twee locaties; het kindertehuis Janaseva Sisubhavan (2001) in Aluva en het 'Janaseva Boyshome' (2005) in Nedumbassery. De eerste locatie die tevens de naam Janaseva Sisubhavan droeg, is wegens ruimtegebrek niet meer in gebruik. De organisatie biedt op dit moment opvang aan 200 straatkinderen, verdeeld over beide locaties. Meer dan duizend kinderen zijn van de straat gered en ondergebracht in andere instellingen.³ De organisatie breidt zich nog steeds uit. Momenteel is men bezig met een nieuw project: het 'Janaseva Senior Boys Education Project' in Nedumbassery. Een internaat waar onderdak én educatie geboden kan worden aan driehonderd straatjongens, afkomstig uit verschillende deelstaten in India.

In Janaseva Sisubhavan (Aluva) worden momenteel 140 kinderen opgevangen. De kinderen worden opgeleid tot 4th standard. Dit staat gelijk met de eerste jaren van de basisschool. De leeftijd van de kinderen loopt uiteen van nul tot ongeveer tien jaar. Daarna worden de jongens overgeplaatst naar het Janaseva Boyshome, of naar een andere instelling. Meisjes worden na hun tiende jaar vaak overgeplaatst naar andere instellingen, omdat de organisatie hen momenteel zelf geen vervolgoptvang kan bieden.

2.1.1 Visie, missie en slogan

Hieronder zullen wij de visie, missie en slogan van Janaseva Sisubhavan beschrijven en vervolgens kort toelichten.

Visie:

*"The world is our lineage: all men are equal; it is our duty to help those who are suffering."*⁴

Missie:

*"Our mission is to eradicate child begging by rescuing the children who are engaged in begging and are wandering in the streets, by bringing them to our shelter and provide them a meaningful life, full of love and affection. Our main objective is to make India free from childbegging and childlabour."*⁵

Slogan:

*"We live here by loving each other and giving equal respect to all religions."*⁶

De organisatie zet zich in voor het uitbannen van kinderarbeid, kinderbedelarij en elke andere vorm van misdaad waarbij kinderen worden misbruikt of uitgebuit. Kinderen worden van de straat gehaald en krijgen onderdak, voedsel en educatie aangeboden. De organisatie tracht hen een zinvol bestaan te geven, vol liefde respect en veiligheid. Elk kind is gelijk, of het nu arm of rijk is. Binnen Janaseva Sisubhavan leren de kinderen elkaar te respecteren, ook als ze niet dezelfde taal of hetzelfde geloof delen. De belangrijkste doelstelling van de organisatie is om India vrij te maken van kinderbedelarij en kinderarbeid.

2.1.2 Doelstellingen

Janaseva Sisubhavan, staat geregistreerd in 'the Travancore Cochin Literary, Scientific and Charitable Societies Registration Act XII, of 1955'. Dit wil zeggen dat de organisatie officieel is erkend door de overheid.

³ Janaseva Sisubhavan, (2004) *Janaseva Sisu Bhavan*, Aluva

⁴ Engelse folder, *Janaseva Sisubhavan: these are our children, we must save them*

⁵ Engelse folder, *Join hands with Janaseva, eradicate child begging.* / Interview Fr. William, 01-12-2007

⁶ Engelse folder, *Janaseva Sisubhavan: these are our children, we must save them*

De doelstellingen van de organisatie worden als volgt omschreven:

- Protecting children thrown to the street
- Protecting children found wandering in the street
- Protecting children begging on the street
- Protecting orphans and abandoned
- Protecting victims of childlabour
- Working for protection of child rights
- Working for creating an awareness among people about the rights of children
- Working for the proper upcoming of children for their and the country's future
- Giving of free English education to poor children⁷

In feite richten alle bovengenoemde doelstellingen zich op het waarborgen van veiligheid. Straatkinderen moeten in het belang van hun ontwikkeling, beschermd worden tegen misbruik en onrecht.

2.1.3 Maatschappelijke functie

De organisatie probeert door middel van acties en reclames, mensen bewust te maken van de omstandigheden waarin straatkinderen verkeren. Er wordt actief gezocht naar publiciteit en de kinderen treden regelmatig op in een speciale Janaseva dansshow die wordt opgevoerd in verschillende nabijgelegen dorpen. De organisatie werkt tevens samen met een bekende toneelgroep uit Kerala. De lilliputteracteurs, zijn bekend van televisie en geven voorstellingen in heel Kerala. Ook in dit toneelstuk wordt de aandacht gevestigd op het onrecht ten opzichte van straatkinderen. Door actief naar buiten te treden en toeschouwers te provoceren met schokkende foto's, probeert de organisatie preventief in te grijpen én bekendheid te verwerven. Het belangrijkste doel van de organisatie is er voor te zorgen dat de lokale bevolking sneller in actie komt wanneer een kind bedelend of alleen op straat rondzwervt, gevaarlijk werk moet verrichten, of mishandeld wordt.

2.1.4 Medewerkers

Aan het hoofd van de organisatie staat directeur J. Mavely. De directeur wordt ondersteund door een onderdirecteur en een tweede onderdirecteur. Het drietal maakt onderdeel uit van het managementteam. Tot dit managementteam behoren onder andere ook een secretaris generaal, twee secretarissen en een penningmeester. Er zijn in totaal twaalf groepsleidsters werkzaam, waarvan er vier naast het werk op de groep, ook lesgeven in de klas. Alle groepsleiding is geschoold tot minimaal 7th standard, wat vergelijkbaar is met het basisonderwijs. Er is één gediplomeerd docente in dienst. De groepsleidsters die les geven, hebben hiervoor een training gevolgd. Janaseva Sisubhavan krijgt medische ondersteuning van twee artsen uit nabijgelegen ziekenhuizen en een verpleegster die dag en nacht in het kindertehuis aanwezig is. Indien nodig krijgt het kindertehuis justitiële assistentie van twee advocaten van het High Court of Kerala. Verder zijn er enkele officemedewerkers, mensen voor de Public Relations (PR), enkele privé-chauffeurs en schoonmaak- en keukenpersoneel in dienst.⁸

2.2 Doelgroep

Veel kinderen van de LKG-groep zijn door hun ouders en/of andere familieleden afgestaan. Armoede/geldgebrek, alcoholmisbruik en huiselijk geweld zijn de voornaamste oorzaken waardoor deze kinderen uiteindelijk in Janaseva Sisubhavan terecht komen. Andere kinderen zijn door leden van de bedelmaffia gekidnapt en getransporteerd naar het rijkere zuiden, waar zij in toeristische plaatsen gedwongen worden tot bedelen en/of zakkenrollen. Dit verklaart waarom de meeste kinderen binnen het kindertehuis afkomstig zijn uit andere, vaak arme deelstaten. In bijlage 4; 'Achtergrondinformatie doelgroep' staan enkele achtergrondsituaties beschreven van kinderen uit de LKG-groep.

2.2.1 Voortraject

Regelmatig worden de medewerkers van Janaseva Sisubhavan gebeld door bezorgde omstanders, die een kind zien bedelen of mishandeld zien worden. In samenwerking met de lokale politie wordt er een plan opgezet om het kind in veiligheid te brengen. De hulp van de politie is nodig, omdat er tijdens reddingsacties regelmatig agressie voorkomt. Zeker wanneer het kind deel uitmaakt van een groep. Kinderen vormen een belangrijke inkomstenbron, waardoor oudere bendeleden proberen te

⁷ Janaseva Sisubhavan (2004), *Janaseva Sisu Bhavan*, Aluva

⁸ Janaseva Sisubhavan (2006), *Application for certification / recognition under rule 42 of the Kerala Juvenile Justice (Care and Protection of Children) rules 2003*, Aluva

voorkomen dat een kind uit de groep wordt weggenomen. Andere kinderen worden door hun ouders, familieleden, de politie of voorbijgangers gebracht. Soms krijgt Janaseva Sisubhavan ook pasgeboren baby's binnen, die direct na de geboorte worden afgestaan.⁹ Alle kinderen moeten binnen 24 uur na binnenkomst, onder begeleiding van een politieagent of medewerker van het kindertehuis, voor het 'Child Welfare Committee' verschijnen. Dit comité is gestationeerd in het 'Judicial First Class Magistrate's Court', in Aluva.¹⁰ Tevens moet er een rapport ingeleverd worden, over de wijze waarop de organisatie het kind heeft gevonden en de omstandigheden waarin het is aangetroffen. Het Child Welfare Committee heeft de beslissingsbevoegdheid om te bepalen welke zorg of behandeling een kind nodig heeft voor zijn ontwikkeling en resocialisatie. Tevens worden er stappen ondernomen om eventuele familieleden van het kind te traceren. Gedurende de procedure zal het kind tijdelijk ondergebracht worden in een door het comité aangewezen kindertehuis. Als het Child Welfare Committee in de veronderstelling is dat het kind geen familie of enige andere vorm van support meer heeft, zal het toestemming geven om de jeugdige definitief onder te brengen in het kindertehuis, totdat deze zelfstandig kan leven en/of de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt.¹¹

2.2.2 Contra-indicaties

Janaseva Sisubhavan biedt hulp aan alle kinderen die binnengebracht worden, ongeacht kaste, geslacht of religie. Kinderen boven de tien jaar worden overgeplaatst naar het Janaseva Boyshome of naar andere instellingen. Kinderen onder de tien jaar verblijven in het kindertehuis in Aluva. Alle kinderen die binnengebracht worden, ondergaan een medische test.¹² Wanneer blijkt dat het kindertehuis niet de juiste zorg kan bieden omdat het kind een speciale of meer intensieve zorg nodig heeft, wordt het kind overgeplaatst naar een andere instelling. Voor kinderen met HIV of AIDS wordt er wegens besmettingsgevaar naar andere opvangmogelijkheden gezocht.¹³ Incidenteel komt het wel eens voor dat er geen andere opvangmogelijkheid gevonden wordt. In het ergste geval belandt het kind dan uiteindelijk weer op straat.

2.2.3 Opvallendheden doelgroep

Het gedrag van de kinderen, kenmerkt soms zichtbaar de situatie waarin zij verkeerden tijdens hun eerste levensjaren. Sommige kinderen probeerden onze sierraden of spullen te pikken en meerdere malen hebben wij kinderen naar onze prullenbak zien rennen, om te kijken of er nog iets waardevols in te vinden was. In het begin leken de kinderen nauwelijks te reageren, wanneer wij hen boos aankeken en probeerden aan te spreken op hun gedrag. De kinderen lijken veel ongevoeliger voor straf, waarbij geen fysiek contact plaatsvindt en wanneer de peuters een stokje vinden, imiteren ze het gedrag van de groepsleiding. (zie bijlage 3; 3.3.1 *Vrijspelmomenten*; observatie 3) Sommige kinderen hebben zichtbaar moeite met het zoeken van nabijheid en/of het houden van afstand. Kinderen die ons nog nooit eerder hadden gezien, vlogen ons om de hals alsof we er dagelijks kwamen. Ook waren er kinderen die voortdurend op een negatieve manier, onze aandacht probeerden te trekken. De kinderen genoten van elke vorm van aandacht die ze maar konden krijgen. Dit aspect hebben wij regelmatig gebruikt tijdens het corrigeren van de kinderen. Na verloop van tijd vonden de meeste kinderen het verschrikkelijk wanneer wij hen een tijdje negeerden, omdat ze iets stouts hadden gedaan.

2.3 Dagprogramma en (groeps-)activiteiten

De LKG-groep bestaat uit 30 kinderen in de leeftijd van drie tot vier jaar. Op de groep wordt gebruik gemaakt van een vast dagprogramma.

Omschrijving dagprogramma (maandag tot en met zaterdag):

06.00 uur	Opstaan
06.30 uur	Douchen, kleding wassen, toilet, tandenpoetsen en aankleden
07.30 uur	Ontbijt
08.00 uur	Toilet
08.30 uur	Melk drinken
09.00 uur	Televisie kijken en spelen in een andere zaal

⁹ Interview Advocaten B.S. Swathi Kumar en A. Ravindran, 10-02-2007

¹⁰ Janaseva Sisubhavan, (2004) *Janaseva Sisu Bhavan*, Aluva

¹¹ Onbekend, (2003) *Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2000. With Kerala Rules, 2003*. Thrikkakara: Suvarna Publications.

¹² Interview J. Mavely, 05-03-2007

¹³ Interview Advocaten B.S. Swathi Kumar en A. Ravindran, 10-02-2007

09.30 uur	Assembly (ochtendgymnastiek en gebed met alle schoolgaande kinderen)
10.00 uur	School *
12.00 uur	Lunch
13.00 uur	Slapen
14.30 uur	Wakker worden
15.00 uur	Vrij spel op de groep
16.00 uur	Melk/thee drinken en een snack
16.30 uur	Douchen en kleding wassen
17.30 uur	Vrij spel op de groep
18.00 uur	Televisie kijken en spelen in een andere zaal
19.00 uur	Avondmaaltijd
20.00 uur	Bedtijd

* Op zondag is er geen school. Van 10.00 tot 12.00 uur spelen de kinderen op de groep, of kijken gezamenlijk televisie in een andere zaal.

Voor een uitgebreide beschrijving van het dagritme, verwijzen we naar bijlage 5; 'Beschrijving van het dagprogramma'.

2.4 Begeleiding

De Oosterse cultuur verschilt van de cultuur in het Westen. Er gelden andere normen en waarden en individualiteit is ondergeschikt aan de groeps cultuur. Ook opvattingen over de wijze van opvoeding verschillen. Allereerst is het in India niet ongebruikelijk om kinderen 'met de harde hand' op te voeden. (zie hoofdstuk 3; paragraaf 3.2.2 *Oorzaken*) In het kindertehuis worden de kinderen gecorrigeerd met een stokje. Dit gebeurt door middel van een dreigend gebaar (warning) of het geven van een tik. Officieel is het binnen de organisatie niet toegestaan om de kinderen een tik te geven op hun blote benen of onderarmen. Toch gebeurt het vrij regelmatig. De groepsleidsters hebben weinig scholing gehad en handelen grotendeels vanuit de eigen opvoedingssituatie en hun eigen referentiekader.

2.4.1 Begeleiding tijdens groepsactiviteiten

Wanneer de groepsleiding tijd heeft, worden er gezamenlijk liedjes gezongen met de kinderen. De liedjes worden vaak ondersteund met dansjes en gebaren. De kinderen reageren erg enthousiast en genieten er zichtbaar van als de groepsleiding ook mee doet. (zie bijlage 3; paragraaf 3.3.1 *Vrijspelmomenten*; observatie 1 en 3) De liedjes worden vaak enkele malen herhaald en de kinderen krijgen ook de ruimte om zelf liedjes in te brengen of een dansje voor te doen. Tijdens deze 'spontane' groepsactiviteiten, hoefden de peuters weinig gecorrigeerd te worden en was het plezier in de activiteit duidelijk zichtbaar, zowel bij de kinderen als bij de groepsleiding. Dergelijke activiteiten zijn bevorderlijk voor het pedagogisch klimaat en de sfeer op de groep. Wanneer de groepsleiding duidelijke regels stelde en de kinderen met positieve aandacht beloofde, waren de kinderen veel rustiger en verliep de activiteit meer gestructureerd. (zie bijlage 3; paragraaf 3.3.1 *Vrijspelmomenten*; observatie 1)

Tijdens de assembly met alle schoolgaande kinderen, wordt er door de groepsleiding streng op toegezien of alle peuters meedoen. De peuters worden regelmatig gecorrigeerd, zowel door de eigen groepsleiding als door andere groepsleidsters. Kinderen die de bewegingen verkeerd uitvoeren of niet opletten, krijgen (vaak zonder waarschuwing vooraf) een tik met het stokje, of met de platte hand. Ook volgt er regelmatig geen verklaring of uitleg na de straf. In de klas wordt er van de peuters verwacht dat ze stil zitten en opletten. De groepsleidster die op dat moment voor de klas staat, houdt hier toezicht op. De kinderen worden gecorrigeerd met het stokje, of voorin de klas gezet. Gedurende de les wordt er beneden regelmatig harde muziek gedraaid voor de dansles. De peuters raken afgeleid en ook de groepsleidsters hebben zichtbaar moeite om boven de muziek uit te komen. Er is weinig variatie in de lessen en de lesstof bevat veel herhaling. Het gedrag van de groepsleidsters is niet altijd duidelijk voor de kinderen. De peuters zien dat de groepsleiding midden in de les iets anders gaat doen of zonder iets te zeggen de klas uit loopt en op het moment dat zij iets anders gaan doen worden ze gestraft. (zie bijlage 3; paragraaf 3.3.2 *Schoolmomenten*; observatie 2) Er worden regelmatig kinderen naar voren geroepen, om te testen of ze goed hebben opgelet. Kinderen die de lesstof niet kunnen herhalen, worden door de groepsleidster op weg geholpen of krijgen direct een tik met het stokje. Hier lijkt niet altijd een consequente lijn in te zitten. Het ene kind krijgt direct een tik als het een fout maakt en het andere kind wordt na elke fout weer op weg geholpen. (zie bijlage 3; paragraaf 3.3.2 *Schoolmomenten*; observatie 1)

De zelfredzaamheid van de kinderen wordt gestimuleerd. Enerzijds is het stimuleren van de zelfredzaamheid een streep punt van de organisatie, anderzijds is het een noodzaak. Vaak staan er één of twee leidsters op de groep, waardoor het onmogelijk is om alle peuters te helpen. Tijdens eetmomenten en de dagelijkse wasbeurt, doen de peuters veel zelfstandig. Ze weten wat er van hen verwacht wordt, omdat deze activiteiten elke dag volgens dezelfde structuur verlopen. Met name de kleinere kinderen krijgen (of vragen om) hulp van een groepsleidster. De groepsleiding schept het eten op en helpt af en toe kinderen die niet snel genoeg eten. Tijdens wasmomenten trekken de kinderen zelfstandig hun kleding aan en uit en brengen de volle wasmand naar de groepsleiding. De kinderen worden geholpen met inzepen, afspoelen en afdrogen.

2.4.2 Begeleiding tijdens vrij spel

Het is ons opgevallen dat de groepsleiding in vergelijking tot groepsactiviteiten, minder streng toezicht houdt tijdens vrijspelmomenten. Tijdens groepsactiviteiten als de assembly, wordt er sneller ingegrepen en zwaarder gestraft. Het is ons enkele malen opgevallen dat de groepsleiding kinderen niet corrigeert, wanneer zij grensoverschrijdend gedrag vertonen. De groepsleiding zag lang niet alles wat er op de groep gebeurde, wat overigens onmogelijk is gezien er vaak maar één of twee groepsleidsters op de groep staan. Er waren echter ook situaties waarin de groepsleiding wel zag wat er gebeurde, maar niet ingreep. Zowel in situaties waarbij twee kinderen elkaar bewust pijn deden als in situaties waarbij wijzelf betrokken waren. Dergelijke situaties, kwamen vrijwel alleen voor op de eigen groep, meestal tijdens vrijspelmomenten. Wanneer de peuters teveel herrie maken, moeten ze allemaal in het midden van de groep op de grond zitten. Daar mogen ze dan op gedempte toon verder spelen. (zie bijlage 3; paragraaf 3.3.1 *Vrijspelmomenten*; observatie 2) Tijdens vrijspelmomenten, verdubbelt het geluidsniveau van de kinderen. Na verloop van tijd beginnen de kinderen aan elkaar te trekken, ruzie te maken en spulletjes af te pakken van andere kinderen. Regelmatig lopen de peuters met gevaarlijke voorwerpen in hun mond die zij ergens op de grond hebben gevonden, zoals paperclips en kralen. De groepsleiding lijkt hier zelf weinig gevaar in te zien, want er wordt nauwelijks iets van gezegd. De kinderen maken gevaarlijke sprongen van het ene bed naar het andere bed, of klimmen omhoog aan de ijzeren spijlen voor de ramen. Vaak laten de groepsleidsters het ongewenste gedrag eerst enkele minuten toe, voordat er daadwerkelijk ingegrepen wordt. Het meest opvallende aspect tijdens de vrijspelmomenten was het ontbreken van speelgoed. Tijdens ons verblijf, hebben we de kinderen twee keer een half uur zien spelen met enkele plastic ballen.

2.4.3 Individuele begeleiding

Het is opgevallen dat er op de groep, vrijwel geen individuele activiteiten met de kinderen ondernomen worden. Dit is voor een deel te verklaren vanwege de geringe personeelsbezitting op de groep, maar mogelijk ook door het rolmodel dat gekoppeld wordt aan de functie groepsleiding. De voornaamste functie van een groepsleiding, lijkt het handhaven van orde en het corrigeren van de kinderen. De leidsters hebben het grootste gedeelte van de dag een stokje in hun hand en kijken, vaak vanaf een afstandje, de groep rond. In het begin leken de leidsters het vreemd te vinden wanneer wij ons tussen de kinderen bevonden en individueel spelletjes met hen deden. Ze keken er verbaasd naar en schonken er verder niet teveel aandacht aan. De kinderen vonden deze aandacht prachtig en al snel waren ze letterlijk niet meer bij ons weg te slaan. Na verloop van tijd begonnen de groepsleidsters vragen te stellen en steeds meer interesse te tonen in de spelletjes en liedjes die wij de kinderen aanleerden.

“Op een dag, toen de kinderen weer eens enthousiast kwamen aangerend om ons te knuffelen en een zoen te geven, kwam een van de leidsters met een teleurgestelde uitdrukking op haar gezicht naar ons toe. Ze vertelde met een droevige blik in haar ogen dat er in al die jaren nog nooit één kind was geweest die haar spontaan een zoen had gegeven.”

Bovenstaand voorbeeld illustreert de (machts)afstand tussen de groepsleidsters en de kinderen. De groepsleiding is er voor orde en regelmaat en het drukke dagschema belemmert de uitvoering van individuele activiteiten met de kinderen. Naar aanleiding van bovenstaand voorbeeld, hebben wij de liedjes en spelletjes aan de groepsleiding geleerd en hen gestimuleerd om deze met de kinderen te oefenen. De verbaasde uitdrukkingen op de gezichten van de kinderen, maakten al snel plaats voor een enorme glimlach toen ze zagen dat de eigen groepsleiding het spelletje ook had geleerd!

3. Literatuuronderzoek

3.1 Armoede en kinderarbeid in India

Om te verklaren waarom er kinderen op straat leven, moet er in de eerste plaats gezocht worden in de kloof tussen arm en rijk. De problematiek van straatkinderen is onlosmakelijk verbonden met de ongelijke noord-zuidverhoudingen, de ongelijke verdeling van rijkdom in de wereld en de daaruit voortvloeiende armoede.

India is een land van tegenstellingen. Naast een kleine groep rijken en een groeiende middenklasse is er sprake van een enorm aantal mensen dat elke dag moet vechten voor het bestaan. Volgens de Landelijke India Werkgroep (LIW) leeft bijna de helft van de Indiërs nog altijd onder de armoedegrens en ongeveer 200 miljoen 'dalits' (kastelozen) worden gediscrimineerd en achtergesteld.

Armoede is het hebben van te weinig bestaansmiddelen om aan de wezenlijke menselijke levensbehoeften te voldoen.¹⁴ In grote steden en streken overal ter wereld waar werkloosheid heerst, kan ook veiligheid een eerste levensbehoefte zijn. Door armoede en achterstelling van bepaalde bevolkingsgroepen, heeft India te kampen met de volgende problemen:¹⁵

- Vele miljoenen armen hebben er een dagtaak aan om één of twee maaltijden bij elkaar te sprokkelen. Het betreft vooral landlozen en krottenwijkbewoners uit de lagere kasten. Een goede gezondheidszorg en een behoorlijke huisvesting zijn voor velen onbereikbaar.
- Volgens Unicef is de helft van alle Indiase kinderen onder de vijf jaar ondervoed en dat in een land dat nota bene voedsel exporteert! Deze kinderen lopen blijvende schade op in hun ontwikkeling en gezondheid. Met tot gevolg dat zij op volwassen leeftijd weinig kans hebben om te ontkomen aan armoede en sociale achterstelling.
- India telt een kwart tot éénderde van alle werkende kinderen in de wereld. Zeker 60 miljoen kinderen, jongetjes maar vooral ook meisjes, moeten het stellen zonder basisonderwijs. Grotendeels gaat het om dalits. Als vroeg opgebrachte, ongeletterde volwassenen zullen ook deze kinderen later gedwongen zijn hun kinderen te laten werken.

In India ben je voor de wet volwassen als je de leeftijd van veertien jaar hebt bereikt.¹⁶ Er is pas sprake van kinderarbeid als kinderen jonger dan veertien jaar, werk verrichten dat een bedreiging vormt voor hun geestelijke en lichamelijke gezondheid en ontwikkeling.¹⁷ Indiase kinderen werken vaak in een ongezonde omgeving en worden slecht betaald. Een werkdag van acht tot veertien uur zonder vrije dagen voor een kwartje per dag, is in India heel gewoon. Volgens officiële cijfers werken in India bijna dertien miljoen kinderen. Andere schattingen noemen getallen van 60 tot zelfs meer dan 100 miljoen.

De Indiase wet verbiedt kinderarbeid slechts in een beperkt aantal beroepen en activiteiten, wat het uitbannen van kinderarbeid niet in de hand werkt. Werk in de landbouw is nu officieel beperkt tot 6 uur per dag. Er is echter geen wettelijke beperking aan werk dat een kind thuis mag doen. Ook niet als dat werk deel uitmaakt van de productieketen van een bedrijf.¹⁸ Er is in de wet wel vastgelegd welke bezigheden en handelwijzen voor kinderen verboden zijn, maar de controle hierop wordt niet altijd naar behoren uitgevoerd. Hierdoor zijn er dus alsnog kinderen die onder erbarmelijke omstandigheden moeten werken op plekken waar het wettelijk verboden is.¹⁹

Armoede wordt vaak aangewezen als een van de belangrijkste oorzaken van kinderarbeid. Toch blijkt dat armoede op zich geen reden hoeft te zijn voor kinderarbeid.²⁰ In een van de armere deelstaten van India - Kerala - gaan wel bijna alle kinderen naar school. In Kerala is de verdeling van de inkomens minder ongelijk dan in de rest van India. De arbeiders zijn er beter georganiseerd en verdienen een beter loon. De wetten die hun belangen (en die van kinderen) beschermen, worden

¹⁴ Anoniem. *India-Wikipedia*. URL: <http://nl.wikipedia.org/wiki/India> (beschikbaar: 14-10-2006)

¹⁵ Anoniem. *Landelijke India Werkgroep (LIW)*. URL: http://www.indianet.nl/liw_f_n.html (beschikbaar: 24-01-2007)

¹⁶ Onbekend, (2007) *The Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986 (61 of 1986)*, New Delhi: Universal Law Publishing Co. Pvt. Ltd.

¹⁷ Oonk, Gerard. *Kinderarbeid in India*. URL: <http://www.indianet.nl/ao-kiarb.html> (beschikbaar: 13-11-2006)

¹⁸ Anoniem. *Unicef - EU moet noodklok luiden over kinderarbeid op EU-India Top*. URL: <http://www.unicef.nl/unicef/show?id=53926/contentid=2617> (beschikbaar: 24-01-2007)

¹⁹ Onbekend, (2007) *The Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986 (61 of 1986)*, New Delhi: Universal Law Publishing Co. Pvt. Ltd.

²⁰ Oonk, Gerard. *Kinderarbeid in India*. URL: <http://www.indianet.nl/ao-kiarb.html> (beschikbaar: 13-11-2006)

bovendien beter uitgevoerd en nageleefd. De Kinderarbeidwet is hier een goed voorbeeld van. De deelstaatregering steekt daarnaast meer geld in het basisonderwijs. Het gevolg is dat in Kerala de meeste kinderen naar school gaan en bijna iedereen kan lezen en schrijven.

3.2 Straatkinderen

Er heerst veel verwarring over het begrip 'straatkind' en vrijwel elke hulpverleningsorganisatie geeft er een eigen definitie aan. UNICEF beschrijft een straatkind als:

*"Een kind voor wie de straat, in de ruimste zin van het woord, zijn woonplaats is geworden en waar hij of zij werkt om te overleven. Het is een plek waar het kind zonder bescherming, steun en supervisie van verantwoordelijke volwassenen leven."*²¹

Er zijn echter heel veel manieren waarop kinderen op straat leven. Sommigen zijn wees, anderen zwerven overdag op straat en gaan 's avonds weer terug naar hun familie. UNICEF onderscheidt daarom drie groepen stratkinderen:

1. Kinderen op straat: de grootste groep stratkinderen (75-90%), bestaande uit kinderen die in de straathandel werken, zoals schoenpoetsers, vuilrapers, verkopers en bagage dragers. Deze kinderen hebben nog een thuis en de meeste kinderen keren 's avonds met hun verdiensten terug naar hun families om de nacht door te brengen.
2. Kinderen van de straat: een groep kinderen die heeft gekozen voor de straat als hun thuis. Hier zoeken deze kinderen een schuilplaats, kostwinning en kameraadschap. Ze hebben bij gelegenheid contact met hun familie.
3. Verlaten kinderen: kinderen die geen familie (meer) hebben of in de steek gelaten zijn, vormen de meest kwetsbare categorie. Deze kinderen hebben alle banden met hun familie verbroken en zijn geheel op zichzelf aangewezen. Niet alleen wat betreft materiële overleving, maar ook in psychologisch opzicht. Voor hen is de straat letterlijk hun 'thuis' geworden.

Vooraf kinderen van alleenstaande moeders, lopen een groot risico om op straat te belanden. Weduwen en moeders die gescheiden leven van hun echtgenoot, moeten vaak noodgedwongen hun kinderen naar een weeshuis sturen of laten werken of bedelen op straat.²² Als kinderen eenmaal op straat belanden zijn ze onbeschermd. Ze vormen een gemakkelijke prooi voor iedereen die misbruik van hen wil maken: dubieuze werkgevers, bendeleiders, pooiers en soms zelfs de politie.

3.2.1 Omvang van de doelgroep

Betrouwbare cijfers over het aantal stratkinderen wereldwijd of per land, zijn niet beschikbaar. Ten eerste omdat iedereen een andere definitie van stratkinderen hanteert en ten tweede omdat het moeilijk is om een mobiele groep als stratkinderen, te tellen. De schattingen van het aantal stratkinderen in India lopen dan ook sterk uiteen. Sommigen spreken van enkele tientallen tot honderden kinderen per stad, die zonder enige steun van volwassenen op straat overleven. Anderen spreken van vele duizenden stratkinderen per stad en in totaal zelfs van een paar miljoen. Als onder de term stratkinderen alle kinderen in moeilijke omstandigheden geplaatst worden, dan kunnen aantallen van een miljoen of hoger, zeker op waarheid berusten.²³

3.2.2 Oorzaken

Er zijn meerdere elkaar beïnvloedende factoren aan te wijzen, die er voor kunnen zorgen dat kinderen uiteindelijk op straat terechtkomen:²⁴

- Massale urbanisatie (verstedelijking);
- Veranderingen in het familieleven;
- Geweld (mishandeling);
- De structuur van de mondiale economie.

Bovenstaande factoren zullen wij kort toelichten.

²¹ Anoniem. *Stichting Raja*. URL: <http://www.dmos-comide.org/lpStraatkinderen.pdf> (beschikbaar: 16-01-2007)

²² Anoniem. *Zorg voor arme en behoeftige kinderen*. URL: http://www.sripremananda.org/Nederlands/de_kinderen/NEDourchildrencaring.html (beschikbaar: 13-03-2007)

²³ Anoniem. *Stichting Raja*. URL: <http://www.stichtingraja.cjb.net/> (beschikbaar: 16-01-2007)

²⁴ Anoniem. *Stichting Raja*. URL: <http://www.dmos-comide.org/lpStraatkinderen.pdf> (beschikbaar: 16-01-2007)

Massale urbanisatie

De verstedelijking, een rechtstreeks gevolg van de kloof tussen arm en rijk, is een van de oorzaken waarom kinderen op straat moeten overleven. Bijna overal ter wereld waar armoede heerst, groeien de steden in een razend tempo. De armoede op het platteland jaagt mensen naar de stad in de hoop op een beter leven. Daar aangekomen wordt de hoop al snel stukgeslagen door werkloosheid en belandt het gezin in de achterbuurten en krottenwijken buiten de stad. Kinderen komen op straat terecht, omdat ze geld moeten verdienen voor hun familie.

Veranderingen in het familieleven

Het familieleven is de laatste jaren onder invloed van de industrialisering, de armoede en de trek van het platteland naar de stad, flink beïnvloed. Jongeren en gezinnen trekken naar de stad en laten een deel van hun familie achter. Hierdoor is er sprake van een verzwakking en desintegratie van het familieleven. Door tegenslagen en door de vaak slechte voorzieningen in de stad, raken gezinnen steeds meer geïsoleerd. Spanningen binnen de familie, alcoholisme, druggebruik en bijvoorbeeld de dood van ouders, maken dat kinderen uiteindelijk van huis weglopen of weggestuurd worden.

Geweld

Zoals in elke maatschappij, is de opvoeding van kinderen in India een gevolg van diep ingesleten culturele normen. Geweld (mishandeling) vormt binnen Indiase families een belangrijke reden om het gezin te verlaten. Wat men wel en niet onder 'geweld' verstaat, kan per cultuur verschillen. Het is daarom belangrijk om vormen van fysiek of verbaal geweld, te plaatsen binnen de cultuur van het land. Binnen Indiase gezinnen hecht men grote waarde aan de familieband. De machtsverhouding tussen man en vrouw is nog altijd ongelijk²⁵ en kinderen worden geacht zonder tegenspraak volwassenen te gehoorzamen.²⁶ Weinig mensen zullen ontkennen dat het gebruik van fysiek geweld tegen kinderen, binnen de Indiase maatschappij tot op zekere hoogte getolereerd wordt. Uit onderzoek blijkt dat een tik met de platte hand, of een pak slaag met een bezem, schoen of stok, de meest voorkomende straffen zijn op het platteland. Minder vaak voorkomende straffen zijn het schoppen, brandmerken en vastbinden van een kind. Ook worden kinderen soms tijdelijk opgesloten, van voedsel onthouden, of bedreigd met kwade geesten.²⁷ Alcoholisme is een groot probleem, waardoor het huiselijk geweld binnen Indiase gezinnen toeneemt. Het misbruik van zelfgemaakte, goedkope alcohol betekent vaak de financiële en morele ondergang van het gezin.²⁸ Wanneer ouders of verzorgers onverschillig lijken ten aanzien van de opvoeding van hun kind, kan dit het gevolg zijn van gebrek aan kennis, slechte ervaring, slechte voorbeelden, angst voor verantwoordelijkheid, onzekerheid, (culturele) opvattingen, of een mengeling hiervan.²⁹ Uit recent onderzoek onder zo'n 15.000 kinderen in India, blijkt dat meer dan de helft van de kinderen is mishandeld of misbruikt. Ouders, familieleden en bekenden blijken in tachtig procent van de gevallen de daders te zijn.³⁰

De structuur van de mondiale economie

Aan de grondslag van bovengenoemde factoren, ligt de mondiale economie volgens het 'vrije markt' principe. De gedachte dat armoede verdwijnt door het stimuleren van vrije productie, heeft een nog grotere kloof tussen arm en rijk veroorzaakt; een hoge inflatie en lage koopkracht van de toch al lage salarissen, hoge kosten van basisbenodigdheden en een flinke daling van de overheidsuitgaven aan sociale voorzieningen. De armere mensen verdienen voornamelijk de kost als riksja bestuurder, verkoper van groente en fruit, handelaar in plastic uit vuilnis en met het stoken en verkopen van illegale alcohol. De armsten in de samenleving zijn gedwongen alle middelen die zij tot hun beschikking hebben (inclusief hun kinderen) in te zetten om te overleven.³¹

²⁵ Westerink, H. *Thema-avonden over India*. URL: <http://www.gebladerte.nl/00143p08.htm> (beschikbaar 10-02-2007)

²⁶ ANP. Nu.nl. *Meer dan helft Indiase kinderen mishandeld en misbruikt*. URL: http://www.nu.nl/news/1036704/24/rss/Meer_dan_helft_Indiase_kinderen_mishandeld_en_misbruikt.html (beschikbaar: 10-04-2007)

²⁷ *Journal of Pediatric Psychology*, Vol. 25, No. 6, 2000; URL: <http://jpepsy.oxfordjournals.org/cgi/content/full/25/6/435> (beschikbaar: 13-04-2007)

²⁸ Anoniem. *Zorg voor arme en behoeftige kinderen*. URL: http://www.sripremananda.org/Nederlands/de_kinderen/NEDourchildrencaring.html (beschikbaar: 13-03-2007)

²⁹ GGD Fryslân. URL: http://www.ggd Fryslan.nl/index.htm?content/producten_diensten/scholen/GGD-wijzer/C04.htm (beschikbaar: 13-03-2007)

³⁰ ANP. Nu.nl. *Meer dan helft Indiase kinderen mishandeld en misbruikt*. URL: http://www.nu.nl/news/1036704/24/rss/Meer_dan_helft_Indiase_kinderen_mishandeld_en_misbruikt.html (beschikbaar: 10-04-2007)

³¹ Anoniem. *Birds nest India*. URL: http://www.birds nest india.nl/birds_nest_india.html (beschikbaar 16-03-2007)

3.2.3 Risico's

Straatkinderen, werkende kinderen en kinderen die opgroeien in tehuizen blijken vaker het slachtoffer te worden van misbruik.³² Naar aanleiding van een onderzoek over conflicthantering binnen de jeugdhulpverlening in India, (Straus, 1979) blijkt 57% van de 'middle-class professionals' gebruik te maken van 'normal corporal punishment' (uitbranders, pak slaag); 42% van 'abusive corporal punishment' (schoppen, bijten, slaan met vuist of voorwerp); en 3% van 'extreme forms of violence' (het kind dreigen/verwonden met een mes of pistool). Fysiek geweld tegen kinderen, wordt gezien als risicofactor voor psychische verwaarlozing (Segal, 1995). Segal oppert dat de relatief hoge frequentie van fysiek geweld, ook deels verklaard kan worden door de maatschappelijke perceptie, dat psychische verwaarlozing minder ingrijpende gevolgen met zich meebrengt, dan andere vormen van misbruik.³³ In het Westen wordt psychische verwaarlozing daarentegen in de top drie van ergste vormen van misbruik en verwaarlozing geplaatst.³⁴

3.3 Ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar

De ontwikkeling van peuters, zullen wij beschrijven aan de hand van de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling.

3.3.1 De sociaal-emotionele ontwikkeling

Onder de sociaal-emotionele ontwikkeling vallen de volgende aspecten:

- Hechting;
- Sociale vaardigheden;
- Emoties;
- Zelfstandigheid / zelfredzaamheid.

Hechting

Onder hechtingsgedrag wordt verstaan: het gedrag dat het jonge hulpbehoevende kind vertoont, om de nabijheid van een volwassene te bewerkstelligen en te handhaven. Hechting heeft te maken met zowel de relationele als emotionele ontwikkeling van een kind. In de hechtingstheorie staat de allereerste hechtingsrelatie centraal: de band tussen het jonge kind en zijn primaire verzorger. Het doel van hechtingsgedrag is het verkrijgen van veiligheid. Zonder deze basis is het ingewikkelder voor het kind om de wereld om zich heen te verkennen (exploratie) en van daaruit onafhankelijkheid te verwerven.³⁵ In dat geval is er sprake van onveilige hechting. Hier zullen wij in paragraaf 3.4 *De invloed van traumatische gebeurtenissen op de ontwikkeling van het jonge kind*, nader op in gaan. Na het tweede levensjaar gaat de peuter meer tijd besteden aan het ontwikkelen van relaties met leeftijdgenoten of andere volwassenen. Deze relaties met personen buiten de gezinskring, krijgen langzamerhand een steeds belangrijkere rol. Lichamelijke nabijheid van de primaire verzorger wordt vanaf het derde levensjaar steeds meer vervangen door praten en het uitwisselen van blikken van verstandhouding. Vanaf drie jaar is de peuter in staat om zijn hechtingsgedrag te onderdrukken en rekening te houden met de wensen van anderen. Vanaf vier jaar zijn de cognitieve vermogens nog verder ontwikkeld en kan de peuter zich ook meer inleven in anderen. Peuters zijn nog niet in staat om zich in anderen te kunnen verplaatsen. Hun sociale cognitie is nog onvoldoende ontwikkeld. Sociale cognitie is het waarnemen en interpreteren van de gevoelens, gedachten en intenties van anderen en het denken over de ander als persoon. Pas als de peuter een zelfbesef ontwikkeld heeft en in staat is emoties te herkennen en te benoemen, begint de sociale cognitie zich langzaam te ontwikkelen.³⁶

Sociale vaardigheden

De sociale omgang met anderen wordt steeds belangrijker voor peuters.³⁷ Vanaf twee jaar worden contacten met leeftijdgenoten steeds frequenter en is de peuter in staat om vriendschappen te sluiten. Vriendschappen tussen peuters worden over het algemeen gemakkelijker gesloten als de peuter van

³² ANP. Nu.nl. *Meer dan helft Indiase kinderen mishandeld en misbruikt*. URL: http://www.nu.nl/news/1036704/24/rss/Meer_dan_helft_Indiase_kinderen_mishandeld_en_misbruikt.html (beschikbaar: 10-04-2007)

³³ Segal, U.A. (1995). Child abuse by the middle class? A study of professionals in India. *Child Abuse & Neglect*, 19, 217 - 231

³⁴ *Journal of Pediatric Psychology*, Vol. 25, No. 6, 2000; URL: <http://jpepsy.oxfordjournals.org/cgi/content/full/25/6/435> (beschikbaar: 13-04-2007)

³⁵ Beemen, Liesbeth van (2001). *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, tweede druk

³⁶ Rigter, Jakop (2002). *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*. Bussum: Coutinho

³⁷ Beemen, Liesbeth van (2001). *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, tweede druk

jongs af aan gewend is om in contact te komen met andere peuters.³⁸ Essentiële sociale vaardigheden die een peuter zich eigen moet maken, zijn samenwerken en eerlijk delen. Vanaf drie jaar kan de peuter zich zowel met zichzelf als met andere mensen identificeren en leert hij zich in anderen in te leven. De peuter is in staat om meer rekening te houden met anderen en zal langzamerhand ook dingen leren delen. Dit 'leerproces' ontstaat in interactie met anderen. De peuter leert dat niet alles van hem is en ontwikkelt het besef dat hij niet altijd zijn zin kan krijgen.

Spelgedrag. De sociale ontwikkeling van kinderen is goed te observeren aan de hand van hun spelgedrag. Een peuter speelt graag in zijn eentje (solitair spel). Er is sprake van parallel spel als de peuter naast een ander kind met hetzelfde materiaal speelt, zonder wezenlijke interactie of samenwerking. Peuters spelen vooral naast elkaar en niet met elkaar.³⁹ Vanaf het tweede jaar speelt een kind in de illusieve speelwereld. Nog steeds zullen kenmerken van voorgaande speelwerelden zichtbaar zijn in het spelgedrag. De peuter schept een illusieve wereld waarin veel ervaringen en belevingen in symbolische vorm in het spel tot uiting gebracht worden. Een voetenbankje wordt bijvoorbeeld een 'paard' nadat de peuter in de kinderboerderij is geweest. Het spel van de peuter heeft vaak een thematisch verloop. De speelwereld is nèt echt, waarbij de werkelijkheid nog wel een betekenis blijft houden. De peuter zit het ene moment in de realiteit en het andere moment helemaal in zijn spelwereld.⁴⁰ De spelniveaus die typerend zijn voor kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar, zullen wij hieronder kort toelichten:

- Spelend omgaan met voorwerpen: dit spelniveau is typerend voor peuters vanaf twee à drie jaar. Er worden allerlei functies ontdekt en ervaren in de omgang met speelgoed. Speelse in- en uitpakhandelingen komen in de belangstelling, zoals blokjes in en uit een doos doen en opstapelen. Peuters houden van herhaling en herhaling bevordert het plezier. De begeleiding van een volwassene kan het beste stimulerend, observerend en bevestigend van aard zijn. Speelgoedfuncties kunnen met behulp van een volwassene uitgebreid worden. Voorbeelden van speelgoed die bij dit spelniveau horen zijn: een bal, blokken, stapelspeelgoed, trekspeelgoed, muziekinstrumenten, een pop met kleding en een auto met uitlaadspeelgoed.
- Spelend construeren: dit spelniveau is typerend voor peuters vanaf drie jaar. De peuter gaat van losse onderdelen één geheel maken. Tevens wordt er nu betekenis gegeven aan spelhandelingen, die voorheen op zichzelf stonden. Het imitatiespel komt op gang en het functiespel wordt uitgebreid. Bestaande situaties worden nagebootst. Het tekenen, knippen en plakken wordt constructief van aard. Van enkele reepjes papier wordt bijvoorbeeld 'een huis' geplakt. In de begeleiding is het van belang om de peuter uit te lokken tot zelfontdekking. Voorbeelden van speelgoed die bij dit spelniveau passen zijn: verf, lijm, potloden, duplo, insteekmozaïek, een treinbaan en een theeserviesje.
- Fantasie- en rollenspelen: dit spelniveau is typerend voor peuters vanaf drie à vier jaar en blijft zich gedurende de jaren verder ontwikkelen. De peuter kan in zijn speelwereld, de werkelijkheid veranderen. In het fantasiespel wordt getoond, wat er bij het kind leeft, hoe het dingen verwerkt en wat het kind dwars zit. De begeleiding kan het beste bestaan uit samenspel, het aanreiken van suggesties en verkleedmateriaal en het meespelen met rollenspelen. Levensechte ervaringen kunnen bevorderend werken. Dit stelt het kind in staat om vanuit de vertrouwde werkelijke situatie een speelse, andere situatie te beleven. Allerlei materialen en speelgoed kunnen bij fantasie- en rollenspelen gebruikt worden, niets is onmogelijk.⁴¹

Emoties

De eerste emoties die een peuter leert herkennen zijn de vier basisemoties: blij, boos, bang en verdrietig. Het is voor peuters nog lastig om te zeggen welke emoties ze voelen. Wanneer de emoties benoemd worden op het moment dat deze bij de peuter plaatsvinden, raakt de peuter bekend met de begrippen en leert deze later ook zelf toepassen. Eerst leert de peuter emoties herkennen bij zichzelf en later ook bij anderen.⁴² Om een peuter te helpen bij het herkennen van emoties van anderen, werkt

³⁸ Anoniem. *Vriendschap sluiten*. URL: <http://www.kinderinfo.nl/artikelen/artikel.asp?ArticleID=214> (beschikbaar: 15-03-2007)

³⁹ Beemen, Liesbeth van (2001). *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, tweede druk

⁴⁰ Eijk, Hetty van (2004/2005). *Reader Spel; spelontwikkeling en spelstimulering*. Den Haag, Haagse Hogeschool

⁴¹ Scholten, U. (1985). *Spel en speelgoed bij geestelijk gehandicapte kinderen*. Nijmegen; Uitgeverij Dekker en van den Vegt

⁴² Anoniem. *Sociaal gevoel aanmoedigen*. URL: <http://www.kinderinfo.nl/artikelen/artikel.asp?ArticleID=100> (beschikbaar: 15-03-2007)

het goed om met voorbeelden van de peuter zelf te werken. Er kan bijvoorbeeld terug verwezen worden naar hoe de peuter zichzelf voelde toen zijn speelgoed werd afgepakt.

In het kindertehuis hebben we verschillende vormen van agressie waargenomen. Om dit gedrag te kunnen plaatsen, beschrijven wij achtereenvolgens de ontwikkeling van agressie bij peuters. Agressief gedrag begint rond het tweede levensjaar, neemt gedurende de peuterjaren gestaag toe en vertoont een piek op vierjarige leeftijd. Mede door de toenemende onderhandelingsvaardigheid van de oudere peuter, neemt de frequentie van agressie vanaf het vierde jaar af.⁴³ De agressie van peuters bestaat grotendeels uit instrumentele (meestal fysieke) agressie. Fysieke agressie omvat alle vormen van agressief gedrag, zowel gericht op andere personen als op diens eigendommen. Vormen van fysieke agressie bij peuters zijn schoppen, duwen, knijpen, bijten en slaan. Agressie gericht op andermans eigendommen uit zich meestal in het besmeuren en/of stukslaan van bijvoorbeeld speelgoed. Bij instrumentele agressie wordt een ander moedwillig schade toegebracht om een bepaald doel te bereiken. Peuters kunnen zonder enig schuldbesef een stuk speelgoed waarmee ze graag willen spelen, afpakken van een ander kind. Tevens hebben ze een sterke behoefte aan interactie met volwassenen. Wanneer kinderen geen aandacht krijgen, kunnen zij dit op een negatieve manier uitlokken. Door bijvoorbeeld een ander kind te slaan, kan plotseling wel de aandacht van de volwassene getrokken worden. Agressie komt meestal voor in groepsverband. Dit is mede te verklaren door het feit dat er minder individuele aandacht voor het kind is.⁴⁴ Tevens speelt 'modeling' een belangrijke rol. Als de opvoeder fysieke of instrumentele agressie gebruikt, gaat de peuter dit als normaal beschouwen en zal het gedrag van de opvoeder imiteren.⁴⁵

Zelfstandigheid / zelfredzaamheid

Vanaf twee jaar ontwikkelen peuters een drang naar zelfstandigheid en onafhankelijkheid. De peuter ontdekt zijn 'eigen ik', gaat zich steeds meer verzetten en wil alles zélf bepalen. Het liefst zonder hulp van iemand anders. (zie ook 'egocentrisme' in paragraaf 3.3.2 *De cognitieve ontwikkeling*). Het is belangrijk om de peuter dingen zelf te laten doen. Positieve ervaringen stimuleren de peuter om nog meer nieuwe dingen te leren en zijn erg belangrijk voor de ontwikkeling van het zelfvertrouwen.

3.3.2 De cognitieve ontwikkeling

Jean Piaget verdeelt de cognitieve ontwikkeling van kinderen in vier stadia. De peuter bevindt zich in het tweede stadium, het preoperationele stadium. Gedurende dit stadium, vormt het kind zich innerlijke beelden van de wereld, welke tot uiting komen in het spel.⁴⁶ Het preoperationele stadium is onder te delen in twee substadia; de preconceptuele periode (twee tot vier jaar) en de intuïtieve periode (vier tot zes jaar). De preconceptuele periode wordt gekenmerkt door fantasie. Peuters verwerken hun emoties door situaties na te spelen.⁴⁷ Het kind gaat zaken en personen benoemen, niet alleen met woorden, maar ook door gebaren en symbolen. Een peuter zet bijvoorbeeld een cowboyhoed op als hij boef wil zijn. In de loop van het tweede levensjaar ontstaat een min of meer gestabiliseerd wereldbeeld. De peuter ontwikkelt objectpermanentie; het besef dat een persoon of voorwerp niet zomaar 'verdwijnt' wanneer deze niet meer zichtbaar is.

Langzamerhand ontwikkelt de peuter een causale samenhang tussen gebeurtenissen en omgeving. Het kind gaat beseffen dat de ene gebeurtenis uit een andere gebeurtenis voortvloeit.⁴⁸ Een peuter is nog niet in staat logisch te denken. Peuters denken animistisch. Dit betekent dat het kind aan levenloze dingen, menselijke eigenschappen toekent. Een bord dat kapot valt is bijvoorbeeld een stout bord. Er bestaat verwarring tussen fantasie en werkelijkheid en er is sprake van magisch denken. Het conservatiebegrip is nog niet aanwezig. Dit houdt in dat allerlei kenmerken van voorwerpen (zoals volume en hoeveelheid) constant blijven, ook al worden zij op verschillende manieren aangeboden. De peuter kan bijvoorbeeld wel vertellen hoeveel broertjes en zusjes het heeft, maar niet hoeveel broertjes of zusjes, zijn broertje of zusje heeft.⁴⁹ Woorden hebben nog geen algemene verwijswaarde,

⁴³ Beemen, Liesbeth van (2001). *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, tweede druk

⁴⁴ Traas, Marinus (1986). *Opvoeding in verandering, een veranderende maatschappij en de opvoeding van jongeren*. Baarn: H.Buitgevers, zevende druk.

⁴⁵ Beemen, Liesbeth van (2001). *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, tweede druk

⁴⁶ Anoniem. *Het kind: psychologische en pedagogische overwegingen*, URL: <http://www.earlytechnicaleducation.org/nl2/hof2p2nl.htm> (beschikbaar: 09-04-2007)

⁴⁷ Beemen, Liesbeth van (2001) *Ontwikkelingspsychologie*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, tweede druk

⁴⁸ Anoniem. Brittas site. *Cognitieve ontwikkeling van de mens*. URL: <http://www.brittassite.de/nl/archief/cognitive.html> (beschikbaar: 10-04-2007)

⁴⁹ Anoniem. *Het preoperationele stadium*. URL: <http://www.pabo.cultuurenschool.net> (beschikbaar: 09-04-2007)

maar verwijzen naar concrete dingen uit de onmiddellijke omgeving van de peuter. De taal wordt steeds belangrijker om bewuste momenten in herinnering te roepen.⁵⁰ Peuters hebben nog geen geweten ontwikkeld, waardoor hun gedrag voornamelijk wordt gestuurd door goedkeuring of afkeuring van de ouders/verzorgers.⁵¹

Peuterpuberteit

Vanaf het tweede levensjaar voelt de peuter sterk de behoefte om onafhankelijk en zelfstandig te zijn, maar tegelijkertijd is hij ook bang om zich los te maken van de ouders/verzorgers. De peuter voert een strijd met zijn ouders, maar ook met zichzelf.⁵² Puberteit is kort samengevat een fase waarin het kind grenzen verkent, zich losmaakt en op eigen benen probeert te staan (een eigen identiteit zoekt). De peuterpuberteit wordt gekenmerkt door koppigheid en driftbuien. Het aantal driftbuien neemt af zodra de peuter beter in staat is zich verbaal uit te drukken.⁵³

Egocentrisme

Egocentrisme is vooral zichtbaar tijdens de preconceptuele periode. Met egocentrisme wordt bedoeld dat de peuter zich niet in anderen kan verplaatsen.⁵⁴ De peuter maakt geen onderscheid tussen zijn eigen gedachten, waarnemingen en gevoelens en die van anderen. De wereld wordt bekeken vanuit het gezichtspunt van de peuter.⁵⁵ De peuter doet niet langer alleen maar wat anderen van hem vragen en krijgt door dat hij ook dingen kan doen, los van zijn ouders.⁵⁶ Veel van wat de peuter zelf wil doen en beslissen, kan hij nog niet. Dit wekt frustraties op, waardoor de peuter gemakkelijk in een driftbui vervalt. Ook kan het kind zich onzeker en bang voelen.⁵⁷

3.4 De invloed van traumatische gebeurtenissen op de ontwikkeling van het jonge kind

In deze paragraaf zullen wij de invloed van traumatische gebeurtenissen en andere risicovolle factoren beschrijven, die de ontwikkeling van het jonge kind kunnen belemmeren. Ook belichten we de hechtingsproblematiek ten gevolge van de scheiding van ouders en kind. In de eerste plaats zullen wij uitleggen wat er wordt bedoeld met risico- en beschermingsfactoren.

Risicofactoren zijn factoren die een bedreiging vormen voor de ontwikkeling van een kind, als de kans op het ontwikkelen van een stoornis statistisch gezien groter wordt dan wanneer de risicofactor niet aanwezig is. Risicofactoren kunnen zowel slaan op kenmerken van het kind zelf, als op de omstandigheden waarin het kind verkeert.

Beschermingsfactoren zijn factoren die samengaan met een verminderde kans op het ontwikkelen van een stoornis. Een beschermingsfactor werkt alleen in aanwezigheid van een risicofactor en heeft op zichzelf geen directe invloed op het ontstaan of voorkomen van een stoornis.⁵⁸

3.4.1 Traumatische gebeurtenissen

Naar aanleiding van een traumatische gebeurtenis kan een kind gedrag vertonen dat afwijkt van het gebruikelijke gedrag. Het kind kan in vaardigheden terugvallen of plotseling gedragsmoeilijkheden gaan vertonen. Een kind dat al zindelijk was kan opnieuw in bed gaan plassen en een meegaand kind kan plotseling heel brutaal worden. De mate waarin een kind gedragsmoeilijkheden vertoont, is naast aanleg niet alleen afhankelijk van de ernst van het trauma, maar vooral van de mate waarin het kind het trauma heeft kunnen delen en getroost is. Omdat het jonge kind sterk egocentrisch denkt, zal het geneigd zijn gebeurtenissen in diens leven met de eigen persoon in verband te brengen. 'Toeval' is een begrip dat zeker jonge kinderen niet kunnen bevatten. Hun wereld is sterk intentioneel gekleurd. Dit betekent dat wanneer er een traumatische gebeurtenis plaatsvindt, deze ook aan de eigen

⁵⁰ Brittas site. *Cognitieve ontwikkeling v.d mens*. URL: <http://www.brittassite.de/nl/archief/cognitive.html> (beschikbaar: 10-04-2007)

⁵¹ Anoniem. Ontwikkelingsfasen peuters. URL: <http://mens-en-gezondheid.infonu.nl/kinderen/149-ontwikkelingsfase-peuters.html> (beschikbaar: 09-04-2007)

⁵² Anoniem. *Peuterpuberteit*. URL: <http://www.kinderinfo.nl/artikelen/artikel.asp?ArticleID=200> (beschikbaar: 09-04-2007)

⁵³ Anoniem. *Peuterpuberteit*. URL: <http://www.peuterplace.nl/peuter/peuterpuberteit.htm> (beschikbaar: 10-04-2007)

⁵⁴ Beemen, Liesbeth van (2001). *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, tweede druk

⁵⁵ Anoniem. *Cognitieve ontwikkeling peuters*. URL: <http://members.lycos.nl/Babyinfo/Cognitieveontpeuter.htm> (beschikbaar: 10-04-2007)

⁵⁶ Anoniem. *Peuterpuberteit*. URL: <http://www.peuteren.nl/peuters/peuter.html> (beschikbaar: 09-04-2007)

⁵⁷ Anoniem. *Peuterpuberteit*. URL: <http://www.kinderinfo.nl/artikelen/artikel.asp?ArticleID=200> (beschikbaar: 09-04-2007)

⁵⁸ Rigter, Jakob (2002), *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*, Bussum: Coutinho

persoon gekoppeld wordt. Het jonge kind kan de scheiding met de ouder(s) plaatsen in een kader van schuld: 'Als ik lief was geweest, was mijn moeder niet weggegaan'.⁵⁹ Kinderen die het slachtoffer zijn geweest van een traumatische ervaring, kunnen reageren met geëxternaliseerd (naar buiten gericht) of geïnternaliseerd (naar binnen gericht) gedrag.⁶⁰ Een kind dat bijvoorbeeld geslagen is kan als het gedrag geïnternaliseerd is, zichzelf gaan pijnigen (automutilatie). Als het gedrag geëxternaliseerd is zal het kind juist anderen pijnigen, bijvoorbeeld door te slaan, of te schoppen.

3.4.2 Verwaarlozing

Net als traumatische gebeurtenissen, kan ook verwaarlozing het hechtingsproces van een kind verstoren. Er zijn diverse vormen van verwaarlozing te onderscheiden. Hieronder zullen wij de meest voorkomende vormen van verwaarlozing toelichten:

Fysieke / lichamelijke verwaarlozing; het onthouden van medische zorg en voeding, het verkeren in slechte hygiënische omstandigheden, het krijgen van onvoldoende slaap en veel alleen zijn zonder toezicht. De opvoeder faalt in de bescherming van het kind (bijvoorbeeld tegen pijn of gevaar) of kan het kind niet de nodige lichamelijke basisbehoeften bieden (onderdak, voedsel, kleding).

Psychische / emotionele verwaarlozing; het bieden van onvoldoende koestering en stimulans, het kind ervaart een gebrek aan veiligheid en geborgenheid. De opvoeder gaat niet in op en/of herkent de gevoelens, behoeftes en verlangens van het kind niet.

Medische verwaarlozing; het falen van de opvoeder om kinderen de nodige medische hulp te geven of te laten geven (medicijnen, noodzakelijke operatie, medische hulp bij ernstige ziekte of verwonding).⁶¹

3.4.3 Hechtingsproblematiek

In paragraaf 3.3.1 *De sociaal-emotionele ontwikkeling*, wordt de gezonde ontwikkeling van het hechtingsproces beschreven. In deze paragraaf, zullen wij nader ingaan op de hechtingsproblematiek die bij (jonge) kinderen kan ontstaan. Ainsworth onderscheidt naar aanleiding van de 'Strange-Situationprocedure' (1970, 1978), verschillende vormen van hechting die elk samenhangen met de opvoedingsstijl van de ouder:

<i>A-categorie</i>	Vermijdend gehechte kinderen. Zij vertonen (te) veel exploratie, lijken de omgeving intensief en ongestoord te verkennen, maar vermijden de verzorger actief als deze terugkeert. De kinderen zijn emotioneel uit evenwicht geraakt. Ouders zijn consequent insensitief. Ze zijn ongevoelig voor de signalen van het kind en weren (liefdevol lichamenlijk) contact af. Het kind wordt ervaren als bron van onrust.
<i>B-categorie</i>	Veilig gehechte kinderen. Deze kinderen vertonen weinig onveilig hechtingsgedrag, zoals de verzorger vermijden of afweren. Vrij snel na de terugkeer van de verzorger gingen deze kinderen weer exploreren en spelen. De verzorgers zijn sensitief en responsief. Ze kunnen de signalen van het kind onvertekend waarnemen en er adequaat op reageren.
<i>C-categorie</i>	Ambivalent of afwerend gehechte kinderen. Enerzijds klampen ze zich huilend aan de opvoeder vast, anderzijds weren ze hen teleurgesteld af. Ze zijn moeilijk te troosten en vertonen (te) weinig exploratie. De verzorgers vertonen tegenstrijdig gedrag, ze zijn inconsequent responsief. De verzorgers lijken de signalen van het kind verkeerd te interpreteren. De ene keer wordt er (te) weinig aandacht gegeven, de andere keer wordt het kind overstelpt met liefkozingen. ⁶² (A, B en C-categorie; Ainsworth)
<i>D-categorie</i>	(ingedeeld door Main en Solomon) Eén groep kinderen valt niet in te delen in de drie bovenstaande categorieën. Deze groep wordt 'gedesorganiseerd' en 'gedesoriënteerd' genoemd. Het belangrijkste kenmerk is dat deze kinderen geen duidelijke strategie hebben. Het gedrag dat ze vertonen tijdens de 'Strange-Situationprocedure', lijkt doelloos en tegenstrijdig. De verzorgers zijn paradoxaal voor het kind; ze jagen het kind angst aan terwijl ze een veilige haven zouden moeten zijn.

⁵⁹ Delfos, Martine F. (2000), *Kinderen en gedragsproblemen; een bio-psychologisch model met richtlijnen voor diagnostiek en behandeling*, Lisse, Harcourt Book Publishers, derde druk

⁶⁰ Delfos, Martine F. (2000), *Kinderen en gedragsproblemen; een bio-psychologisch model met richtlijnen voor diagnostiek en behandeling*, Lisse, Harcourt Book Publishers, derde druk

⁶¹ Thoomes-Vreugdenhil, Dr. A. (1999), *Relationeel gestoorde jongeren, een onderscheid in verwaarlozingsproblematiek en een behandelingsvoorstel*, Houten, Bohn Stafleu van Loghum

⁶² Beemen, Liesbeth van (2001), *Ontwikkelingspsychologie*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, tweede druk

De onveilige hechting volgens de D-categorie, is de meest onveilige vorm van hechting en ontstaat als gevolg van een trauma. Door het verlies van een ouder kan bijvoorbeeld het hechtingsproces voor kortere of langere tijd worden onderbroken.⁶³ In dat geval is er sprake van een reactieve hechtingsstoornis. Deze stoornis kent twee varianten; de geremde en de ontremde variant. Een onveilige hechting volgens de A- of C-categorie, wordt niet als stoornis gezien, maar vormt wel een risicofactor voor andere stoornissen.

Kinderen met een geremde hechtingsstoornis; vertonen gestoord gedrag in sociale relaties, bijvoorbeeld met een afgewend gezicht toenadering zoeken tot de verzorger. Ze kunnen agressief zijn, zowel tegen zichzelf (automutilatie) als tegenover de verzorger en leeftijdsgenoten. Hun gedrag is moeilijk te voorspellen. Boosheid en verdriet worden afgewisseld met overdreven vriendelijkheid. De oorzaak van dit gedrag wordt gezocht in de opvoedingssituatie waarin verwaarlozing en/of mishandeling heeft plaatsgevonden.

Kinderen met een ontremde hechtingsstoornis; vertonen niet-selectief hechtingsgedrag, dat wil zeggen dat ze zich aan iedereen vastklampen. Het ontbreekt het kind aan vermogen om een relatie in stand te houden. Het kind vertoont in de 'Strange-Situationprocedure' veilig (vaak oppervlakkig) hechtingsgedrag, zowel ten opzichte van de verzorger als ten opzichte van de vreemde. De kinderen zijn vaak allemansvriendjes. De oorzaak wordt gezocht in het ontbreken van een vaste verzorger gedurende de eerste levensjaren. De stoornis zou daarom vooral voorkomen bij kinderen die vanaf de babytijd in instituten zijn opgegroeid, met veel wisselende primaire verzorgers.⁶⁴

Aan een afwijkende hechting kunnen vele oorzaken ten grondslag liggen. Deze factoren zijn in te delen in kindfactoren, ouderfactoren en omgevingsfactoren. Bij kindfactoren kan gedacht worden aan kinderen met een opvliegend temperament of aangeboren relatiestoornissen (snel ontredderd, angstig). Deze kinderen kunnen hun ouders een gevoel van incompetentie bezorgen, waardoor er problemen kunnen ontstaan in de relatie tussen ouders en kind. Bij ouderfactoren valt te denken aan ouders die zelf gebukt gaan onder emotionele problemen of een psychiatrische problematiek. Het gaat om ouders die emotioneel onvoldoende beschikbaar zijn om het kind dat te bieden wat het nodig heeft. Tenslotte kunnen ook omgevingsfactoren een rol spelen, zoals problemen binnen het gezin of een problematische zwangerschap. De complexiteit van hechtingsproblematiek wordt veroorzaakt door het feit dat het niet gaat om een probleem in de persoonlijkheid van het kind, maar om een relationeel probleem tussen de opvoeder en het kind.⁶⁵

3.5 Pedagogisch werkplan

Hieronder wordt kort aangestipt wat het doel is van een pedagogisch werkplan en met welke begeleidingsaspecten er rekening gehouden dient te worden, gezien de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van de doelgroep.

3.5.1 Doel van een pedagogisch werkplan

Het hoofddoel van een pedagogisch werkplan is het bieden van structuur en veiligheid. Het werkplan biedt houvast voor zowel de medewerkers als de kinderen, door middel van een duidelijk omschreven dagprogramma en een beschrijving van de regels binnen de groep. Het plan biedt de groepsleiding meer inzicht over verschillende dilemma's met betrekking tot straffen en belonen, het ondernemen van en meespelen tijdens spel- en groepsactiviteiten met de kinderen, het handhaven van orde en structuur en tevens het bieden van regels, grenzen en veiligheid. Wij willen de groepsleiders laten zien dat er mogelijkheden zijn om de ordehandhaving meer gestructureerd aan te pakken. Anderzijds willen wij handvatten aanreiken om de sociale band met de kinderen te versterken. Wij hebben het pedagogisch werkplan gebaseerd op theorieën uit het ontwikkelingsgericht onderwijs. (zie bijlage 6; 'Uitgangspunten Pedagogisch werkplan')

3.5.2 Begeleidingsaspecten die van belang zijn met het oog op de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling

De sociale omgeving is voor een belangrijk deel bepalend voor de ontwikkeling van kinderen. Volwassenen spelen in dit proces een grote rol; in de eerste plaats omdat zij in de omgang met

⁶³ Rigter, Jakop (2002), *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*, Bussum: Coutinho

⁶⁴ Rigter, Jakop (2002), *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*, Bussum: Coutinho

⁶⁵ Stallenberg, Peter, *Hulp aan jongeren met hechtingsproblematiek*, URL:

http://www.deknoop.org/documenten/zoeken_naar_het_begin.pdf (beschikbaar: 10-04-2007)

kinderen, de pedagogische basis leggen waarop ontwikkelings- en leerprocessen zijn verankerd. In de tweede plaats omdat zij fungeren als voorbeeldfiguur. De volwassene gebruikt cultuurgebonden taal, handelingen en gewoontes die kinderen overnemen en zelf gaan hanteren.⁶⁶

In de eerste plaats is het belangrijk om te zorgen dat kinderen zich veilig, geborgen en geaccepteerd voelen. Pas dan ontstaat er 'ruimte' en 'vrijheid' om tot actie te komen, te onderzoeken, contacten te leggen, nieuwsgierigheid te ontplooiën en vertrouwen op te bouwen in zichzelf en anderen. In feite gaat het om het ontwikkelen van een sterke emotionele basis die ervoor zorgt dat kinderen hun eigen ontwikkelingskracht en drang om te groeien in werking stellen.⁶⁷ De kinderen op de LKG-groep hebben dikwijls te maken gehad met langdurige affectieve (psychische) verwaarlozing. Verwaarlozing en misbruik oefenen, vaak in negatieve zin, invloed uit op het gedrag van kinderen. Een passende begeleiding is dus van groot belang. (zie bijlage 7; 'Begeleidingsaspecten bij affectieve verwaarlozing') Door de veelal problematische opvoedingssituatie tijdens de eerste levensjaren, vinden de meeste kinderen op de LKG-groep het moeilijk om zich aan regels te houden. Het is van groot belang om duidelijkheid te scheppen naar de kinderen. Kinderen hebben structuur en grenzen nodig en regels verschaffen daarbij zekerheid. Het is belangrijk een kind eerst te waarschuwen en van tevoren te noemen welke straf het kind te wachten staat, wanneer het niet luistert. Hierdoor weten de kinderen waar zij aan toe zijn. Het is daarbij van essentieel belang dat er onderling afspraken worden gemaakt hoe vaak er wordt gewaarschuwd voordat de straf gegeven wordt. Het is belangrijk dat er door alle groepsleidsters consequent, op dezelfde wijze wordt ingegrepen.

Het belonen van kinderen wanneer zij goed gedrag vertonen, is vaak effectiever dan straffen wanneer het kind ongewenst gedrag vertoont. De hieronder genoemde 'versterkers' passen binnen de normale gang van zaken binnen de groep. Er zijn geen speciale maatregelen voor nodig, terwijl het toch krachtige middelen zijn om het gedrag van kinderen te beïnvloeden. Hieronder een aantal voorbeelden:

1. *Goedkeurende aandacht.* Dit kan zowel verbaal: "Dat heb je goed gedaan!" of "Ik vind het fijn dat je me even helpt." als non-verbaal. Hierbij valt te denken aan goedkeurend knikken, knipogen, glimlachen, langer oogcontact houden, een bewonderende blik of een schouderklopje. Deze vormen van goedkeurende aandacht worden 'sociale versterkers' genoemd. Ze helpen mee om een persoonlijke band op te bouwen met de kinderen.
2. *Activiteiten doen die de kinderen leuk vinden.* Wanneer een bepaalde taak goed is gedaan, mogen de kinderen een activiteit kiezen als beloning. Laat de kinderen duidelijk weten waarvoor zij worden beloond.
3. *Tastbare beloning.* De groepsleidsters kunnen de kinderen belonen met iets lekkers of een andere materiele beloning.

Gewenst gedrag versterken heeft het meeste effect wanneer dit systematisch gebeurt, dus wanneer het gedrag consequent beloont wordt. Wanneer het kind niet goed weet waarvoor het een compliment krijgt, neemt de effectiviteit af. Combineer het compliment dus altijd met het gewenste gedrag van het kind, zodat het een volgende keer weer het gewenste gedrag zal vertonen. Het versterken van gewenst gedrag heeft een positieve invloed op het zelfvertrouwen van kinderen en tevens op de sfeer in de groep.

Toch moet er vaak ook aandacht besteedt worden aan het ongewenste gedrag, bijvoorbeeld wanneer er gevaarlijke situaties ontstaan of wanneer het gedrag de normale gang van zaken op de groep verstoort. De straf is afhankelijk van de ernst van het ongewenste gedrag. Gedrag kan bijvoorbeeld verzwakt worden door afzondering (een kind mag niet meedoen of gaat naar een andere ruimte), of negeren (het tijdelijk expres geen aandacht geven aan het kind). Gezien de problematiek van de kinderen op de LKG-groep, is het belangrijk om te voorkomen dat er een negatief interactiepatroon ontstaat. Negatieve reacties lokken negatief gedrag uit en andersom. Kinderen die vaak gecorrigeerd worden en niet te horen krijgen welk gedrag er dan wel van hen verwacht wordt, worden onzeker en ontwikkelen een negatief zelfbeeld.⁶⁸ Jonge kinderen kunnen, zoals beschreven in paragraaf 3.3.2 *Cognitieve ontwikkeling*, zelf de grens tussen goed en fout nog niet goed leggen. Het gedrag wordt gestuurd door goedkeuring of afkeuring van de verzorgers. Het is daarom van essentieel belang dat

⁶⁶ Janssen-Vos, Frea (2001), *Basisontwikkeling in de onderbouw*, Assen: Koninklijke Van Gorcum, vierde druk

⁶⁷ Janssen-Vos, Frea (2003), *Startblokken van Basisontwikkeling, een goed begin voor peuters en jongste kleuters*, Assen: Koninklijke Van Gorcum, tweede druk

⁶⁸ Bongaards, Brigitte en Joop Sas (2000), *Vakbekwaam onderwijzen*, Groningen: Wolters Noordhoff, tweede druk

het uitdoven van ongewenst gedrag, altijd wordt gecombineerd met het bekrachtigen en benoemen van het gewenste gedrag.

Jonge kinderen leren door middel van spel. Spel is erg belangrijk, zowel voor de sociaal-emotionele als de cognitieve ontwikkeling van kinderen. Spel is niet alleen een middel om emoties te verwerken, maar vormt ook een essentieel 'instrument' om de cognitieve ontwikkeling te stimuleren. Spel beïnvloedt de taal en het denken van kinderen.⁶⁹ Kinderen leren tijdens groepsactiviteiten allerlei sociale vaardigheden, zoals op de beurt wachten, samen delen en zich te houden aan spelregels; maar ook cognitieve vaardigheden zoals tellen, of het ordenen van kleuren en vormen. Spel stimuleert bovendien de taalontwikkeling. Kinderen hebben hulp nodig om samen te leren spelen, om verschillende spelactiviteiten te ondernemen, om hun spel interessant en spannend te maken en om het op een niveau te brengen dat past bij hun mogelijkheden. Het is daarom belangrijk om de spelontwikkeling te bevorderen, bijvoorbeeld door zo nu en dan zelf actief deel te nemen aan het spel. Ruime speelmogelijkheden, zowel binnen als buiten, zijn noodzakelijk voor alle jonge kinderen en zeker voor kinderen die gerekend worden tot de groep 'ontwikkelingsbedreigd'.⁷⁰ Het is belangrijk om leeftijdsadequate (spel)activiteiten aan te bieden, die aansluiten op de sociaal-emotionele ontwikkeling en het cognitieve niveau van de kinderen. (zie paragraaf 3.3 *Ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar*) Peuters houden van herhaling en hebben een sterke behoefte aan motorische beweging. Er is bovendien sprake van een korte spanningsboog. Hier moet in de begeleiding zeker aandacht aan besteedt worden. Korte afwisselende activiteiten en regelmatig terugkerende (spel)handelingen, sluiten goed aan op het ontwikkelingsstadium van zowel peuters als kleuters.⁷¹

⁶⁹ Janssen-Vos, Frea (2001), *Basisontwikkeling in de onderbouw*, Assen: Koninklijke Van Gorcum, vierde druk

⁷⁰ Janssen-Vos, Frea (2004), *Spel en ontwikkeling; spelen en leren in de onderbouw*, Assen: Koninklijke Van Gorcum

⁷¹ Göring, Ans, Mieke Tenten, Anja Vermeulen en Wim Wieringa (2002) *Kleuter in beweging*, Meppel: Uitgeverij Edu'Actief b.v.

4. Uitwerking data

4.1 Samenvatting interviews

Het enorme aantal straatkinderen in India vormt een groot probleem. De lokale bevolking komt weinig in actie omdat de hulp(verlening) aan straatkinderen erg veel risico's met zich meebrengt. Het kindertehuis Janaseva Sisubhavan biedt momenteel opvang aan 140 straatkinderen in de leeftijd van nul tot tien jaar. De meeste kinderen zijn afkomstig uit andere, vaak armere deelstaten zoals: Andhra Pradesh, Calcutta en Tamil Nadu. Meestal zijn de kinderen tussen de vijf en tien jaar oud, wanneer zij worden binnengebracht. Direct na binnenkomst worden de kinderen geregistreerd bij de politie en medisch onderzocht op HIV en AIDS. Vervolgens wordt er een juridische procedure gestart, om de (voorlopige) voogdij van het kind op te eisen.

De LKG-groep bestaat uit 36 kinderen in de leeftijd van drie tot vier jaar. De meeste kinderen zijn gered van het straatcircuit en criminele bendes die de kinderen dwingen tot bedelen en zakkenrollen. Drie van de vier groepsleidsters op de LKG-groep zijn geschoold tot 10th standard en hebben hun middelbare school niet afgemaakt. Eén groepsleidster heeft na het stopzetten van haar studie een opleiding tot verpleegster gevolgd, welke zij uiteindelijk niet heeft afgerond. De vierde groepsleidster heeft de middelbare school wel afgemaakt.⁷² De groepsleiding heeft buiten de werkzaamheden in het kindertehuis, geen (werk)ervaring met kinderen. De groepsleidsters beschouwen hun baan als een goede voorbereiding op de toekomstige opvoeding van hun eigen kinderen.

Van maandag tot en met zaterdag gaan de peuters van 10.00 tot 12.00 uur naar school. Ze krijgen les van de eigen groepsleiding. De kinderen kunnen alvast wennen aan het schoolritme en leren hun eerste woordjes schrijven. De groepsleiding geeft aan dat de kinderen met fietsjes, ballen, poppen en autootjes spelen. Verder kijken ze televisie. Slaan, bijten, vechten en klimmen wordt op de groep niet toegestaan. Af en toe worden er groepsactiviteiten ondernomen, zoals dansen en zingen. Verder voeren de groepsleidsters voornamelijk verzorgende taken uit, zoals het wakker maken van de kinderen, de kinderen helpen met douchen, afdrogen en aankleden, het wassen van de vuile kleding en de afwas. De kinderen worden discipline bijgebracht en er wordt ruim aandacht besteed aan de zelfredzaamheid en zelfstandigheid. Wanneer de kinderen niet luisteren, krijgen zij eerst een waarschuwing. Indien nodig wordt er nog een waarschuwing gegeven. Als het gedrag niet stopt, moet het kind een minuut lang geknield op de grond zitten, met de handen boven het hoofd en het gezicht naar de muur gericht.

Tijdens het interview gaf een van de Social Work studenten aan, dat kinderen in andere deelstaten veel vaker geslagen worden dan kinderen in de deelstaat Kerala. In zijn opinie wordt er in het kindertehuis, in vergelijking met andere plaatsen, weinig gebruik gemaakt van fysieke straf. Elke staat in India heeft een eigen cultuur, een eigen taal en eigen normen en waarden. Deze specifieke deelstaatscultuur bepaald mede de mate waarin er fysiek geweld gebruikt wordt, in de opvoeding van kinderen.

4.2 Opvallendheden uit de observaties

De peuters reageerden erg verschillend op onze aanwezigheid. Sommige kinderen klommen al vanaf de eerste dag continu op schoot om ons te knuffelen. Anderen reageerden terughoudend en vlogen er snel vandoor wanneer een van ons ook maar de minste toenadering zocht. De kinderen waren duidelijk niet onder de indruk van onze wijze van corrigeren. Verbaal aanspreken en een boze mimiek leken eerder een averechts effect te hebben. De groepsleiding gebruikt een dun stokje om de kinderen te corrigeren. Dit wordt gedaan door een dreigend gebaar met het stokje (warning) of een tik op de hand, de onderarmen of benen van het kind. Een enkele keer krijgen kinderen een tik met de platte hand. Voorafgaand aan de straf wordt er meestal geen waarschuwing gegeven en er volgt ook niet altijd uitleg achteraf. De peuters zijn over het algemeen behoorlijk zelfstandig, trekken hun eigen kleding aan en uit en helpen soms ook de kleinere kinderen.

Er is weinig tot geen variatie in de schoollessen en de stof wordt vaak herhaald. Tussendoor worden er kinderen naar voren geroepen om de lesstof hardop voor de klas te herhalen. Het gedrag van de

⁷² Inmiddels bestaat de groep nog maar uit dertig kinderen, twee vaste groepsleidsters en een groepsleidster in proeftijd (zie Hoofdstuk 7; Verantwoording)

groepsleidsters is niet altijd duidelijk voor de kinderen. De peuters zien dat de groepsleiding midden in de les iets anders gaat doen of zonder iets te zeggen de klas uit loopt en op het moment dat zij zelf iets anders gaan doen, worden ze gestraft. De groepsleiding lijkt niet consequent in het straffen van de kinderen. Het ene kind krijgt direct een tik als het de lesstof niet foutloos kan opzeggen, een ander kind wordt op weg geholpen en mag weer gaan zitten. De groepsleiding straft incidenteel ook kinderen die wel netjes luisteren. De kinderen reageren verschillend wanneer één van hen gecorrigeerd wordt. Sommigen duiken alleen al bij het zien van het stokje helemaal in elkaar, terwijl bij anderen totaal geen reactie zichtbaar is. Eén keer hebben wij (in het voorbijgaan) waargenomen dat een kind vooraan in de klas op zijn knieën moest zitten, met de handen boven het hoofd. Wanneer de peuters een stokje vinden, imiteren ze het gedrag van de groepsleiding. Wanneer er sponsors op bezoek komen, worden alle schoolse en niet-schoolse activiteiten tijdelijk stopgezet.

Het is ons opgevallen dat er vrijwel nooit speelgoed op de groep aanwezig is. De kinderen spelen met kleine voorwerpen die zij ergens op de grond vinden, zoals kralen, veiligheidsspelden en paperclips. Meestal spelen de peuters alleen, maar soms ook in kleine groepjes naast of met elkaar. Sommige kinderen komen gemakkelijk tot spel, terwijl anderen amper tot spel komen, passief op de grond zitten, of negatieve aandacht vragen door andere kinderen te slaan of te duwen. Tijdens vrijspelmomenten is de begeleiding aanzienlijk losser dan tijdens groepsactiviteiten. Er wordt minder vaak en minder hard gestraft. De kinderen spelen bijna nooit buiten en bevinden zich het grootste gedeelte van de dag in de eigen groepsruimte. Vlak voor de douche- en eetmomenten staat er vaak maar één groepsleidster op de groep. De andere groepsleiding houdt zich op dat moment bezig met voorbereidende taken. We hebben vrijwel geen individuele activiteiten met de kinderen waargenomen. Slechts af en toe worden er groepsactiviteiten ondernomen, zoals dansen en zingen. Opvallend is dat zowel de kinderen als de groepsleidsters zichtbaar genieten tijdens dergelijke activiteiten. Wanneer de groepsleiding duidelijke regels stelde en de kinderen met positieve aandacht beloonde, waren de kinderen aanzienlijk rustiger. Wanneer de groep tijdens vrijspelmomenten te druk of te lawaaierig is, worden alle kinderen in het midden van de groep op de grond gezet, waar ze rustig op gedempte toon verder mogen spelen. De kinderen worden vaak niet direct gecorrigeerd bij het overtreden van (groeps)regels. Het ongewenste gedrag wordt soms eerst enkele minuten zienderogen toegelaten, alvorens er wordt ingegrepen.

Gedurende enkele observatiemomenten hebben wij ons afgevraagd of de situatie wel 'echt' was. Bij aankomst op de groep zagen we bijvoorbeeld de groepsleiding rustig een boek lezen of met elkaar kletsen. Op het moment dat onze aanwezigheid werd opgemerkt, sprong de groepsleiding ineens overeind alsof ze nét wilden beginnen met een leuke groepsactiviteit.

5. Analyse

5.1 Overeenkomsten

De kinderen vonden het geweldig om nieuwe liedjes en spelletjes te leren en wilden dit steeds weer opnieuw horen en spelen. Een aantal kinderen laat ook fantasie en imitatiespel zien, wat duidt op leeftijdsadequaat spelgedrag. Er zijn echter ook kinderen die amper tot spel komen, passief op de grond zitten of voortdurend op een negatieve manier aandacht vragen. Dit zou te maken kunnen hebben met gedragsproblemen veroorzaakt door een traumatische ervaring, maar ook het gebrek aan speelgoed speelt hierin zeker een cruciale rol. Kinderen hebben behoefte aan spel, maar zonder spelmateriaal wordt spelen een stuk lastiger. Bovendien vinden peuters het heel moeilijk om speelgoed te delen. Op het moment dat er eens een bal op de groep aanwezig was, gold letterlijk het recht van de sterkste.

Het feit dat kinderen in de deelstaat Kerala minder vaak geslagen worden dan kinderen in arme deelstaten, kan mogelijk verklaard worden door de meer welvarende positie en door controles en ingrepen van de deelstaatregering. De groepsleidsters in het kindertehuis gebruiken een dun stokje om de kinderen te corrigeren. Uit literatuuronderzoek blijkt dat een dergelijke manier van straffen vrij normaal is in India. Het gebruik van fysiek 'geweld' in de opvoeding van kinderen, wordt binnen de Indiase maatschappij tot op zekere hoogte getolereerd. Wanneer een kind gecorrigeerd werd, doken de overige kinderen in elkaar, of schonken er totaal geen aandacht aan. Dit verschil is te verklaren aan de hand van kind-, ouder- en omgevingsfactoren. Het gedrag van de kinderen hangt tevens af van de ervaringen met betrekking tot (fysiek) geweld, die het kind eerder in zijn jeugd heeft opgedaan. Wij hebben zowel fysieke als instrumentele agressie waargenomen. De kinderen schoppen, slaan, bijten en knijpen elkaar regelmatig. Enerzijds past dit agressieve gedrag bij de normale ontwikkeling van peuters en de zogenoemde 'peuterpuberteit'. Anderzijds kan dit gedrag ook het gevolg zijn van een trauma. Na een traumatische ervaring kunnen kinderen in vaardigheden terugvallen of gedragsmoeilijkheden vertonen. Bovenstaande verklaard mogelijk waarom sommige kinderen amper tot leeftijdsadequaat spel komen of continu op een negatieve manier aandacht vragen. Het gebruik van fysieke agressie kan ook deels verklaard worden aan de hand van het begrip 'modeling'. Peuters imiteren het gedrag dat zij bij volwassenen waarnemen. Bovendien hebben ze een sterke behoefte aan (individueel) contact. Gezien de omvang van de groep en het aantal groepsleidster, is het voor de groepsleiding vrijwel onmogelijk om aandacht te besteden aan alle kinderen. Als met grensoverschrijdend gedrag wél de aandacht van de groepsleiding getrokken kan worden, wordt het negatieve gedrag min of meer succesvol beloond. Wanneer de groepsleiding duidelijke regels stelde en de kinderen met positieve aandacht beloonde, waren de kinderen aanzienlijk rustiger. Duidelijke regels, vooraf waarschuwen en consequent corrigeren draagt bij aan het gevoel van veiligheid op de groep. De kinderen weten wat wel en niet mag en weten ook waar ze aan toe zijn als ze de regels overtreden.

Bij een aantal kinderen hebben wij onveilig hechtingsgedrag waargenomen, in de vorm van ontremt hechtingsgedrag. Vanaf de eerste dag klommen deze kinderen bij ons op schoot en maakten absoluut geen onderscheid tussen ons en de eigen groepsleiding. Ook hebben wij andere vormen van onveilige hechting waargenomen. Sommige kinderen vertoonden enorm veel exploratiedrang (A-categorie), terwijl anderen amper aan exploratie toekwamen (C-categorie). Het hechtingsgedrag van de kinderen lijkt het meest overeen te komen met de beschrijving van kinderen uit de D-categorie. Gezien de achtergrondsituaties en het gedrag van de kinderen, zou er incidenteel zelfs sprake kunnen zijn van een reactieve hechtingsstoornis. Zowel in de geremde als in de ontremde variant.

5.2 Verschillen

Het aantal kinderen dat Fr. William noemt in het interview op 1 december 2006, komt niet overeen met de cijfers die later genoemd zijn in het interview met directeur J. Mavely. De voornaamste reden is dat het totale aantal kinderen dat binnen de eigen organisatie wordt opgevangen, in korte tijd snel kan stijgen of dalen. Soms worden er wekelijks elke dag nieuwe kinderen binnengebracht, afgewisseld door perioden waarin het erg rustig is. Bovendien besteedt de organisatie de zorg voor de kinderen ook regelmatig uit aan andere wees- en opvangtehuizen. De medewerkers vinden onderwijs heel belangrijk en hebben dit (weliswaar buiten de interviews om) meerdere malen aangegeven.

Daarentegen worden wel alle schoolse en niet-schoolse activiteiten stopgezet wanneer er sponsors op bezoek komen. Hieruit blijkt hoezeer de organisatie afhankelijk is van het geld van donateurs. De organisatie krijgt namelijk geen financiële ondersteuning van de overheid.

De groepsleiding van de LKG-groep geeft in het interview aan dat de kinderen met fietsjes, ballen, poppen en autootjes spelen. We hebben twee keer waargenomen dat de kinderen een half uur lang met enkele ballen mochten spelen. Verder was er nooit speelgoed op de groep. Enerzijds zal het gebrek aan speelgoed verklaard kunnen worden aan de hand van de financiële situatie van de organisatie. Anderzijds lijkt het er ook op dat de medewerkers spelmateriaal niet zo belangrijk vinden. Er zijn veel knuffels in het kindertehuis aanwezig, maar deze zijn niet bedoeld voor de kinderen. De knuffels staan alleen ter decoratie op de groep. Veel kinderen stoppen kleine voorwerpen (kralen, paperclips en veiligheidsspelden) in hun mond. Het wijst op erg jong spelgedrag wanneer kinderen (spel)voorwerpen in hun mond stoppen. Vermoedelijk wordt dit spelgedrag niet eens zozeer veroorzaakt door een achterstand in de spelontwikkeling, maar uit angst dat andere kinderen het enige 'spelvoorwerp' dat het kind tot z'n beschikking heeft zullen afpakken. Tijdens observatiemomenten was er vaak ruzie tussen kinderen, omdat de één iets van een ander had afgepakt. Het feit dat er weinig activiteiten worden ondernomen met de kinderen, kan mede verklaard worden door de werkdruk, het rolmodel dat gekoppeld wordt aan de functie groepsleidster en de geringe personeelsbezetting op de groep. Naar onze mening ligt hier echter ook een verschil in visie en denkwijze aan ten grondslag. Spel- en groepsactiviteiten worden op onregelmatige basis aangeboden en het doel ervan is meestal eenzijdig van aard. Het spel wordt ingezet als vermaak en niet als middel om de kinderen vaardigheden bij te brengen. Het lijkt erop dat de groepsleiding zich niet bewust is van het belang en het leeraspect van dergelijke spel- en groepsactiviteiten. De groepsleiding is er voor orde en regelmaat en het drukke dagschema, belemmerd de uitvoering van (individuele) activiteiten met de kinderen.

De groepsleiding geeft aan dat wanneer een kind niet luistert, er eerst een waarschuwing wordt gegeven. Indien nodig zelfs een tweede keer. Als het gedrag niet stopt, moet het kind een minuut lang geknield op de grond zitten, met de handen boven het hoofd en het gezicht naar de muur gericht. Tijdens het observeren hebben wij waargenomen dat een waarschuwing vooraf vaak achterwege blijft. In praktijk krijgen de kinderen meestal direct een tik en hoeven niet geknield op de grond te zitten. Ook na afloop van de correctie wordt niet altijd uitgelegd waarom het kind straf heeft gekregen. Officieel is het binnen het kindertehuis niet toegestaan om de kinderen een tik te geven op hun benen of onderarmen, toch gebeurt het vrij regelmatig. Het is opvallend dat de directeur hiervan zelf niet op de hoogte was. Blijkbaar weet de groepsleiding wel dat het niet is toegestaan, maar zien zij uit onmacht of gebrek aan kennis, geen andere oplossing. Het gedrag van de groepsleiders is niet altijd duidelijk en de groepsleiding geeft soms zelf het verkeerde voorbeeld. Waarschijnlijk is ook dit gedrag toe te wijden aan een gebrek aan kennis. Tevens zijn wij in de veronderstelling dat de groepsleiding niet altijd voldoende op de hoogte is van de achtergronden en leeftijden van de kinderen. Voorafgaand aan de observatiemomenten, vroegen wij aan de groepsleiding de leeftijd van de kinderen die wij wilden observeren. Achteraf bleken de door de groepsleiding aangegeven leeftijden niet altijd te kloppen. Voor zover wij weten kijkt de groepsleiding de dossiers van de kinderen niet in.

Tijdens vrijspelmomenten deden zich situaties voor waarin de groepsleiding grensoverschrijdend gedrag waarnam, maar niet ingreep. Dit zou verklaard kunnen worden door een verschil in cultuur, maar toch blijkt uit observaties dat het vaak kind- en momentafhankelijk is of de groepsleiding bepaald gedrag direct corrigeert of (tijdelijk) toelaat. De kinderen worden niet altijd direct gecorrigeerd bij het overtreden van (groeps)regels en soms straft de groepsleiding ook kinderen die wel luisteren. Dit inconsequente en vaak inadequate gedrag kan een gevolg zijn van de hoge werkdruk en de geringe scholing van het personeel. De groepsleiding op de LKG-groep handelt vanuit het eigen referentiekader. Door de geringe personeelsbezetting is de werkdruk hoog, wat hoge eisen stelt aan de stressbestendigheid en het geduld van de groepsleiders. Daarbij zoeken de kinderen voortdurend de grenzen van de groepsleiding op, om uit te testen hoe ver ze kunnen gaan. Bovengenoemde problemen in de begeleiding zijn niet alleen zichtbaar op de LKG-groep, maar ook binnen andere groepen. (zie bijlage 3; paragraaf 3.1 *Observaties 2nd standard klas en 3rd standard klas*)

Wanneer men de hulpverlening in India en de westerse wereld vergelijkt, zijn er duidelijke verschillen te ontdekken in de visie op hulpverlening aan kinderen. Zo blijkt uit literatuuronderzoek dat binnen de visie van Indiase hulpverleners, 'psychische verwaarlozing' lang niet zo ingrijpend wordt ervaren als in de visie van hulpverleners uit het Westen. Daarnaast is de hulpverlening in kindertehuizen in India,

meer gericht op het waarborgen van de basale (primaire) levensbehoeften, dan op het bieden van psychische ondersteuning aan de kinderen. Tijdens ons verblijf in Janaseva Sisubhavan, hebben wij een uitvoerig gesprek gevoerd met onderdirecteur en tevens Social Work docent en Yoga leraar; Joby Thomas en zijn collega. Zij vertelden ons de betekenis van hulpverlening. Hulpverlening is er op gericht anderen de faciliteiten te bieden om een gezond mens te worden. De formule die hierbij hoort ziet er als volgt uit: $H = 2F + 2C + E + R$. (Health = Fresh air / Food + Clothes / Cleanliness + Exercise + Rest). Deze ingrediënten vormen de basis voor een gezonde ontwikkeling van lichaam en geest. Wanneer aan deze basisvoorwaarden is voldaan, zullen kinderen opgroeien tot gezonde mensen. Een goede scholing zorgt daarnaast voor een beter toekomstperspectief.

6. Conclusie

6.1 Samenvatting van de analyse

Een aantal kinderen laat zichtbaar leeftijdsadequaat spelgedrag zien, maar er zijn ook kinderen die amper tot spel of exploratie komen. Hoogstwaarschijnlijk wordt dit veroorzaakt door het gebrek aan spelmateriaal en een onvoldoende stimulatie door volwassenen. Er worden weinig activiteiten ondernomen met de kinderen, wat verklaard kan worden aan de hand van de werkdruk, de geringe personeelsbezetting en het rolmodel dat gekoppeld wordt aan de functie groepsleiding. Tevens lijkt de groepsleiding zich niet bewust te zijn van het belang en het leeraspect van spel- en groepsactiviteiten. Wanneer de groepsleiding duidelijke regels stelt en de kinderen met positieve aandacht belooft, zijn de kinderen aanzienlijk rustiger. De peuters vertonen zowel instrumentele als fysieke agressie. Enerzijds past dit gedrag binnen de normale ontwikkeling van peuters, anderzijds kan dit gedrag verklaard worden door 'modeling', of het gevolg zijn van een trauma. Een aantal kinderen vertoont tevens ontremt hechtingsgedrag. De groepsleiding gebruikt een stokje om de kinderen te corrigeren. Meestal worden de kinderen vooraf niet gewaarschuwd en ook uitleg achteraf ontbreekt nog wel eens. De groepsleiding straft inconsequent en geeft qua houding en gedrag soms zelf het verkeerde voorbeeld. Tevens lijkt het kind- en momentafhankelijk te zijn of de groepsleiding bepaald gedrag direct corrigeert of (tijdelijk) toelaat. Dit inconsequente en vaak inadequate gedrag is onder andere te verklaren door een gebrek aan kennis en ervaring. Bovendien is er een zichtbaar verschil tussen de hulpverlening in India en de hulpverlening in het Westen. In India is de hulpverlening meer gericht op het waarborgen van de primaire levensbehoeften, dan op het bieden van psychische ondersteuning aan de kinderen.

6.2 Beantwoording deelvragen

Hieronder zullen we kort de door ons opgestelde deelvragen beantwoorden:

6.2.1 Deelvraag één;

Welke visie, methode en werkwijze staat centraal in het kindertehuis Janaseva Sisubhavan?

Visie: "The world is our lineage: all men are equal; it is our duty to help those who are suffering."

Missie: "Our mission is to eradicate child begging by rescuing the children who are engaged in begging and are wandering in the streets, by bringing them to our shelter and provide them a meaningful life, full of love and affection. Our main objective is to make India free from childbegging and childlabour."

Slogan: "We live here by loving each other and giving equal respect to all religions."

Methode en werkwijze

Er is geen duidelijk omschreven methodiek of werkwijze binnen de organisatie. In de begeleiding ligt de nadruk op het stimuleren van zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Al van jongs af aan zullen kinderen veel verzorgende handelingen zelfstandig uitvoeren. De oudere kinderen van de groep, helpen vaak de jongere of nieuwe kinderen. Scholing wordt erg belangrijk gevonden met het oog op de toekomst van de kinderen. De kinderen worden gecorrigeerd door middel van een dreigend gebaar (warning) of een tik met een stokje.

6.2.2 Deelvraag twee;

Welke begeleiding krijgen de kinderen en hoe ziet deze begeleiding er precies uit? (*rekening houdend met de Indiase cultuur*)

In het kindertehuis worden de kinderen gecorrigeerd met een stokje. Dit gebeurt door middel van een dreigend gebaar (warning) of het geven van een tik. Uit literatuuronderzoek blijkt dat dergelijke vormen van fysiek 'geweld' normaal zijn binnen de Indiase opvoeding. Officieel is het binnen de organisatie niet toegestaan om de kinderen een tik te geven op hun benen of onderarmen, toch gebeurt het vrij regelmatig. De groepsleidsters handelen grotendeels vanuit hun eigen referentiekader.

Tijdens de assembly wordt er regelmatig gecorrigeerd, zowel door de eigen groepsleiding als door andere groepsleidsters. Meestal worden de kinderen vooraf niet gewaarschuwd en ook nadere uitleg

achteraf ontbreekt soms. De groepsleiding straft inconsequent en niet altijd direct na overtreding van de regels. De peuters gaan doordeweeks naar school. Wanneer zij niet opletten, krijgen ze een tik met het stokje of worden voorin de klas gezet. De lesstof bevat veel herhaling en weinig variatie. Regelmatig worden er kinderen naar voren geroepen om te testen of ze goed hebben opgelet.

De kinderen genieten zichtbaar tijdens activiteiten, waarbij de eigen groepsleiding ook mee doet. Tijdens deze 'spontane' groepsactiviteiten is corrigeren bijna niet nodig. De groepsleiding ziet lang niet alles wat er op de groep gebeurt, wat overigens onmogelijk is gezien de huidige personeelsbezetting. Tijdens vrijspelmomenten, deden zich regelmatig situaties voor waarin de groepsleiding wel zag wat er gebeurde, maar niet ingreep. De groepsleiding houdt in vergelijking tot groepsactiviteiten, minder streng toezicht tijdens vrijspelmomenten. Wanneer de peuters te veel herrie maken, mogen ze in het midden van de groep (zittend op de grond) rustig verder spelen. Individuele activiteiten met de kinderen worden bijna niet ondernomen. Er is vrijwel nooit speelgoed op de groep en de kinderen spelen zelden buiten.

De zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de kinderen wordt gestimuleerd. Enerzijds is het stimuleren van de zelfredzaamheid een streep punt van de organisatie, anderzijds is het een noodzaak. Vaak staan er één of twee leidsters op de groep, waardoor het onmogelijk is om alle peuters te helpen. Tijdens eetmomenten en de dagelijkse wasbeurt doen de peuters veel zelfstandig. Alleen de kleinere kinderen krijgen (of vragen om) hulp van een groepsleidster.

6.2.3 Deelvraag drie;

Hoe ziet het dagprogramma er uit en welke activiteiten worden ondernomen?

Omschrijving dagprogramma (maandag tot en met zaterdag):

06.00 uur	Opstaan
06.30 uur	Douchen, kleding wassen, toilet, tandenpoetsen en aankleden
07.30 uur	Ontbijt
08.00 uur	Toilet
08.30 uur	Melk drinken
09.00 uur	Televisie kijken en spelen in een andere zaal
09.30 uur	Assembly (ochtendgymnastiek en gebed met alle schoolgaande kinderen)
10.00 uur	School *
12.00 uur	Lunch
13.00 uur	Slapen
14.30 uur	Wakker worden
15.00 uur	Vrij spel op de groep
16.00 uur	Melk/thee drinken en een snack
16.30 uur	Douchen en kleding wassen
17.30 uur	Vrij spel op de groep
18.00 uur	Televisie kijken en spelen in een andere zaal
19.00 uur	Avondmaaltijd
20.00 uur	Bedtijd

* Op zondag is er geen school. Van 10.00 tot 12.00 uur spelen de kinderen op de groep, of kijken gezamenlijk televisie in een andere zaal.

Op de LKG-groep worden groepsactiviteiten ondernomen als dansen en zingen. De activiteiten vinden op onregelmatige basis plaats, afhankelijk of de groepsleiding zin en tijd heeft. Ook krijgen de kinderen elke ochtend twee uur les van de eigen groepsleiding. Dit vindt plaats op een andere etage, welke is ingericht als school. De kinderen krijgen les in het Engels en Malayalam, voornamelijk woordjes en getallen. De klas is bedoeld voor het aanbieden van voorschoolse kennis en activiteiten.

6.2.4 Deelvraag vier;

Hoe verloopt de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar, op het gebied van de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling?

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Elk jong kind vertoont hechtingsgedrag. Hechting heeft te maken met zowel de relationele als emotionele ontwikkeling van een kind. Wanneer het hechtingsproces goed verloopt, kan het kind de wereld om zich heen verkennen (exploratie) en relaties leren aangaan met anderen. Vanaf twee jaar

worden contacten met leeftijdgenoten frequenter. De peuter is in staat om vriendschappen te sluiten. Essentiële sociale vaardigheden die de peuter moet leren zijn samenwerken en eerlijk delen. Ook spelgedrag valt onder sociale vaardigheden. Een peuter speelt graag alleen (solitair spel), vooral naast elkaar en niet met elkaar (parallel spel). Peuters bevinden zich in de illusieve speelwereld. Deze speelwereld is in te delen in drie spelniveaus; spelend omgaan met voorwerpen, spelend construeren en fantasie- en rollenspelen. Vanaf tweejarige leeftijd ontwikkelt de peuter een drang naar zelfstandigheid en onafhankelijkheid. De peuter gaat zich steeds meer verzetten en wil alles zélf bepalen. Peuters vertonen instrumentele (meestal fysieke) agressie. 'Modeling' speelt hierbij een belangrijke rol. Als de opvoeder fysieke of instrumentele agressie gebruikt, kan de peuter dit gedrag gaan imiteren. Peuters hebben een sterke behoefte aan interactie met volwassenen. Indien zij geen aandacht krijgen, kunnen zij dit op een negatieve manier uitlokken.

Cognitieve ontwikkeling:

Peuters bevinden zich volgens Piaget in het preconceptuele stadium. Ze denken magisch en gebruiken veel fantasie. Bovendien verwerken ze hun emoties door situaties na te spelen. De peuter gaat zaken en personen benoemen door middel van woorden, gebaren en symbolen. Tevens is er sprake van objectpermanentie. Langzamerhand ontwikkelt de peuter een causale samenhang tussen gebeurtenissen en omgeving. Peuters denken animistisch en zijn nog niet in staat om logisch te denken. Ook het conservatiebegrip is nog niet aanwezig. Peuters denken egocentrisch en kunnen zich niet in anderen verplaatsen. Ze maken geen onderscheid tussen zijn eigen gedachten, waarnemingen en gevoelens en die van anderen. Vanaf het tweede levensjaar raakt het kind in een fase die 'peuterpuberteit' wordt genoemd. De peuterpuberteit wordt gekenmerkt door koppigheid en driftbuien. Peuters leren door middel van interactie met volwassenen.

6.2.5 Deelvraag vijf;

Welke begeleidingsaspecten zijn van belang met het oog op de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar?

In de begeleiding van peuters zijn de volgende begeleidingsaspecten van belang:

Sociaal-emotioneel

- peuters hebben een veilige en ruime speelomgeving nodig;
- stel duidelijke grenzen;
- waarschuw een kind eerst, zodat het weet welke consequentie volgt als het toch niet luistert;
- versterk het gewenste gedrag met complimenten en geef aan wát het kind goed heeft gedaan;
- verzwak ongewenst gedrag door middel van sanctie en geef aan welk gedrag wél van het kind verwacht wordt;
- stel de sanctie niet (onnodig) uit;
- wees consequent in houding en handelen.

Cognitief

- zorg voor korte afwisselende activiteiten;
- laat (spel)handelingen regelmatig terugkeren (herhaling);
- stimuleer de spelontwikkeling, bijvoorbeeld door zelf actief deel te nemen aan het spel.

6.2.6 Deelvraag zes;

Welke begeleidingsaspecten zijn van belang gezien de problematiek van de kinderen op de peutergroep?

Gezien de problematiek van de doelgroep, zijn de volgende begeleidingsaspecten van essentieel belang:

- het bieden van structuur en regelmaat;
- het stellen van duidelijke regels en grenzen;
- het doorbreken van het negatieve interactiepatroon door positief gedrag te belonen;
- het stimuleren van spelactiviteiten (jonge kinderen verwerken hun emoties d.m.v. spel);
- geef in een korte terechtwijzing aan welk gedrag wel / niet gewenst is (en waarom);
- wees consequent in houding en handelen;
- toon interesse en wees beschikbaar als het kind hulp of aandacht nodig heeft;
- (zie ook bijlage 7; Begeleidingsaspecten bij affectieve verwaarlozing).

6.2.7 *Deelvraag zeven;*

Wat zijn de voor- en nadelen van een pedagogisch werkplan?

Voordelen

- het biedt ondersteuning aan de groepsleiding en geeft duidelijke richtlijnen over de wijze waarop er met de kinderen wordt omgegaan;
- het biedt structuur voor zowel de groepsleiding als de kinderen;
- het biedt de groepsleiding inzicht in de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar;
- het biedt de groepsleiding inzicht in het belang van spel- en groepsactiviteiten en de begeleidingsaspecten die daarbij van belang zijn.

Nadelen

- de groepsleiding kan zich er teveel aan vasthouden, waardoor de eigen creativiteit vermindert;
- het pedagogisch werkplan vergt de nodige inzet van de groepsleiding; zij moeten tenslotte de uiteindelijke vertaalslag maken en zich de activiteiten eigen maken.

6.2.8 *Deelvraag acht;*

Hoe kunnen wij ons plan het beste vormgeven, rekening houdend met culturele verschillen?

In de eerste plaats is het erg belangrijk om te zorgen dat de inhoud van het pedagogisch werkplan niet veroordelend overkomt. De organisatie hecht weinig waarde aan adviezen die impliceren dat de huidige werkwijze niet voldoende toereikend of niet pedagogisch verantwoord is. Bovendien is 'pedagogisch verantwoord' een begrip dat per cultuur verschillend wordt ervaren. Ons pedagogisch werkplan dient een plan te zijn dat voor de medewerkers van het kindertehuis nieuwe inzichten kan opleveren, zonder dat daarbij de eigen cultuur wordt aangevallen. Het is niet onze bedoeling om de organisatie te veranderen en te overvallen met allerlei westerse theorieën en werkwijzen. Het is onze bedoeling de medewerkers aan het denken te zetten. Wij willen hun visie op opvoeding en hulpverlening verbreden, door hen ook kennis te laten maken met alternatieve (westerse) vormen van straffen en belonen, andere visies en nieuwe werkwijzen. Niet om de huidige aanpak af te wijzen, maar om het gedragsrepertoire en de kennis van de groepsleiding te verrijken. Tevens zullen wij ons pedagogisch werkplan moeten afstemmen op de beschikbare middelen. Daarbij zullen we rekening moeten houden met het scholingsniveau van de groepsleiding en de beperkte aanwezigheid van speelgoed, boeken en ander lesmateriaal. Het werkplan moet concreet en laagdrempelig zijn en de middelen die nodig zijn voor de uitvoering ervan, moeten in het kindertehuis aanwezig zijn. Tot slot zullen wij het pedagogisch werkplan in het Engels uitwerken.

6.2.9 *Deelvraag negen;*

Hoe kunnen medewerkers ons pedagogisch werkplan toepassen en welke middelen zijn hiervoor nodig?

Essentieel voor het toepassen van ons pedagogisch werkplan, buiten de onderstaande materialen en middelen, is uiteraard de motivatie en de inzet van de groepsleiding. Het pedagogisch werkplan verschaft de groepsleiding meer inzicht in de twee ontwikkelingsgebieden waar wij ons gedurende dit onderzoek op hebben gericht. Door daadwerkelijk te oefenen met de liedjes en de activiteiten, kan de groepsleiding ons plan al voor een groot deel toepassen. Tijdens de uitvoering hiervan, kunnen ze tevens een start maken met het positief stimuleren van de kinderen.

Wij hebben tijdens de ontwikkeling van het pedagogisch werkplan, rekening gehouden met de beschikbare middelen op de LKG-groep. De activiteiten zijn aangepast aan de materialen die in het kindertehuis aanwezig zijn:

- een bal;
- kleding;
- een pop/knuffel;
- een dekentje, een ketting, een bord en beker (bijvoorbeeld, kunnen ook andere voorwerpen zijn).

Overige middelen die nodig zijn:

- de Engelse teksten van de liedjes;
- de CD met de liedjes;
- de Engelse speluitleg.

De 'overige middelen' zijn momenteel nog niet in het kindertehuis aanwezig maar maken onderdeel uit van het pedagogisch werkplan, welke we na afronding via de e-mail naar het kindertehuis zullen opsturen. De CD met muziek versturen wij via de post, zodat ook deze ter ondersteuning bij de LKG-groep terecht zal komen.

6.2.10 Deelvraag tien;

Wat vinden de medewerkers van ons plan?

Tijdens ons verblijf in het kindertehuis, hebben we nog geen uitgewerkte plannen kunnen voorleggen aan de medewerkers. Een concreet antwoord op deze deelvraag is dus pas te geven na afronding van dit project. Wel hebben wij gemerkt dat de groepsleiding open staat voor nieuwe inzichten. De groepsleidsters gaven uit zichzelf aan dat ze de activiteiten die wij met de kinderen deden ook graag wilden leren. Na een beetje stimulering van onze kant, deden ze deze activiteiten ook zelf met de kinderen. Bovendien heeft één van de groepsleidsters ons zelfs gevraagd of we de liedjes voor haar wilden uitschrijven. De motivatie om iets nieuws te leren én te proberen is dus zeker aanwezig. Juist door deze actieve en gemotiveerde houding van de groepsleiding, denken wij dat er wel degelijk een kans bestaat dat ons pedagogisch werkplan een waardevolle bijdrage kan leveren aan hulpverlening in het kindertehuis.

6.3 Beantwoording hoofdvraag

De hoofdvraag gedurende het onderzoek was:

"Hoe kunnen medewerkers van Janaseva Sisubhavan, een passende en leeftijdsadequate ondersteuning⁷³ aan kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar?"

Gezien de problematiek en de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van de doelgroep, is het van groot belang dat de kinderen voldoende structuur en veiligheid geboden krijgen. 'Veiligheid' zowel in de vorm van een veilige speel- en leeromgeving, als in de vorm van geborgenheid.

Door gewenst gedrag te benoemen en te belonen, kan de groepsleiding invloed uitoefenen op het gedrag van de kinderen en een positieve sfeer op de groep bevorderen. Door regelmatig groepsactiviteiten te ondernemen en actief deel te nemen aan het spel van kinderen, kan de groepsleiding de sociale band met de kinderen versterken en van spel een leerzame activiteit maken. Door het stellen van duidelijke regels en door de kinderen consequent en direct te corrigeren bij het overtreden van deze regels, maakt de groepsleiding duidelijk welk gedrag wel of niet gewenst is. Door het kind vooraf te waarschuwen en te benoemen welke sanctie het kind te wachten staat wanneer het niet luistert, weet het kind waar het aan toe is. Dit maakt het gedrag van de groepsleiding voorspelbaar en inzichtelijk, wat het gevoel van veiligheid binnen de groep bevordert.

Bovenstaande aandachtspunten geven in hoofdlijnen weer hoe de groepsleiding ertoe kan bijdragen dat de kinderen een sterke emotionele basis ontwikkelen, van waaruit zij zich in sociaal-emotioneel en cognitief opzicht, verder kunnen ontwikkelen.

⁷³ Gespecificeerd op het gebied van de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen, rekening houdend met de Indiase culturele normen en waarden.

6.4 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de conclusie zijn wij tot de volgende aanbevelingen gekomen:

Algemene aanbeveling:

- biedt zowel binnen- als buitenactiviteiten aan.

Aanbevelingen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling:

- biedt de kinderen structuur door middel van een globaal dagschema;
- stimuleer de ontwikkeling van sociale vaardigheden, door het aanbieden van activiteiten waarin de kinderen op hun beurt moeten wachten, naar elkaar moeten luisteren, of dingen moeten delen;
- stel duidelijke regels en grenzen;
- wees consequent in houding en handelen (doe wat je zegt);
- waarschuw een kind eerst, zodat het weet welke consequentie volgt als het niet luistert;
- versterk het gewenste gedrag met complimenten en geef aan wát het kind goed heeft gedaan;
- verzwak ongewenst gedrag door middel van sanctie;
- geef in een korte terechtwijzing aan welk gedrag wel / niet gewenst is (en waarom);
- stem de sanctie af op de ernst van het ongewenste gedrag;
- stel de sanctie niet (onnodig) uit;
- wees (zoveel mogelijk) beschikbaar als het kind hulp of aandacht nodig heeft.

Aanbevelingen op het gebied van de cognitieve ontwikkeling:

- zorg voor korte afwisselende activiteiten;
- zorg voor voldoende motorische activiteit, bijvoorbeeld tussen schoolactiviteiten door;
- laat (spel)handelingen regelmatig terugkeren (herhaling);
- biedt op regelmatige basis groepsactiviteiten aan (coöperatief leren);
- stimuleer de spelontwikkeling, door zelf actief deel te nemen aan het spel, door zelf vragen te stellen en door in te spelen op vragen van de kinderen.

7. Verantwoording

7.1 Opzet en aanpak veldonderzoek

De eerste twee weken van ons verblijf in Janaseva Sisubhavan hebben we veel rondgekeken op de verschillende groepen, om ons een beeld te vormen van de begeleiding. Na deze oriëntatieweken hebben we besloten onze vraagstelling nog een laatste keer aan te passen. We wilden onze hoofdvraag in eerste instantie alleen betrekken op de begeleiding van kinderen, tijdens de eerste vier tot zes weken van hun verblijf. Uiteindelijk hebben we hier toch niet voor gekozen, omdat wij merkten dat er op het moment weinig nieuwe kinderen werden binnengebracht. Tijdens onze observaties op de peutergroep, hebben we enkele opvallendheden gezien in de begeleiding. Omdat we allebei stage- en werkervaring hebben met peuters, hebben we besloten onze vraagstelling specifiek op deze leeftijdscategorie te richten. Omdat er gedurende de hele dag vaste leidsters op de LKG-groep staan, was het mogelijk een pedagogisch werkplan op te stellen, dat zowel aansluit op de vrijspelmomenten als op de schoolse activiteiten.

Interviews

Voorafgaand aan onze reis hebben we met onze projectbegeleider enkele afspraken gemaakt over de uitwerking van de interviews. De antwoorden hoefden niet (altijd) letterlijk geciteerd te worden, maar mochten ook worden weergegeven in de vorm van een samenvatting. Om de informatie overzichtelijk te ordenen, hebben we de interviews uitgewerkt volgens de opzet vraag-antwoord. Tevens hebben we een duidelijk onderscheid gemaakt tussen samenvattende alinea's en citaten. Alle citaten staan cursief gedrukt en tussen aanhalingstekens, waardoor deze gemakkelijk te onderscheiden zijn van de samenvattingen. Om de uitwerking van de interviews zo betrouwbaar mogelijk te maken, hebben wij ervoor gekozen om deze (indien mogelijk) op te nemen met een taperecorder en zo snel mogelijk na afname uit te werken op papier.

Tijdens het interview met de advocaten is het niet gelukt om een taperecorder te gebruiken. We werden onverwacht naar het kantoor geroepen en daar bleek dat de advocaten speciaal tijd voor ons hadden vrijgemaakt, zodat we al onze vragen konden stellen. In onze haast hebben wij niet gedacht aan het gebruik van de taperecorder. Gedurende het interview werden wij gewezen op citaten uit diverse wetboeken. Enkele citaten daarvan hebben we opgenomen in het interview. Om de objectiviteit en de betrouwbaarheid van het interview te waarborgen, hebben wij de uitwerking doorgenomen met de advocaten, om te checken of alle informatie klopte.

Tijdens de interviews met de groepsleiding, is het wegens geluidsoverlast niet gelukt om gebruik te maken van de taperecorder. De groepsleiding kon vanwege de kinderen, niet van de groep af. We hebben vervolgens besloten de interviews zonder taperecorder af te nemen en daarbij zo uitgebreid mogelijk notities te maken. Tijdens de interviews hebben we gebruik gemaakt van een tolk. Eén van de groepsleidsters (Interview 2) sprak alleen Malayalam waardoor de Engelssprekende medewerkster alle vragen en antwoorden moest vertalen. De andere groepsleidsters konden zich redelijk goed verstaanbaar maken in het Engels. Het was de bedoeling om de groepsleidsters van de LKG-groep één voor één te interviewen, maar dit is uiteindelijk anders verlopen. De groepsleidster die wij wilden interviewen, haalde direct haar collega's erbij. We hebben geprobeerd uit te leggen dat we de andere groepsleidsters op een later tijdstip wilden interviewen, maar dit riep alleen verwarring op. 'Interview 3' is uiteindelijk een groepsinterview geworden. De leidsters gaven alle vier, of één persoon namens de groep, antwoord op de door ons gestelde vragen. (zie ook paragraaf 7.3 *Betrouwbaarheid en geldigheid*)

We hebben tevens een interview gehouden met één van de Social Work studenten in het kindertehuis. We hadden in eerste instantie geen interview in gedachten, maar tijdens een informeel gesprek kwamen we ineens op onderwerpen die van belang waren in het kader van ons project. Het interview verschaft ons meer informatie over het gebruik van fysieke straf, zowel binnen Janaseva Sisubhavan, als binnen de Indiase opvoeding in het algemeen. Om deze reden hebben wij ter plekke een interview geïmproviseerd en deze toegevoegd aan ons verslag. Wegens bovenstaande omstandigheden is ook dit interview niet opgenomen op taperecorder. We zijn ons ervan bewust dat dit de betrouwbaarheid niet ten goede komt, maar door het interview direct na afloop uit te werken, hebben wij geprobeerd dit zoveel mogelijk te ondervangen.

Het interview met directeur J. Mavely, hebben wij vastgelegd op taperecorder. Dit interview verliep meer gestructureerd dan de voorgaande interviews. In de eerste plaats waren wij reeds bekend met de doelstellingen en werkwijze van de organisatie, waardoor we gerichte vragen konden stellen en algemene vragen meer konden uitdiepen. In de tweede plaats kon de directeur zich goed verstaanbaar maken in het Engels en hij begreep direct het nut en de functie van de taperecorder.

Observaties

Om een beeld te krijgen van de begeleiding in het kindertehuis, hebben we tijdens de eerste twee weken verschillende groepen geobserveerd. Zodoende hebben wij ook in de 2nd en 3rd standard klas meegekeken. Om de begeleiding op de peutergroep in een breder perspectief te kunnen plaatsen, hebben wij ook deze observaties toegevoegd in de bijlage. Zodoende konden wij nagaan welke vorm van begeleiding typerend is binnen de gehele organisatie en welke begeleidingsaspecten specifiek voorkwamen op de peutergroep. Tijdens het onderzoek hebben we gebruik gemaakt van participerende observaties. Observaties vanaf een afstand waren niet mogelijk, omdat de kinderen zodra ze ons zagen afgeleid waren. Met de gedachte dat onze aanwezigheid op de groep na verloop van tijd minder zou opvallen, besloten we dagelijks mee te kijken op de peutergroep. Al na enkele weken zagen we verschil. Onze aanwezigheid op de groep werd steeds meer vanzelfsprekend en zowel de kinderen als de groepsleidsters leken minder geremd. Tijdens de observaties zaten we in de groep op de grond, net als de kinderen en de leidsters. Om de situatie zo min mogelijk subjectief te kleuren, hebben we de observaties direct na afloop uitgewerkt en zo volledig mogelijk uitgeschreven.

De opvallende situaties uit bijlage 3; paragraaf 3.2 *Observatie Peutergroep*, vormden de aanleiding om ons onderzoek specifiek te richten op de leeftijdscategorie twee tot vier jaar. De informatie geeft echter wel een eenzijdige weergave van de werkelijkheid, omdat wij hier alleen de opvallende situaties beschrijven. Tijdens de achtereenvolgende observaties hebben wij gebruik gemaakt van een observatieschema, waarmee we de onderzoekssituatie op systematische wijze konden beschrijven. Om een compleet beeld te krijgen van de begeleiding, hebben we de observaties in verschillende situaties en op verschillende tijdstippen van de dag uitgevoerd. Tevens hebben wij ervoor gekozen om de begeleiding op de groep vanuit twee invalshoeken te onderzoeken; het gedrag van de peuters (doel: analyseren van de behoeften van de doelgroep) en de interactie tussen de groepsleiding en het kind (doel: analyseren van aandachtspunten in de begeleiding van kinderen). Voor beide invalshoeken hebben wij een apart observatieschema opgesteld. Omdat we allebei nooit met een observatieschema hadden gewerkt en er op Internet weinig informatie over te vinden was, hebben we het schema naar eigen inzicht moeten opstellen. We hebben ons daarbij enkele vragen gesteld, zoals: 'Wat is het doel van een observatieschema?', 'Welke vragen moet het observatieschema volgens ons bevatten?' en 'Is het observatieschema ook betrouwbaar?' Het schema heeft als doel een kader te bieden waardoor op systematische wijze de onderzoekssituatie beschreven kan worden. Door gestandaardiseerde observaties wordt de betrouwbaarheid groter, omdat er steeds op dezelfde wijze naar de onderzoekssituatie gekeken wordt en gegevens uit verschillende observaties gemakkelijker te vergelijken zijn. Met het 'Peuter-observatieschema' wilden wij gegevens verkrijgen over het gedrag van de kinderen, om meer inzicht te krijgen in de problematiek en de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van de kinderen. Dit inzicht is noodzakelijk om het pedagogisch werkplan af te kunnen stemmen op de doelgroep. Omdat wij de lokale taal onvoldoende beheersen, was het niet mogelijk om de taalontwikkeling in ons onderzoek te betrekken. Het 'Observatieschema interactie Groepsleiding-Kind', verschaftte ons meer inzicht in de huidige begeleiding en het communicatiepatroon tussen de groepsleiding en de kinderen. Aan de hand van deze gegevens hebben wij aandachtspunten kunnen formuleren voor de medewerkers.

Ons onderzoek richtte zich in eerste instantie op een groep, bestaande uit 36 kinderen en vier groepsleidsters. Gezien de tijd, hebben we besloten het aantal peuterobservaties te reduceren tot 1/3 deel, door middel van een enkelvoudige aselechte steekproef. Deze steekproef is geschikt wanneer de kenmerken van een bepaalde populatie of groep tamelijk nauwkeurig vastgesteld moeten worden. We hebben de namen van de kinderen genummerd en 36 kaartjes met overeenkomstige nummers in een bak gedaan. Daarna hebben we op toevalsbasis twaalf kaartjes gepakt. Deze kinderen hebben wij achtereenvolgens geobserveerd. Op deze wijze konden wij de onderzoeksgegevens niet subjectief beïnvloeden. Alle kinderen hadden namelijk evenveel kans om geselecteerd te worden. In onze scriptie staan elf uitgewerkte peuterobservaties. De laatste peuterobservatie hebben wij helaas niet meer kunnen uitvoeren, omdat de peuter werd overgeplaatst naar een andere groep. Na een grondige zoektocht in de kinddossiers, ontdekten wij dat de leeftijden van de kinderen (volgens de groepsleiding) niet altijd klopten met de genoteerde leeftijden in het dossier. Wij hebben besloten de

leeftijden van het dossier aan te houden. De leeftijd op de groep bleek opeens uiteen te lopen van drie tot vijf jaar, waardoor wij ons literatuuronderzoek over de ontwikkeling van peuters zouden moeten uitbreiden met de eerste kleuterjaren. In de laatste week van ons verblijf zijn de oudere kinderen overgeplaatst naar een andere groep en twee van de vier groepsleidster hebben de LKG-groep inmiddels verlaten. De groep bestaat momenteel uit dertig kinderen variërend in de leeftijd van drie tot vier jaar, twee vaste groepsleiders en één nieuwe leider in proeftijd.

7.2 Inhoud scriptie

We hebben gekozen voor een duidelijke opbouw, zowel in de hoofdstukken als in de paragrafen. De informatie staat hierdoor overzichtelijk geordend en is bovendien snel terug te vinden. We hebben er bewust voor gekozen, bepaalde teksten zoals de visie, missie en doelstelling van de organisatie, niet te vertalen. De betekenis van de tekst wordt namelijk minder krachtig en zal zijn originele karakter verliezen. We hebben lange tijd getwijfeld over de plaatsing van de onderwerpen 'hechting' en 'spelgedrag'. Uiteindelijk zijn wij tot de volgende indeling gekomen: hechtingsproblematiek ontstaat vaak naar aanleiding van een traumatische gebeurtenis, zoals de vroegtijdige scheiding tussen ouders en kind. Om deze reden hebben wij besloten om het onderwerp 'hechtingsproblematiek' te plaatsen in paragraaf 3.4 *De invloed van traumatische gebeurtenissen op de ontwikkeling van het jonge kind*. Het onderwerp 'spelgedrag' hebben we uiteindelijk onder de sociale vaardigheden in paragraaf 3.3 *De ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar* geplaatst. De ontwikkeling van sociale vaardigheden, is namelijk goed zichtbaar in het spelgedrag van peuters. Wij hebben er bewust voor gekozen om de ontwikkeling van peuters te beschrijven vanaf tweejarige leeftijd, ondanks het gegeven dat de leeftijd van de kinderen op de LKG-groep uiteen loopt van drie tot vier jaar. Traumatische ervaringen kunnen een terugval in de ontwikkeling veroorzaken, waardoor het ook belangrijk is te weten welk gedrag jongere kinderen vertonen. Bovendien ontwikkelt elk kind zich in zijn eigen tempo. In paragraaf 4.1 *Samenvatting interviews* hebben we ervoor gekozen om de inhoud van de interviews in één stuk samen te vatten. Dit leek ons praktischer, aangezien niet alle interviews even relevant waren voor het beantwoorden van onze hoofdvraag.

7.3 Verantwoording en evaluatie eindproduct

In deze paragraaf zullen we verantwoording afleggen over het door ons ontwikkelde eindproduct. Tevens zullen we ons pedagogisch werkplan evalueren.

Verantwoording

In eerste instantie wilden we een begeleidingsplan opstellen. Terug in Nederland besloten we, na enig literatuuronderzoek, om een Engelstalig pedagogisch werkplan te schrijven, met een liedjes-CD ter ondersteuning. Dit kwam meer overeen met wat wij in gedachten hadden. We hebben diverse pedagogisch werkplannen met elkaar vergeleken en daar onze eigen variant op gemaakt. Het werkplan is toegespitst op de onderwerpen die wij van belang achten voor de LKG-groep, zoals de interactie tussen kind en groepsleiding, conflicthantering en het belang van spel- en groepsactiviteiten. Uiteraard hebben we zo veel mogelijk rekening gehouden met cultuurverschillen. We willen namelijk niet dat ons pedagogisch werkplan te belerend of opdringerig overkomt op de medewerkers. Het zijn richtlijnen om de huidige werkmethoden te verrijken en het werkplan is dus in geen geval bedoeld als aanval op de huidige methoden. Dit hebben wij tevens in ons eindproduct vermeldt.

Evaluatie

Als we kijken naar de beantwoording van de deelvragen, de aanbevelingen en de uitwerking van ons pedagogisch werkplan, kunnen we concluderen dat dit alles met elkaar in overeenstemming is. In het eindproduct komen alle aanbevelingen die wij naar aanleiding van ons onderzoek hebben opgesteld, naar voren. Het pedagogisch werkplan geeft weer hoe de groepsleiding ertoe kan bijdragen dat de kinderen een sterke emotionele basis ontwikkelen, van waaruit zij zich in sociaal-emotioneel en cognitief opzicht, verder kunnen ontwikkelen. We kunnen met trots zeggen dat wat wij voor ogen hebben gehad, ook daadwerkelijk zo op papier staat, met inachtneming van de aanbevelingen en de verwachtingen. Gezien het feit dat wij ons eindproduct in het Engels moesten schrijven én ons afstudeerproject grotendeels in het buitenland hebben uitgevoerd, zijn wij qua planning iets uitgelopen.

Voor de verantwoording van de procesmatige keuzes die wij gedurende dit project gemaakt hebben, verwijzen wij naar bijlage 8; 'Procesverslag'.

7.4 Betrouwbaarheid en geldigheid

7.3.1 Betrouwbaarheid

Om de betrouwbaarheid van ons onderzoek te vergroten, kozen wij aan het begin van dit project voor een triangulatieaanpak, ofwel multimethode. Wij hebben verschillende methoden van dataverzameling gebruikt; literatuuronderzoek, interviews en participerende observaties. Tevens hebben we onze onderzoeksvraag vanuit verschillende invalshoeken onderzocht, waardoor er sprake is van een herhaalde meting. De verschillende invalshoeken overlappen elkaar en vullen elkaar aan, wat de betrouwbaarheid en de geldigheid van het onderzoek vergroot. Daarnaast hebben we gekozen voor een systematische beschrijving van de verschillende dataverzamelingsmethoden en de wijze waarop wij deze hebben toegepast. Anderen kunnen zo de door ons genomen stappen controleren. Hierdoor is herhaalbaarheid van het onderzoek mogelijk, wat de betrouwbaarheid van ons onderzoek vergroot.

Het gebruik van een taperecorder, vergroot de objectiviteit van de gegevens. Zoals eerder genoemd in de verantwoording, was dit helaas niet tijdens alle interviews mogelijk. Wel hebben we maatregelen getroffen om de betrouwbaarheid van de gegevens alsnog te waarborgen. Na het interview (hierbij gebruikmakende van dataregistratie) hebben wij de gegevens zo snel mogelijk verwerkt, om te voorkomen dat de objectiviteit zou verminderen. In het startdocument hebben wij aangegeven dat wij de interviews in eerste instantie in het Nederlands wilden uitwerken. Aangezien het gebruik van een taperecorder vaak niet mogelijk was, hebben wij besloten de interviews in het Engels uit te werken. Naderhand konden wij de interviews ter controle nog een keer konden doornemen met de geïnterviewde medewerkers. Gedurende het groepsinterview (Interview 3) hebben we rekening gehouden met het zogenoemde 'leidereffect'. Om geen vertekent of eenzijdig beeld te krijgen van de groep, hebben we onze vragen steeds aan verschillende leidsters gesteld en gevraagd of ook de andere leidsters er hetzelfde over dachten.

7.3.2 Interne geldigheid

Geldigheid heeft te maken met de waarde van de verkregen gegevens en de mate waarin ze de praktijksituatie goed representeren. Voor het vergroten van de geldigheid kunnen wij terugverwijzen naar de triangulatieaanpak en alle controles die wij hebben genoemd in de vorige paragraaf. Verder hebben wij, om de geldigheid te vergroten, de onderzoekssituatie beschreven vanuit het gezichtspunt van betrokkenen zelf. Dit om de gegevens zo min mogelijk subjectief te kleuren. We hebben de interviews en de observaties gezamenlijk uitgevoerd. Door vervolgens te streven naar intersubjectiviteit konden we de interne geldigheid van ons onderzoek vergroten. Mogelijkerwijs zijn de aanbevelingen naar aanleiding van ons onderzoek op de LKG-groep, weliswaar na aanpassing aan de specifieke leeftijdscategorie, ook te generaliseren naar andere kindergroepen binnen de organisatie.

Nawoord

Deze scriptie is het resultaat van ruim vier maanden intensief onderzoek. Na een periode van onzekerheid, konden wij halverwege de maand december eindelijk beginnen met de voorbereidingen van onze reis naar India. Begin februari zijn we vertrokken.

Twee maanden lang hebben wij de organisatie van binnenuit onderzocht. We hebben tijdens ons verblijf in het kindertehuis een hecht en vooral bijzonder contact opgebouwd, zowel met de medewerkers als met de kinderen.

Dagelijks werden we geconfronteerd met leed, onrecht en onvoorstelbare armoede. We werden letterlijk met onze neus op de feiten gedrukt. Ondanks alles zagen wij blije gezichten.

Medewerkers met daadkracht en een enorm doorzettingsvermogen.

Kinderen met een wens, een toekomstdroom...

“Being in India broke any preconceived barriers in my mind that poverty equals unhappiness. I experienced a place where people are contented with, and make the most of, what they have - more so than anyone else I know back home.”

- **Vishva Samani**, taught in India. -

De cultuurschock komt pas echt als je weer terug bent. Iedereen is benieuwd hoe het is geweest, iedereen wil de verhalen horen en de foto's zien. Wat we werkelijk beleefd hebben in India, is niet te beschrijven en ook niet te bevatten door het zien van een foto.

Slechts één ding kunnen wij met zekerheid vaststellen. Onze reis naar India was een onvergetelijke ervaring en daar is onze scriptie een tastbaar bewijs van!

Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg

Literatuurlijst

Boeken;

- Arora, Krishan (2006), *The Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2000 (56 of 2000)*, New Delhi: Professional Book Publishers.
- Baarda, B. M. de Goede en J. Teunissen (2001), *Basisboek Kwalitatief Onderzoek*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV.
- Baarda, B. M. de Goede en A van der Meer - Middelburg, (1996) *Basisboek Open interviewen*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV.
- Beemen, Liesbeth van (2001), *Ontwikkelingspsychologie*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, tweede druk
- Bongaards, Brigitte en Joop Sas (2000), *Vakbekwaam onderwijzen*, Groningen: Wolters Noordhoff, tweede druk
- Delfos, Martine F. (2000), *Kinderen en gedragsproblemen; een bio-psychologisch model met richtlijnen voor diagnostiek en behandeling*, Lisse, Harcourt Book Publishers, derde druk
- Göring, Ans, Mieke Tenten, Anja Vermeulen en Wim Wieringa (2002) *Kleuter in beweging*, Meppel: Uitgeverij Edu'Actief b.v.
- Janssens, Harry (1996) *Gedrags- en werkhoudingsproblemen & zorgverbreding*, Doetinchem: IJselgroep SON
- Janssen-Vos, Frea (2001), *Basisontwikkeling in de onderbouw*, Assen: Koninklijke Van Gorcum, vierde druk
- Janssen-Vos, Frea (2003), *Startblokken van Basisontwikkeling, een goed begin voor peuters en jongste kleuters*, Assen: Koninklijke Van Gorcum, tweede druk
- Janssen-Vos, Frea (2004), *Spel en ontwikkeling; spelen en leren in de onderbouw*, Assen: Koninklijke Van Gorcum
- Onbekend (2003), *Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2000. With Kerala Rules, 2003*, Thrikkakara: Suvana Publications.
- Onbekend (2006), *The Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986 (61 of 1886)*, New Delhi: Universal Law Publishing Co. Pvt. Ltd.
- Rigter, Jakop (2002), *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*, Bussum: Coutinho
- Scholten, U. (1985), *Spel en speelgoed bij geestelijk gehandicapte kinderen*, Nijmegen; Uitgeverij Dekker en van den Vegt
- Thoomes-Vreugdenhil, Dr. A. (1999), *Relationeel gestoorde jongeren, een onderscheid in verwaarlozingsproblematiek en een behandelingsvoorstel*, Houten, Bohn Stafleu van Loghum
- Traas, Marinus (1986), *Opvoeding in verandering, een veranderende maatschappij en de opvoeding van jongeren*, Baarn; Hbuitgevers, zevende druk

Onderzoek op Internet;

Internetsites:

- Anoniem. *India-Wikipedia*. URL: <http://nl.wikipedia.org/wiki/India> (beschikbaar: 14-10-2006)
- Anoniem. *Landelijke India Werkgroep (LIW)*. URL: http://www.indianet.nl/liw_f_n.html (beschikbaar: 24-01-2007)
- Anoniem. *ontwikkelingsfase peuters*. URL: <http://mens-en-gezondheid.infonu.nl/kinderen/149-ontwikkelingsfase-peuters.html> (beschikbaar 16-03-2007)
- Anoniem. *Sociaal gevoel aanmoedigen*. URL: <http://www.kinderinfo.nl/artikelen/artikel.asp?ArticleID=100> (beschikbaar: 15-03-2007)
- Anoniem. *Stichting Raja*. URL: <http://www.stichtingraja.cjb.net/> (beschikbaar: 16-01-2007)
- Anoniem. *Stichting Raja*. URL: <http://www.dmos-comide.org/lpStraatkinderen.pdf> (beschikbaar: 16-01-2007)
- Anoniem. *Unicef - EU moet noodklok luiden over kinderarbeid op EU-India Top*. URL: <http://www.unicef.nl/unicef/show/id=53926/contentid=2617> (beschikbaar: 24-01-2007)
- Anoniem. *Vriendschap sluiten*. URL: <http://www.kinderinfo.nl/artikelen/artikel.asp?ArticleID=214> (beschikbaar: 15-03-2007)
- Anoniem. *Zelfredzaamheid*. URL: <http://www.kinderinfo.nl/artikelen/artikel.asp?ArticleID=200> (beschikbaar 16-03-2007)
- Anoniem. *Een veilige plaats om te groeien voor kinderen in India*. URL: http://www.birdsnestindia.nl/birds_nest_india.html (beschikbaar 16-03-2007)
- Anoniem. *Het kind: psychologische en pedagogische overwegingen*.

- URL: <http://www.earlytechnicaleducation.org/nl2/hof2p2nl.htm> (beschikbaar: 09-04-2007)
- Anoniem. *Het preoperationele stadium*. URL: <http://www.pabo.cultuurenschool.net> (beschikbaar: 09-04-2007)
 - Anoniem. *Ontwikkelingsfasen peuters*. URL: <http://mens-en-gezondheid.infonu.nl/kinderen/149-ontwikkelingsfase-peuters.html> (beschikbaar: 09-04-2007)
 - Anoniem. *Peuterpuberteit*. URL: <http://www.kinderinfo.nl/artikelen/artikel.asp?ArticleID=200> (beschikbaar: 09-04-2007)
 - Anoniem. *Cognitieve ontwikkeling peuters*. URL: <http://members.lycos.nl/Babyinfo/Cognitieveontpeuter.htm> (beschikbaar: 10-04-2007)
 - Anoniem. *Peuterpuberteit*. URL: <http://www.peuteren.nl/peuters/peuter.html> (beschikbaar: 09-04-2007)
 - ANP. Nu.nl. *Meer dan helft Indiase kinderen mishandeld en misbruikt*. URL: [http://www.nu.nl/news/1036704/24/rss/Meer dan helft Indiase kinderen mishandeld en misbruikt.html](http://www.nu.nl/news/1036704/24/rss/Meer_dan_helft_Indiase_kinderen_mishandeld_en_misbruikt.html) (beschikbaar: 10-04-2007)
 - Britta, *Brittas site. Cognitieve ontwikkeling van de mens*. URL: <http://www.brittas-site.de/nl/archief/cognitive.html> (beschikbaar: 10-04-2007)
 - GGD Fryslan. URL: http://www.ggdfryslan.nl/index.htm?content/producten_diensten/scholen/GGD-wijzer/C04.htm (beschikbaar: 13-03-2007)
 - *Journal of Pediatric Psychology*, Vol. 25, No. 6, 2000; URL: <http://jpepsy.oxfordjournals.org/cgi/content/full/25/6/435> (beschikbaar: 13-04-2007)
 - Oonk, Gerard. *Kinderarbeid in India*. URL: <http://www.indianet.nl/ao-kiarb.html> (beschikbaar: 13-11-2006)
 - Premananda, Swami. *De zorg voor arme en behoeftige kinderen*. URL: http://www.sripremananda.org/Nederlands/de_kinderen/NEDourchildrencaring.html (beschikbaar: 13-03-2007)
 - Stallenberg, Peter. *Hulp aan jongeren met hechtingsproblematiek*. URL: http://www.deknoop.org/documenten/zoeken_naar_het_begin.pdf (beschikbaar: 10-04-2007)
 - Westerink, Harry. *Landelijke India Werkgroep (LIW)*. URL: <http://www.gebladerte.nl/00143p08.htm> (beschikbaar: 10-02-2007)

Tijdschriften;

- Segal, U.A. (1995). Child abuse by the middle class? A study of professionals in India. *Child Abuse & Neglect*, 19, 217 – 231

Overige;

- Eijk, Hetty van (2004/2005), Reader Spel; spelontwikkeling en spelstimulering, Den Haag, Haagse Hogeschool
- Engelse folder 'Janaseva Sisubhavan; these are our children, we must save them'
- Engelse folder 'Join hands with Janaseva, eradicate child begging'
- Janaseva Sisubhavan (2006), *Application for certification / recognition under rule 42 of the Kerala Juvenile Justice (Care and Protection of Children) rules 2003*, Aluva
- Janaseva Sisubhavan, (2004) *Janaseva Sisu Bhavan*, Aluva

Bijlagen

1. Interviews

Interview 1: vrijdag 01/12/2006
Interviewer(s): Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
Locatie: Sint Jansklooster te Den Haag
Tijdsduur: 90 minuten

Geïnterviewde: W.J.M. van Paassen
Functie: Priester van het Heilig Hart / bestuurslid Janaseva Sisubhavan
Leeftijd: 76 jaar

1. Persoonlijke gegevens:

- a) Naam?
Dr. W.J.M. van Paassen S.C.J.
- b) Leeftijd?
Ik ben 74 jaar, geboren op 29 november 1932.
- c) Opleiding?
Eerst heb ik het gymnasium afgerond. Daarna heb ik filosofie en theologie gestudeerd. In 1961 ben ik tot priester gewijd en later in Rome gepromoveerd tot dokter (moraal theoloog). Ik ben achttien jaar Vicaris Generaal geweest van de Bisschop in Rotterdam en negen jaar Landelijk Overste van de congregatie.
- d) Met welk kindertehuis heeft u een connectie en op wat voor manier (bezoek, stichting et cetera)?
In 1991 ben ik met pensioen gegaan en besloot ik mijn ervaringen uit te wisselen met studenten in India. Daar ben ik in aanraking gekomen met het kindertehuis Janaseva Sisubhavan. De studenten die ik onder mijn hoede had, bracht ik in contact met het kindertehuis. Onder supervisie van directeur J. Mavelly, liet ik de studenten werken en klussen in het kindertehuis.
- e) Hoe vaak bent u bij het kindertehuis op bezoek geweest?
Ontelbare keren.

2. Gegevens over het kindertehuis Janaseva Sisubhavan in India

- f) Naam van het kindertehuis?
De overkoepelende organisatie heet: 'Sisu Bhavan'. De organisatie bestaat uit twee locaties: een locatie in Aluva en het Boys Home in Manjali (Nedumbassery).
- g) Wanneer is dit kindertehuis opgericht?
De organisatie is in 1996, opgericht door directeur J. Mavelly. J. Mavelly was vroeger een zakenman. Bij het zien van de ellendige omstandigheden waarin kinderen op straat leven, besloot hij actie te ondernemen. Hij heeft zijn zaak overgedragen aan zijn zoon en is een kindertehuis begonnen in Aluva. Het kindertehuis is zijn levenswerk.
- h) Hoeveel kinderen worden er momenteel opgevangen?
Er worden ongeveer 500 straatkinderen opgevangen, binnen de twee locaties in Aluva en Manjali.
- i) Hoe komen straatkinderen bij het kindertehuis terecht en welke procedures gaan hieraan vooraf?
Kinderen worden gebracht door omstanders of burens die het kind ergens zien bedelen. Er wordt ook regelmatig gebeld naar het kindertehuis als men straatkinderen mishandeld ziet worden. Soms worden kinderen door familie gebracht of achtergelaten bij het kindertehuis, in de hoop op een betere toekomst voor het kind. Criminelen van de bedelmaffia kidnappen kinderen en te vondeling gelegde baby's uit armere deelstaten in India en transporteren hen naar het rijkere zuiden. Daar worden ze in publieke gelegenheden, gedwongen tot bedelen, of het vertonen van levensgevaarlijke stunts in het straatcircus. Wanneer de kinderen niet genoeg verdienen, worden zij toegetakeld met brand- en snijwonden, om het medelijden van toeristen op te wekken.

- j) Kunt u beschrijven wat er allemaal geregeld moet worden, als een kind wordt 'opgenomen' in het kindertehuis?
 Kinderen worden direct na binnenkomst medisch onderzocht op HIV en AIDS. Dit wordt gedaan door de medische staf. Er is ook een psycholoog aan verbonden, om te kijken hoe een kind er voor staat in zijn ontwikkeling. Elk kind dat wordt opgenomen, wordt geregistreerd bij de politie. Zo wordt geregistreerd dat het kind bestaat. Vaak zijn er namelijk helemaal geen gegevens over het kind beschikbaar. Indien kinderen hun naam niet kunnen uitspreken of geen naam hebben, krijgt het kind in het kindertehuis een nieuwe naam.
- k) Worden er ook kinderen geweigerd? Zo ja, om welke reden(en)?
 Kinderen worden niet zozeer geweigerd, maar voor sommige kinderen wordt er wegens omstandigheden naar een ander tehuis gezocht. Bijvoorbeeld voor kinderen met HIV of AIDS. In verband met de risico's van deze ziekte, kunnen zij niet in het kindertehuis blijven.
- l) Kunt u een beschrijving geven van het dagprogramma?
 Het Indiase volk is religieus van aard. Er wordt drie keer per dag gezamenlijk gebeden in het Malayalam. De essentie hiervan is: *"God houdt van jullie dus je mag er zijn en we moeten elkaar respecteren"*. Vanaf de leeftijd van tien jaar kan een kind zelf een godsdienst kiezen en worden ook de hindoeïstische en boeddhistische godsdienst toegankelijk gemaakt. 's Middags houden de kinderen en de groepsleiding een siësta van ongeveer anderhalf uur. De jongere kinderen slapen dan met ongeveer 60 kinderen in een grote zaal. De oudere kinderen gaan overdag naar school, met uitzondering van de siësta. In het begin zullen jullie vooral meehelpen in de 'eerste lijn', dus in het kindertehuis zelf. Later kunnen jullie misschien ook helpen bij het uitdelen van voedsel bij zigeunerkampen. Dit wordt ook georganiseerd vanuit Sisubhavan.
- m) Heeft het kindertehuis een bepaalde missie? Zo ja, wat is deze en wat houdt deze in?
 Ik zou de missie als volgt omschrijven: *"redding, opvang van onmenselijke naar menselijke condities. Het beogen van resocialisering, het bieden van een kans in de samenleving door middel van job-bemiddeling"*. In de brochures staat de missie vaak als volgt omschreven: *"To find out destitute children abducted by the beggarmafia, bring them to our shelter and provide them a meaningful life full of love and affection."*
- n) Welke visie wordt binnen de hulpverlening in het kindertehuis gehanteerd?
 In essentie houdt de visie het volgende in: *"Iedereen is gelijk en heeft recht op een menswaardig bestaan, ongeacht religie, godsdienst en huidskleur"*.
- o) Werkt men in het kindertehuis met een methodiek of bepaalde hulpverleningsmethode(n)? Zo ja, wat houden deze in?
 Ik zou het eerlijk gezegd niet weten.
- p) Welke werkwijze wordt binnen de hulpverlening in het kindertehuis gehanteerd?
 Hier heb ik geen zicht op. Deze informatie kunnen jullie vast en zeker krijgen via de medewerkers van het kindertehuis en directeur J. Mavely.
- q) Werkt het kindertehuis met jaarverslagen? Zo nee, waarom werkt men er niet mee?
 Ook hier heb ik geen zicht op. (...) Er worden wel besprekingen gehouden in het Malayalam. De voortgang van de kinderen wordt binnen het team besproken, bijvoorbeeld in de vorm van een casus.
- r) Wordt het kindertehuis gesubsidieerd vanuit de overheid? (Indien mogelijk: waarom wel / niet?)
 Het kindertehuis krijgt een kleine subsidie vanuit de deelstaat Kerala, maar dit is ruim onvoldoende.
- s) Welke drempels/obstakels ervaren (lokale) hulpverleners / medewerkers in kindertehuizen in India
a) op financieel vlak?
 Dat is lastig te zeggen. Janaseva Sisubhavan is wel volledig afhankelijk van donaties.
- b) op organisatorisch vlak?
 Het onderwijs aan de kinderen is noodgedwongen in eigen beheer. De kinderen werden niet geaccepteerd op reguliere basisscholen. Twee jaar geleden is de kleuter-/basisschool van

Sisubhavan officieel erkend door de deelstaat Kerala. De school is bedoeld voor het onderwijs aan straatkinderen binnen Janaseva Sisubhavan. Er werken zowel professionele medewerkers als vrijwilligers.

c) in de hulpverlening aan de kinderen?

Ik ben natuurlijk geen hulpverlener, maar het is dweilen met de kraan open. Er is sprake van acute noodhulp. De kinderen die in Sisubhavan worden opgevangen, hebben het vaak zoveel malen beter dan waar ze vandaan komen... maar er zullen zeker wel dingen zijn die niet gaan zoals ze zouden moeten verlopen. (...) Hier heb ik zelf niet direct zicht op.

t) Zijn er nog andere drempels waar hulpverleners in het kindertehuis tegenaan lopen?

Zoals ik al zij, het onderwijs is in eigen beheer omdat straatkinderen niet geaccepteerd worden op reguliere basisscholen. Dat maakt de inhoud van het werk zwaarder.

u) Wordt er (extra) aandacht besteed aan gedragsproblemen bij kinderen? (denk aan agressiviteit, teruggetrokkenheid etc.) Zo ja, wat wordt er gedaan? Zo nee, waarom niet?

Ik zou het eerlijk gezegd niet weten.

v) Wordt er (extra) aandacht besteed aan traumaverwerking bij kinderen? Zo ja, wat wordt er gedaan? Zo nee, waarom niet?

Dit is wederom een vraag waar ik geen zicht op heb.

w) Heeft u ervaring met de hulpverlening aan kinderen in Nederland? Zo ja, heeft u verschillen en/of overeenkomsten gemerkt tussen de hulpverlening aan kinderen in India en kinderen in Nederland?

Hier heb ik geen zicht op, dit is iets voor jullie om nader uit te zoeken.

x) Welke aspecten binnen de hulpverlening in het kindertehuis zijn volgens u voor verbetering vatbaar?

Daar kan ik niet veel over zeggen, maar het is wel belangrijk te noemen dat het goed is om met professionele hulpverleners en onderwijzers binnen het kindertehuis te praten. Zo kunnen jullie wel een goed beeld krijgen. De kinderen kunnen jullie niet verstaan, want zij praten vrijwel alleen Malayalam. Het is ook goed om de politie te interviewen, zij komen in het kindertehuis dagelijks over de vloer. Ook kunnen jullie jongens interviewen die inmiddels buiten Sisubhavan een eigen baantje hebben gevonden. Jullie kunnen hen vragen naar hun ervaringen in het kindertehuis.

y) Heeft u ideeën over wat er moet gebeuren om de hulpverlening in het kindertehuis te verbeteren?

Het is aan jullie om dit verder uit te zoeken en eventueel te bespreken met directeur J. Mavely.

z) Is er verder nog iets wat u over het kindertehuis wilt vertellen?

Het kindertehuis doet aan goede promotie (grote reclameposters met adres en informatie) en is bekend in heel Kerala. Het kan zijn dat de plaatselijke pers lucht krijgt van jullie bezoek. Het is dan goed om in overleg te gaan met directeur J. Mavely, over de zaken die jullie naar buiten brengen. Ook is het belangrijk om al tijdens het eerste gesprek duidelijkheid te scheppen over de doestelling van jullie bezoek. De uitleg dat jullie voor studie komen en niet om hen de les te lezen of te controleren. Aan de hand hiervan moeten er vervolgens afspraken gemaakt worden over de verspreiding van de gegevens. Wie krijgt er wel of niet een exemplaar van jullie verslag. Ik wil jullie, indien jullie dit op prijs stellen, wel begeleiden tijdens dit eerste gesprek.

Algemene tip: zorg dat je goed je eigen grenzen bewaakt en pas goed op jezelf.

Interview 2: zaterdag 10/02/2007
 Interviewer(s): Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
 Locatie: Office of Janaseva Sisubhavan
 Tijdsduur: 60 minuten

Geïnterviewde: B.S. Swathi Kumar
 Functie: Advocaat Janaseva Sisubhavan
 Leeftijd: 48 jaar

Geïnterviewde: A.L.L.M. Ravindran
 Functie: Advocate Janaseva Sisubhavan
 Leeftijd: 40 jaar.

Introduction

We are Monique and Annemieke, two students from Holland. We're here because we want to learn more about the assistance to streetchildren in India and above all, we are very curious about how things are going in Janaseva Sisubhavan.

We are doing research about how the children are brought in by Janaseva Sisubhavan. We want to learn more about what kind of procedures must be arranged before a child can stay here at the childhome. We're also interested in what the law tells about childlabour, childbegging and streetcircus. First, we will ask you a few questions about your work here in Janaseva Sisubhavan. Then we will ask you some details about how the children are brought in, and what kind of assistance they get in the first week(s) of their stay. After that we will ask you some law related questions.

Is that okay?

What is your job here in the childhome?

We are both lawyers of the High Court of Kerala. We are here for some cases about a few children in Janaseva Sisubhavan. When children are saved from the streets, they sometimes need juridical assistance.

B.S. Swathi Kumar: *"You've already heard from the beggarmaffia? (Yes) Well, they use children for begging, streetcircus and child labour. When we save streetchildren and take them away from the streets, we have to take care of their custody."*

For how long are you working here in the childhome?

We don't really work 'in' Janaseva Sisubhavan. We are only working here when the institution need juridical assistance. Then one of us will get a call from president Jose Mavelly. Our first case for Janaseva Sisubhavan was in december 2006.

What kind of education have you followed?

B.S. Swathi Kumar: I have studied for many years to become a lawyer. Science of law is a study for eight years and then I had to observe many times in the Court of Justice, before I could get my own cases. I'm a lawyer for twenty-two years now.

A. Ravindran: I'm a lawyer for seventeen years.

Do you also work for other institutions, for example other childhome's?

B.S. Swathi Kumar: Yes, we are lawyers of the High Court of Kerala. We are working for many other institutions, and individuals.

And, do you also work for other childhomes?

A. Ravindran: No, we both aren't working for other childhome's.

Do you have to specialise your study, when you want to do cases about child rights?

B.S. Swathi Kumar: No you don't have to specialise. You just read the acts and articles you need for the case you are working for.

Do you have contact with the children and employees of Janaseva Sisubhavan?

B.S. Swathi Kumar: Yes, we know the children and they know us. Especially the children we fought for in Court. We know the employees, but we don't speak to them on a regular base. When we need some information we can ask them, but we don't really have to cooperate with them in regard to the cases.

Do you also have contact with members of the beggarmaffia?

A. Ravindran: No, we don't have any contact with them. We only take the children away from the streets. Members of the beggarmaffia can be very aggressive when we save a child. There's a lot of violence, because they consider the children as their property. Children are getting used for earning money, for example by begging. At the end of the day the criminals will collect all the money.

And what about the parents of the children? Do you have any contact with them?

B.S. Swathi Kumar: No, we don't have any contact with them. Begging children don't stay for a long time on the same place. They will go across the country by bus or train and they are wandering around in the streets. Most children from Janaseva Sisubhavan are not from Kerala. They come from other, mostly poorer states of India. For example: Andhra Pradesh, Calcutta and Tamil Nadu. Many children don't have parents any more, or the parents aren't able to look after them.

What does the law tell about childlabour, childbegging and streetcircus?

B.S. Swathi Kumar: The most important thing is the definition of a child in need of care and protection. Here, in this book is a good definition about it. These are the important points:

"A child in need of care and protection means

1. *Who is found without any home or settled place or abode and without any ostensible means of subsistence,*
 - o *Who is found begging, or who is either a streetchild or a workingchild;*
2. *Who resides with a person (whether a guardian of the child or not) and such person:*
 - o *Has threatened to kill or injure the child and there is a reasonable likelihood of the threat being carried out, or*
 - o *Has killed, abused or neglected some other child or children and there is a reasonable likelihood of the child in question being killed, abused or neglected by that person;*
3. *Who is mentally or psychically challenged or ill children or children suffering from terminal diseases or incurable diseases having no one to support or look after;*
4. *Who has a parent or guardian and such parent or guardian is unfit or incapacitated to exercise control over the child;*
5. *Who does not have parents and no one is willing to take care of or whose parents have abandoned (or surrendered) him or who is missing and run away child and whose parents cannot be found after reasonable inquiry;*
6. *Who is being or is likely to be grossly abused, tortured or exploited for the purpose of sexual abuse or illegal acts;*
7. *Who is being or is likely to be abused for unconscionable gains."*⁷⁴

Almost every child we rescue from the streets, is a child in need of care and protection. You can categorize them in the points above.

About childlabour specifically, it says: employment of children below fourteen and fifteen years in certain prohibited employments have been prohibited by various Acts. Only there is no procedure laid down in any law for deciding in which employments, occupations or processes the employment of children should be banned. There is also no law to regulate the working conditions of children in most of the employments, where they are not prohibited from working and are working under exploitative conditions.

For some employments is an inspector nominated, who regulates the conditions of the work of children. He will look at the working hours and the period of work, the weekly holidays, the age, the health and safety of the children.

⁷⁴ Arora, Krishan (2006) *The Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2000 (56 of 2000)*, New Delhi: Professional Book Publishers.

By law (child)begging means: soliciting or receiving alms in a public place or entering into any private premises for the purpose of soliciting or receiving alms. Whoever employs or uses any child for the purpose or causes any child to beg, shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to three years. He's also liable to fine.

The rules about streetcircus are standing in different rules and laws. For example in the rules about a child in need of care and protection. The law also says that whoever having the actual charge of or control over a child, assaults, abandons, exposes or willfully neglects the child, shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to six months. He's also liable to fine. Or he will get both. This is also when someone causes or procures the child to be assaulted, abandoned, exposed or neglected in a manner likely to cause such child unnecessary mental or physical suffering.

Children who are working for a streetcircus have to do stunts like jumping through a hoop that's on fire, laying at a pole a few meters high, while the pole is balancing at the face of someone else or balancing on a rope a few meters above the ground. These are all stunts what can causes the child physical injuries, and that isn't allowed.

Could you tell us more about how children become streetchildren, wandering around in the streets?

A. Ravindran: Some children are abandoned, some children are sold by their parents, or kidnapped by the beggarmaffia. When children are wandering around in the streets all by themselves, they are an easy target for the members of the beggarmaffia.

Could you tell us how streetchildren are brought in by Janaseva Sisubhavan?

Some are saved by big hearted people who found the child begging in de streets. Mostly they bring the child to the childhome. Other children are rescued by the police, and sometimes the organization get a call from a hospital that a mother abandoned her newborn child.

When streetchildren are rescued from the streets, we have to produce them before the 'Child Welfare Committee', with a report of the circumstances under which the child came to our notice. Children shall be produced before the Committee within the shortest possible time, but not later than twenty-four hours, excluding the journey time.

*"The Child Welfare Committee consist of a Chairperson and four other members, of whom at least one shall be a woman and another, an expert on matters concerning children. (...) The committee shall have the final authority to dispose of cases for the care, protection, treatment, development and rehabilitation of the children as well as to provide for their basic needs and protection of human rights. During the inquiry the child shall be placed in Janaseva Sisubhavan or any other similar institution."*⁷⁵

After completion of the inquiry, if the Committee is of the opinion that the said child has no family or is in continued need of care and protection, it may allow the child to remain in the childhome. Janaseva Sisubhavan or another similar institution, will get the temporarily custody of the child. The child can stay there until further orders.

Are there any criteria for admitting a child to Janaseva Sisubhavan?

All children can be placed in Janaseva Sisubhavan, irrespective of their sex, caste or religion. (...) Children with HIV or AIDS will be placed in other institutions, because of the risk to infect other children. But this kind of diseases are rare in Kerala. All children can stay here. Only when they need specific care that we cannot give them, we will search for another institution.

Are there any difficulties during the inquiry about rescued streetchildren?

Any stranger approaches seeking custody of the child, can present itself as a father or mother of the child. Some bad people, for example members of the beggarmaffia, come to claim the child. The person who claims to be a father or mother of the child has to make an inquiry. All parts are put together and the evidence will prove if the person is the mother or father of the child. When a child is able to talk about it, it will be asked if the person who claims the child, is one of the parents. In case of doubt, we claim a DNA-test. When the child don't want to go back home, or is telling the person is not it's father or mother, the Chairperson will choose to place the child somewhere else. The person who takes the child with him/her, will be under supervision of the Magistrate. Every six months there will be an evaluation and a written report will be sent to the Magistrate. Only when the Magistrate is convinced that the child is in good care, they will give the permanent custody.

⁷⁵ Onbekend, (2003) *Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2000. With Kerala Rules, 2003*, Thrikkakara: Suvama Publications.

What is the most occurring age of the children, when they come to live in Janaseva Sisubhavan?

B.S. Swathi Kumar: Most children are brought in at the age between five to ten years old.

How do you get to know the history of a rescued child, when a child isn't able to talk about it?

The person who brings a child to the childhome can tell us more about the history of the child, or about what happened with the child. And after a while, some children are able to tell something about it by themselves. When a child is in the news, it is possible that we also hear something from people who recognize the child from television or from the photograph in the newspaper. Sometimes we don't know exactly what happened with the child, but that's not the most important thing. The most important thing is that the child is safe... that someone's taking care of the child and give it clothes, shelter and education. The only thing we have to do as a lawyer, is to convince the Chief Judicial Magistrate that the child is 'in need of care and protection'. We can always describe the critical circumstances in which we found or received the child.

Could you describe how things go in Court?

B.S. Swathi Kumar: Yes, we can explain that to you, but you'd better come with us to High Court on Monday, and see it by yourself. Another time we can go to the proceeding of a child before the Child Welfare Committee. Then afterwards you can ask us all the questions you have.

Is it usual that children have to tell about their experiences, before High Court?

A. Ravindran: No, the children don't come with us to High Court. They only have to appear before the Child Welfare Committee.

Does Janaseva Sisubhavan get any financial support from the government? Why (not)?

B.S. Swathi Kumar: No, Janaseva Sisubhavan is not getting financial support from the government. I don't know why they aren't getting any financial support.

Do you know how many streetchildren are living in India?

B.S. Swathi Kumar: I only know that there are lakhs of streetchildren in India, but I don't know exactly how many.

Interview 3: woensdag 28/02/2007
 Interviewer(s): Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
 Locatie: Playgroup Janaseva Sisubhavan
 (children in the age of two until three years old)
 Tijdsduur: 30 minuten
 Geïnterviewde: Vilasiny
 Functie: Groepsleiding bij de peuters van twee tot drie jaar
 Leeftijd: 41 jaar

Introduction

We are Monique and Annemieke, two students from Holland. We're here because we want to learn more about the assistance to streetchildren in India and above all, we're very curious about how things are going in Janaseva Sisubhavan.

We will use this interview for our investigation, but we will take care of your privacy. First, we will ask you a few questions about your work here in Janaseva Sisubhavan. Then we will ask you some details about how you approach the children.

Is that okay?

What is your job here in the childhome?

My job is working at the group and cleaning.

What are the things you have to do on a regular day?

I play with the children and advice them.

For how long are you working here in Janaseva Sisubhavan?

I'm working since four years here in Janaseva Sisubhavan.

Did you (also) have or had a job anywhere else? What kind of job?

Yes, I worked in the kitchen somewhere else.

What kind of education have you followed?

Education till 2nd standard.

Do you have experiences in working with children?

Only with my own children.

How do you experience the work with the children?

I like my job.

How many children are at this group?

There are fourteen children now.

The first time we came here, there were only twelve children at the group. Are there any new children?

Yes. Two children are new here. One brought in yesterday.

I see the new boy is crying now...

Yes, everything is new for him. In the first weeks of their stay we give those children some special care. After one or two weeks they have to behave like the other children.

What kind of special care do you mean?

Tell the child what is going to happen and comfort him when he is crying.

How old are the children at the group?

The children are below three years.

Are these children mostly saved from begging, or also from another kind of misuse?

The children are mostly saved from childbegging and streetcircus.

What kind of group is this?

This is only a playing group.

And what is the next step after this playing group?

After this group, the children will go to LKG; lower kindergarten.

Do you use a daily schedule or week programme in the group?

We use a week programme.

Could you describe the week programme for us?

Week programme:

06.00 am	Wake up
06.30 am	Bathing, toilet, dressing
07.00 am	Milk
	Playing
09.00 am	Breakfast
	Playing
10.00 am	Snacks
	Playing
12.00 am	Lunch
12.30 pm	Sleeping
03.00 pm	Wake up
	Milk
06.00 pm	Bathing
	Eating fruits
	Playing
07.00 pm	Diner
08.00 pm	Sleeping

Are you doing any group-activities with all the children?

Sometimes, when I have time for it.

And what kind of activities are you doing then?

Singing and dancing.

Are you also doing individual activities with the children?

No, the children are mostly playing by themselves. There are less group-activities.

What kind of toys are the children playing with here?

Dolls, cycles etc.

Do you also practice some pre-school activities with the children?

No, at this group the children aren't doing any pre-school activities, just playing. The children are too young for that.

Are there any kind of materials or facilities you are missing in the group, while working with the children?

No, we have all we need.

What are the rules here in the group?

Children are not allowed to leave the group without an adult who is coming with them. They are not allowed to get out of sight or staying nearby the fence.

When a child is beating another child, what will you do then?

I will give a short advice and place both children apart from each other.

Are you all reacting on the same way when a child is doing something naughty or are there also differences between the auntie's?

There are some differences. One auntie will give a warning first, but another one can be very angry when a child is doing something naughty.

Sometimes they will do like this: *(maakt daarbij een slaande beweging naar de grond)*.

Do you experience any difficulties in working with the children?

No.

These were our questions for now, do you have any questions for us and is everything clear to you?

I don't have any questions.

Interview 4: woensdag 28/02/2007
 Interviewer(s): Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
 Locatie: LKG-group Janaseva Sisubhavan
 (children in the age of three until four years old)
 Tijdsduur: 45 minuten

Geïnterviewde: Sobha
 Functie: Groepsleiding bij de peuters van drie tot vier jaar
 Leeftijd: 23 jaar

Geïnterviewde: Revathy
 Functie: Groepsleiding bij de peuters van drie tot vier jaar
 Leeftijd: 20 jaar

Geïnterviewde: Sheeja
 Functie: Groepsleiding bij de peuters van drie tot vier jaar
 Leeftijd: 26 jaar

Geïnterviewde: Minie
 Functie: Groepsleiding bij de peuters van drie tot vier jaar
 Leeftijd: 21 jaar

Introduction

We are Monique and Annemieke, two students from Holland. We're here because we want to learn more about the assistance to streetchildren in India and above all, we're very curious about how things are going in Janaseva Sisubhavan.

We will use this interview for our investigation, but we will take care of your privacy. First, we will ask you a few questions about your work here in Janaseva Sisubhavan. Then we will ask you some details about how you approach the children.

Is that okay?

What is your job here in the childhome?

Every Monday till Saturday, we're teaching the children in the mornings at the third floor. There is a classroom where the children follow education from us. Our job is also playing with the children when they are at the group. We pay attention to the children while they are playing or watching television.

What are the things you have to do on a regular day?

We are taking care of the children and sometimes we play with them. Oh, and also groupwork.

What do you mean with groupwork?

This means that we wake the children, help them with bathing and washing their clothes and serving the children food.

For how long are you working here in Janaseva Sisubhavan?

Sobha: I'm working here for two years now.

Revathy: I am working here for eight months.

Sheeja: It has been three years ago when I started working here.

Minie: I work here since two and a half year.

Did you (also) have or had a job anywhere else? What kind of job?

Sobha: No, this is my first job.

Revathy: No, I had no other job before I started here.

Sheeja: This is my first job after school.

Minie: Yes, I worked in a hospital where I got training to be a nurse. I haven't finished this. After that I started here.

What kind of education have you followed?

Sobha and Sheeja: we have followed primary school (4th standard – 7th standard), and we went after that to High-school (8th standard – 12th standard). We didn't finished High-school. We quit with school after 10th standard. After this, we stayed at home. When we were older we looked for a job, which we found in Janaseva Sisubhavan.

Minie: When I quit school after 10th standard, I got a training for hospital-nurse, which I didn't finished. After that, I started at this childhome.

Revathy: I past primary school and High-school and started then at Janaseva Sisubhavan.

Do you like your work with the children?

Before we start working at Janaseva Sisubhavan, no one of us had experiences with children.

How do you experience the work with the children?

We all are really enjoying the work with the children. The children make us laugh and are doing funny things. When the children are doing something naughty, we don't like that very much, but we know it is something what belongs to children. Just to learn what is good and what is wrong or bad.

How many children are at this group?

There are 36 children at the group, boys and also girls.

How old are the children at the group?

Revathy: The children here are three and four years old.

Are these children mostly saved from begging, or also from another kind of misuse?

Most of the children who are at this group, where rescued from the beggarmaffia and the streetcircus. Some of them are orphans and found on the street with no one around him or her. Those are abandoned children. Probably some of the parents couldn't take care for the child.

What kind of group is this?

This group is a LKG-group. This means lower kindergarten. In the morning the children are getting some kind of pre-school. At this way they already learn some words et cetera. They also learn about how things are going in the classes.

And what is the next step after LKG?

After this group, they will go to UKG; upper kindergarten.

Do you use a daily schedule or week programme in the group?

We use a week programme. The activities at Monday until Saturday are the same, at the same time in the same sequence. The schedule of Sunday is a little bit different.

Could you describe the week programme for us?

The programme at Monday until Saturday:

06.00 am	Wake up
06.30 am	Bathing, washing their clothes, toilet, teeth-brushing, dressing
07.30 am	Breakfast
08.00 am	Toilet
08.30 am	Milk
09.00 am	Assembly (exercises and prayers with all the school-going children)
10.00 am	School
12.00 am	Lunch
01.00 pm	Sleeping
02.30 pm	Wake up
03.00 pm	Playing at the group
04.00 pm	Tea and a snack
04.30 pm	Bathing and washing
05.30 pm	Playing at the group
06.00 pm	Watching television and playing
07.00 pm	Diner
08.00 pm	Sleeping

At Sundays the daily schedule is almost the same as the other days. The only difference is that they don't go to school from 10.00 until 12.00 am. They are playing at the group or watching television in another room.

Are you doing any group-activities with all the children?

We do group-activities. For example; playing with the children, singing songs with them and teach them how to dance. Some of us do this every day, and the others do it when they want to do it. Not on a regular base.

Are you doing individual activities with the children?

Sobha: We teach them discipline, that they know how to behave.

Minie: And also general knowledge, about washing, bathing; how they should take care of themselves.

What kind of toys are the children playing with here?

The children are really enjoying it, when they play with bicycles, balls, dolls and cars.

Do you also practice some pre-school activities with the children?

In the morning the children are going to school, where we are teaching the children. In the class, the children learn about how things are going on in school and they learn how to write in Malayalam. This is because it's a LKG-group.

Are there any kind of materials or facilities you are missing in the group, while working with the children?

Sheeja: Books, we don't have many books here. I would like to have some books.

Sobha: And paper.

What are the rules here at the group?

Revathy: No beating, no biting, no fighting, no climbing and they have to stay at the group.

When a child is beating another child, what will you do then?

Revathy: First I give advice, a warning. When it won't stop I'll give him another warning.

Sobha: And than he or she must kneel down, with his hands above his head.

Revathy: For one minute.

Are you all reacting on the same way when a child is doing something naughty or are there also differences between the auntie's?

Minie: We all do the same thing, with every child.

Do you experience any difficulties in working with the children?

We are learning everyday more about the children and how to deal with them. Later, when we have children of our own, we know what to do when our child is doing something naughty.

These were our questions for now, do you have any questions for us and is everything clear to you?

Sheeja: Are there also childhome's in your country?

Monique: There are a few childhome's in the Netherlands, but you can't compare them with each other. We don't have childbegging or streetcircus, and there aren't children abandoned and thrown to the streets.

Interview 5: vrijdag 02-03-2007
Interviewer(s): Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
Locatie: Janaseva Sisubhavan, Aluva
Tijdsduur: 20 minuten

Geïnterviewde: Truemon
Functie: Social Work student (eerstejaars)
Leeftijd: 20 jaar

Introduction

We are Monique and Annemieke, two students from Holland. We are studying about Janaseva Sisubhavan, because we want to learn more about the assistance to streetchildren. But we are also very curious about how things are going in the field of Social Work here in India. So we want to ask you a few questions about your study and your experiences here in Janaseva Sisubhavan.

Is that okay?

Could you tell us something about yourself?

My name is Truemon, and I'm twenty years old.

You are a Social Work student, is that correct?

Yes, that's correct. I'm in the first year.

Do you like this study?

Of course I like it! Now I'm only in my first year, but after three years I also want to get my Master of Social Work.

Do you like the work here with the children?

Yes, I like it very much.

You are here for fieldwork. Yesterday I saw you also teaching the children in the classroom, is that also a part of your fieldwork?

No, I just do that for fun. Otherwise I don't have anything to do when the children are going to school.

So, what kind of things do you have to do during your fieldwork?

I have to do group-work and casework, but that's not always possible. Most kids are too young to talk about their experiences. They feel very sad while talking about it. The children are playing and making fun, and most of them won't talk about their past very easily. Because of that, I'm mostly playing with the kids and sometimes they will tell me something about it by themselves. I don't want to push them.

Do you experience any difficulties in the work with the children?

Sometimes it's difficult when the children are very naughty. You can't see everything.

The auntie's here are raising the children with the use of a stick, what do you think about that?

In the beginning I thought that it was better to leave the stick, but after a few days I started to see it as normal. The children can be very naughty.

Is it normal for the Indian culture, to use a stick by raising the children, for example at home or in school?

Yes, it's normal. Here in Janaseva Sisubhavan, the stick is used very less. In other places in India they often hit the children. It depends from the culture. In India every state has its own culture, language et cetera.

You have seen Janaseva Sisubhavan from inside. Is there anything you see that must be improved here?

When I see the children, I see that they are very happy here. But they still want to go to their own parents. They miss the family life. There are also many children here... it's very crowded. If the children are living in smaller houses, it would be better I think.

Do you think they miss some individual attention, while living here together with many other children?
Yes, I think so. (...) *

** Het interview kon helaas niet voortgezet worden, aangezien de geïnterviewde weggeroepen werd en daarna naar huis vertrok.*

Interview 6: maandag 05-03-2007
 Interviewer(s): Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
 Locatie: Mavely house
 Tijdsduur: 2 uur

Geïnterviewde: Jose Mavely
 Functie: Directeur en oprichter van Janaseva Sisubhavan
 Leeftijd: 56 jaar

Introduction

As you know, we are Monique and Annemieke, two students from Holland. We are here because we want to learn more about the assistance to streetchildren in India and above all, we are very curious about how things are going in Janaseva Sisubhavan.

We will use this interview for our investigation, but we will take care of your privacy. May we use the taperecorder during the interview? It's just for us, to make sure that we don't miss any information. (Yes, that's okay.)

First, we will ask you a few questions about the beginning of Janaseva Sisubhavan and both locations. Then we will ask you some details about how the children are brought in, and what kind of assistance they get during their stay. After that we will ask you some questions about the childhome itself.

Is that okay?

Could you tell us something about yourself?

"My name is Jose Mavely, my age is 56 and my date of birth is 09-02-1951."

For how long are you president of Janaseva Sisubhavan?

"I am the founder of Janaseva. Janaseva started in 1996. At that time, there wasn't a home like Sisubhavan yet. It was only a small society; Janaseva. Then after three years, in 1999, we started to save streetchildren."

We started a small childhome in Aluva. The name of that childhome was Janaseva Sisubhavan. 'Sisubhavan' means 'childhome'. The aim of the childhome is to save streetchildren.

And we also read in a book that you are a member of the 'India Streetmovement'. What kind of movement is that exactly?

"The India Streetmovement is... our idea is that we cannot save all streetchildren in India. We have to cooperate with the goodminded people in the society of India. We hope many people will join us."

It's very important that, for example the local people, will look after these streetchildren. Without the help of goodminded people, the number of streetchildren will increase.

"We want several goodminded people from different society's, different castes for one purpose; saving streetchildren"

That's what the India Streetmovement is about. With the help of the government, we want to built small houses like Sisubhavan. One house for about ten children, all under the control of the government. Our idea is to built at least one house for the purpose of streetchildren in several villages all over India.

And what is the connection between the 'India Streetmovement' and Janaseva?

"Janaseva Sisubhavan is sharing the idea's of de India Streetmovement, to built several small houses for the purpose of streetchildren."

We want to create an awareness among the local people the government and the political parties. We are advertising our idea's with the help of our programs, for example the 'Super Megashow'.

“Janaseva also want to implement the idea's of this 'movement'. This is because of the fact that Janaseva isn't able to save all streetchildren in India. Now we can save maximum 500 children, but there are a lot more streetchildren in need of care and protection.”

We also cooperate with some famous drama-actors, all small man: lilliputs. The play of the lilliputs, is also mend to spread the idea of several small houses like Sisubhavan.

What is the reason behind your decision to become the president of Janaseva Sisubhavan?

I grew up in a poor family, so I know what it is to live in poor circumstances. My parents were both poor, when they met each other. I couldn't study in good conditions, because we didn't had enough money. My father admit me to an orphanage. There I studied in High-school, up to 10th standard. After this, I went back to my parents. In the meantime, my father has started a small business, which was immediately growing fast.

“In the year 1970, I was an ITA-student. One day while going to have a bath in the river with friends, I saw a three-year-old child lying and crying in the street. The little one pointed his fingers to the bushes nearby. There my friends and I saw a heartbreaking scene: the mother of the child was giving birth to a baby on the ground. Immediately with the help of some others, I took the mother and the newborn baby to the hospital. The woman, born in Tamil Nadu, pleaded to entrust the three-year-old to someone because she was unable to look after him. I enquired the nearby orphanages, but they were helpless to rear a three-year-old, as there was no provision to take care of a child without an address – streetchildren. Of course, there were persons to adopt the child, but they wouldn't return the child to the mother, who wanted him back after recovery from the hospital. With a wounded heart I gave some cash to the mother and informed my inability to help her as she desired.”

After my study, I got a job. I also did some work as Social Worker. I was serving a local church in my own village. At that time I was eighteen years old. When I was 22, I started my own one-man-business in Aluva (Alwaye), called Mavelly Accompany. By God's blessings and my own hard work, I became a average rich man. I was also thinking about the poorer people in India and about saving streetchildren.

“I saw a woman carrying her two-year-old child, trying to end their lives by drowning in a canal. As a last message to the civilized world, she was laughing and laughing diabolically. While seeing this I thought it was a sarcastic laugh upon this civilized society, including myself. I run in the water and took the child forcibly from the mother, a mental patient, and rescued both of them. The mother was admitted to a mental hospital. Though I searched for a place where I could entrust the child for further care and protection, unfortunately, no such organization was found. Finally, I took the child to a relative.”

This made me decide to sell my shop. When I was 48 years old, I started Janaseva Sisubhavan. I wanted to do something good for the society and for the poor streetchildren. Now Janaseva has 400 lifemembers, including you two! Without lifemembers, Janaseva isn't able to provide, food, education and shelter for all the children who are living in Janaseva Sisubhavan and the Boyshome. Eleven members from the 400 lifemembers are elected, and they are now in 'the body' of Janaseva Sisubhavan. The body of the organization exists of a president a vice-president, a senior vice-president, one secretary, two joined secretary, and eleven members.

What is the vision of Janaseva Sisubhavan?

“We have a simple vision: All the people are living in peace en health. All men are equal, everybody is the same. No matter the sex, caste or religion. Everybody in the world is one.”

And what is the mission of Janaseva Sisubhavan?

“We want to save all the poor people, and all streetchildren in India. We want a good life for the poor people.”

How many employees are working in your organization?

Now, there are working about 50 members: the staff of the office, auntie's, cleaningladies, the cook, the drivers et cetera. That is in both locations. In Janaseva Sisubhavan itself, there are working 35 employees. Some of them are not working inside the building, they are doing our Public Relations (PR).

Are there also volunteers / free service employees?

Now, we have only one or two women doing free service.

The auntie's at the groups, are they all educated?

All the staff is educated. The teacher has her degree in teaching.

And what about the auntie's? What kind of education have they followed?

The auntie's all have finished primaryschool.

Does the childhome has a methodology?

"We want to learn the children, to help each other. To love all the other children and to become good citizens of our country."

(De directeur begreep onze vraag niet, ook niet na herformulering van de vraag.)

Until which age are children allowed to stay at Janaseva Sisubhavan?

Janaseva cannot control both, boys and girls. Our aim is to educate all children up to 4th standard in Sisubhavan. So that they have finished lower primaryschool. The children are allowed to stay until they finished 4th standard.

And until which age are these children allowed to stay?

Most children are about ten years old when they finish 4th standard. Then we transport them to the Boyshome, or to other institutions for further education. Girls will be transported to other institutions. The Boyshome is for boys only. And one important thing, we are in control of the children.

With 'control' you mean that Janaseva Sisubhavan has got the custody of the children?

Yes. Janaseva Sisubhavan is like a mother house. Now we have saved about one thousand and two hundred children. The children are all children of Janaseva Sisubhavan. But we cannot provide all those children food, shelter and education, because of financial problems. We still want to provide them good facilities. That's why we transport them to other orphanages. Even when the children are living there, we are still responsible for anything that will happen with the child.

How many children are living in Janaseva Sisubhavan now?

There are now about 140 children in Janaseva Sisubhavan. Many others are placed in other institutions.

Until which age are children allowed to stay at the Boyshome?

The children get the maximum study. After that we help them to find a job and a house for themselves.

So there isn't a maximum age?

No, not specifically. The children can stay till they get a job. After that we will help them to live by themselves.

Could you tell us how the children are brought in by Janaseva Sisubhavan?

Social Workers or local people come to Janaseva Sisubhavan and inform us. Then some people of the office are going there, and save the child. Now we also take care of broken families, single mothers with children.

Since how long is Janaseva Sisubhavan taking care of broken families?

"It's only temporally. When the mother is in good conditions she can go home, or we try to find another institution."

And when did you started to take care of broken families?

"We are taking care of those mothers for one and a half / two years now. I have to say that we are not really interested in this, but no other institution will take care of these mothers. When we don't help them, the mothers will probably suicide themselves and the children. That's why we protect them."

At which age are the children going to school?

At the age of six years old, children are going to 1st standard. Before that, they are in LKG (Lower Kinder Garten) and UKG (Upper Kinder Garten). 1-4th standard is lower primary school, 4-7th is upper primary school and 8-12th standard is high school.

Sometimes children are brought in with serious injury's. Do these children get medical assistance?

"Yes. We provide them medical assistance in hospital. The common people are giving money to poor children. When children have injury's, the people will give more money. That's one point. Another point is that sometimes parents try to sell their own children. They are business minded and can't love the children. The beggarmaffia is interested to collect children for begging, prostitution and streetcircus. They can be very cruel."

Is the beggarmaffia situated only in Kerala or all over India?

"The beggarmaffia is situated all over India. In other states the problems are worse. Now, there are less members of the beggarmaffia in Kerala. That's because we are taking the children. We also catch the members of the beggarmaffia and take them to the police."

One month ago there was a tragedy. About fifty poor children were involved. First they were used for prostitution and childbegging and after that the cruel adults cut the body's and took the kidney's to sell. Most of the children were taken from gipsy camps. There are many, many cruel people here.

Do you have contact with other childhome's in India?

"Yes, we have also contact with other institutions. Most of the children we saved are living in other institutions. We can't protect them all."

Do you only have contact with institutions in Kerala or also with institutions in other states?

"Now we only have contact with institutions in Kerala. In the future we want this type of institution all over India. (...) In my opinion, Janaseva is a moral organization. We want to give the children good facility's and education, but now these kind of institutions are rare. Janaseva is advertising in public how to save streetchildren, how to give the children good facility's. We go to see others and tell them. (...) There are many institutions in Kerala for the purpose of poor children. The only thing is that they don't give the children good facility's. They have too many children and they only give them bad food. You have to think about fifty children and one teacher only. (...) We provide them good facility's. When the Boyshome project is inaugurated we can give them facility, no one can give them."

Do you know how many childhome's are here in Kerala?

"About 2000. Not for streetchildren, only poor children. Institutions for streetchildren are rare."

Do you know how many streetchildren are living in Kerala?

"It's difficult to say, they are coming and going. Including poor people I think it's about 10.000 children. When you also count all the children of childlabour, it's about 50.000 children."

And those numbers are only representing Kerala?

"Yes. In India the problem is big. There are lakhs of poor children in the streets."

Does Janaseva Sisubhavan get any financial support from the government?

No, Janaseva don't get financial support from the government. This is because 90% of the children in Janaseva Sisubhavan are from other states in India. If you want to be considered for support from the government, you have to arrange three things. The first thing is a certificate from the village service, which tells where the child is living. Most streetchildren have no home and no parents any more, so it's very difficult to get that kind of certificate. The second thing is that you need a certificate of birth. The third thing is, that the children have to study at a school supervised by the government. Our children study in our own organization, because the schools of the government are bad. The facility's are bad, it's too crowded and the children don't learn how to behave. Because of these three things, we don't get financial support from the government. But we're also not interested in that. If we accept money from the government, then we are not free any more. The government will charge us with rules and they will control everything. They will come for inspection, and they will tell us how to manage this organization. If we want support from the government we could arrange all necessary certificates, only by giving some extra pocketmoney to the village servicer. But we are simply not interested. We want to be a free organization, we want to make our own rules. Now we are an organization of goodminded people,

inside and outside our country. We receive money from rich goodminded people and in my perception, that's the way it should be. Rich people should take care of the poor people.

What are the future plan's of Janaseva Sisubhavan?

We stop Janaseva Sisubhavan in the future. I hope every family will give shelter home, and no children have to live in an institution like Sisubhavan.

"Poor children should have good facility's like others. Like rich people. Rich children and poor children are the same. There's no difference. No big homes because that is very difficult to control. About ten children in one home. These are my future plans. After my control I don't know what will happen."

Until now, the goodminded people don't come forward. The reason of this, is that the police, the court and the government are making it very difficult to take these children from the streets. There are many problems. For example when we catch a child in the street, we have to go with the police to the court. The court has to give the order to save the child in a childhome. It's not really easy. It's also one of our future plans to contact the government to give freedom to this kind of organization also. To make saving streetchildren less difficult. Now there's one bad man in court. He orders to give the children back to their family. Then we cannot save those children. We are saving children, we are fighting for the children, we are collecting money for the children. And one thing: I'm responsible for the children. I take many risks. When something is happening with a child, perhaps I also go to jail.

So, when you save a child with serious injury's and the child is dying, you are the one to blame because you took the responsibility of the child?

"Yes, yes. I take many risks. (...) When something is happening with the child, we cannot go to the parents and blame them. That risk we take."

2. Observatieschema's

Bijlage 2.1 Observatieschema gedrag Kind

Nummer observatie / datum

Leeftijd (in maanden):

Tijdstip van observatie:

Korte omschrijving van de activiteit:

- 1) Door wie wordt de activiteit ingezet? (*onderstreep het juiste antwoord*)
(kind kiest zelf voor activiteit / activiteit wordt aangeboden / activiteit wordt verplicht)
- 2) Wat doet het kind allemaal tijdens deze activiteit?
- 3) Gebruikt het kind taal bij zijn activiteit? (ja / nee)
Zo ja, met welk doel? (om iets te vertellen / om iets te vragen / hij praat tegen zichzelf)
- 4) Met wie doet het kind de activiteit?
(alleen / heeft hulp nodig / zoekt interactie met volwassenen / zoekt interactie met kinderen)
- 5) Indien het kind interactie zoekt met een volwassene / kind, krijgt het kind respons? Beschrijf de reactie van het kind / de ander.
- 6) Lijkt het kind geboeid door de activiteit, zie je tekenen van betrokkenheid?
- 7) Hoe lang duurt de activiteit? (Of hoe lang blijft het kind geboeid door een activiteit?)
- 8) Zag je in deze activiteit voorbeelden van of dingen die te maken hebben met...?

Sociaal-emotionele ontwikkeling

- Hechtingsgedrag
- Sociale vaardigheden (omgang met anderen/spelgedrag)
- Emoties (van zichzelf en van anderen)
- zelfstandig worden en zelfredzaamheid

Cognitieve ontwikkeling

- Egocentrisme
- Magisch denken
- Koppigheid van de peuter
- Fantasie
- Nieuwsgierigheid / exploratiedrang
- Korte spanningsboog
- Imitatie van gedrag van volwassenen
- Taal

Beschrijf in het kort welke voorbeelden je hebt gezien.

Bijlage 2.2 Observatieschema interactie Groepsleiding - Kind

Namen observator(en):

Naam: _____ Groepsleiding: A / B / C / D

Locatie:

Tijdsduur observatie:

- 1) Door wie wordt de activiteit ingezet? (*onderstreep het juiste antwoord*)
(kind / groepsleiding / beiden)
- 2) Vindt er interactie plaats tussen groepsleiding - kind? (verbaal / non-verbaal)
- 3) Wat is de aanleiding tot de interactie?
- 4) Korte omschrijving van de activiteit / context
- 5) Hoe lang duurt de activiteit / interactie?

3. Observaties

We hebben er voor gekozen om de observaties onder te delen in vier categorieën. We onderscheiden (3.1) Observaties in de 2nd standard en 3rd standard klas, (3.2) Observatie peutergroep, (3.3) Observaties groepsleiding aan de hand van het observatieschema en (3.4) Peuterobservaties aan de hand van het observatieschema.

3.1 Observaties 2nd standard klas en 3rd standard klas

Observatie 1: dinsdag 06/02/2007
Klas: 2nd standard
Lerares: R. en J., twee laatstejaars Social Work studenten die hier een maand stage lopen
Observator(en): Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
Tijdsduur observatie: 2 uur en 15 minuten

Om 09.45 staan alle kinderen klaar voor het gebed en de ochtendgymnastiek. De assembly is een dagelijks terugkerende activiteit, voor alle schoolgaande kinderen. Vijf oudere schooljongens doen de ochtendgymnastiek voor en de leraressen kijken gezamenlijk toe of iedereen mee doet. Enkele meisjes zijn met elkaar aan het praten en lachen. Als één van de leidsters dit ziet, loopt ze naar hen toen en geeft hen zonder waarschuwing een tik op hun blote onderarmen. Zij doet dit met een stokje van ongeveer 30 cm. lang. De leidster lijkt boos en zegt op verheven stem iets in het Malayalam. Ze praat sneller dan normaal. De meisjes reageren geschrokken en doen weer netjes mee met de ochtendgymnastiek. De kinderen eindigen de assembly met het zingen van het volkslied. Een andere lerares roept iets in het Malayalam en dan gaan alle kinderen naar de tweede etage, waar de klassen zijn.

In de klas zitten negentien kinderen. Dertien jongens en zes meisjes. De kinderen zitten op houten en ijzeren banken achter een lang bureau. Sommige kinderen hebben een potloodje bij zich en verder niets. Als de twee Social Work studenten de klas in komen, gaan de kinderen op hun eigen plekje zitten. De meisjes zitten aan de rechterkant van de klas, de jongens links. Op elke bank zitten vier kinderen. Student R. zegt in het Malayalam iets tegen een meisje. Het meisje loopt de klas uit en komt terug met een stapel schriftjes. Student R. deelt de schriftjes uit en zegt ondertussen iets tegen een jongetje. Het jongetje geeft vervolgens aan elk kind een potloodje of een pen. De stemmen van andere leraressen en kinderen zijn in de klas hoorbaar, omdat de klassen alleen worden onderscheiden door een houten tussenschot, wat niet tot het plafond reikt. Er zijn drie klassen in dezelfde grote ruimte, twee ramen staan open en de ventilatoren staan aan.

Student J. begint met lesgeven. Student R. loopt rond in de klas en zegt in het Malayalam iets tegen de kinderen, waarop ze allemaal naar het bord kijken. Student R. heeft een dun stokje in haar handen waarmee ze op de bureautjes van de kinderen tikt. Student J. schrijft de letter 'D' op het krijtbord en zet er vier Engelse woorden onder die met die letter beginnen. Ze zegt iets tegen de klas en begint de woorden in het Engels te spellen. De klas zegt haar hardop na totdat alle woorden zijn gespeld. Student R. zegt iets tegen een jongetje. Het jongetje staat op en loopt naar het krijtbord. Hij wijst een voor een de letters van het woord 'd-o-g' aan en spelt deze hardop. De klas zegt elke letter na. Als alle letters van het woord gespeld zijn, leest de jongen het woord hardop en de klas herhaalt dit. Zo gaat hij de vier woorden af. Hierna gaat hij zitten en komt het jongetje dat naast hem zit naar voren. Ook hij spelt alle woorden hardop. De andere kinderen uit de klas schrijven ondertussen het rijtje woorden in hun schrift. Twee meisjes achter in de klas doen niet mee en kijken om zich heen. Ook praten ze zachtjes met elkaar in het Malayalam. Vier kinderen zijn hun potloodje kwijt en moeten wachten totdat de jongen of het meisje naast hen klaar is met schrijven.

Student R. kijkt uit het raam en student J. staat naast het krijtbord. Zij let op of het kind bij het bord de Engelse woorden goed spelt. Als dit niet het geval is, zegt ze iets in het Malayalam. Het kind begint opnieuw met het spellen van de Engelse woorden. Om de beurt komt er een kind naar voren. Vier kinderen krijgen direct na het verkeerd uitspreken van de woorden een tik op hun arm. Student R. gebruikt hiervoor het stokje en één keer slaat ze een kind met de vlakke hand.

Na zeventien keer is elk kind aan de beurt geweest om de woorden te spellen met de letter 'D'. Vervolgens wordt er op dezelfde manier als boven beschreven, verder gegaan met de letters 'E' tot en met 'H'. Student R. behandelt de letters 'I' tot en met 'M' terwijl Student J. op dat moment door de klas loopt. De kinderen moeten weer één voor één bij het bord staan om de Engelse woorden hardop te spellen. Ook dit keer krijgen vier kinderen een tik met het stokje. Twee kinderen krijgen een tik op hun arm en twee kinderen op hun onderbeen. In alle gevallen wordt er geen waarschuwing vooraf en ook geen uitleg achteraf gegeven. De kinderen reageren op de tik, door opnieuw de woorden op het bord te spellen. De rest van de klas zegt hen na.

Tijdens de letter 'J' lopen de twee meisjes die achter in de klas zitten, de klas uit. Geen van de twee lesgevende studenten reageert hier op. De twee meisjes gaan samen met een jongetje die ook niet meer in een klas zit, in een leeg klaslokaal dansen. Ze maken veel geluid door op de houten tussenschotten te trommelen. Niemand zegt er iets van. Twee keer komen de meisjes terug de klas in en gaan in de klas staan dansen. Student R. en J. zeggen met verheven stem iets in het Malayalam en geven de meisjes met hun vlakke hand een tik op hun arm. Beide studenten geven de meisjes een tik. De meisjes lachen en gaan dansend de klas uit. De studenten richten zich weer tot de klas.

Als de letters 'D' tot en met 'M' gedaan zijn, kijken de studenten op hun horloge. De les duurt nog 40 minuten. Ze geven de kinderen een opdracht in het Malayalam. We zien dat de kinderen de door hun opgeschreven woordenrijtjes opnieuw overschrijven in hun schrift. Dit doen ze net zo lang tot de les voorbij is. Halverwege lopen beide studenten de klas uit, zonder iets tegen de kinderen te zeggen. De kinderen gaan in eerste instantie door met schrijven, totdat ze merken dat er geen 'teacher' is. Ze beginnen op een rustige toon met elkaar te praten en kijken naar ons. Na tien minuten komen de studenten weer terug in de klas. Met verheven stem zeggen ze iets in het Malayalam en zes kinderen krijgen drie maal een tik met het stokje. Drie kinderen die wel de woorden aan het schrijven waren, kregen ook een tik.

Student R. gaat in de deuropening staan en let op of de kinderen de rijtjes netjes opschrijven in hun schrift. Student J. gaat bij twee jongens zitten. Zij ogen jonger dan de rest en bij navraag blijkt dit ook zo te zijn. Samen met Student J. schrijven ze twee keer het alfabet op. De kinderen gebruiken hiervoor een lei met een krijtje. Student J. legt aan ons uit dat de kinderen op deze manier het alfabet leren, zodat ze na een tijdje volledig met de lessen mee kunnen doen.

Vijf minuten voor tijd richt Student R. zich op de klas en zegt iets in het Malayalam. De kinderen leggen hun schriftjes en potloodjes op het bureau van de studenten. Vervolgens gaan alle kinderen in een rij bij de deuropening staan. De kinderen gaan tegelijk met de andere twee klassen naar beneden voor de lunch.

Einde observatie: 12.00 uur.

Observatie 2: woensdag 07/02/2007
Klas: 3rd standard
Lerares: V. (gediplomeerd docente)
Observator(en): Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
Tijdsduur observatie: 1 uur en 30 minuten

Na de assembly (09.30 tot 10.00 uur) gaan de kinderen in hun eigen klas zitten. De klas waarin we hebben geobserveerd, telt zeventien kinderen. Veertien jongens en drie meisjes. De kinderen werken aan een bureau. In het bureau zitten de schooltassen, schriften en potloden van de kinderen. Zodra de lerares binnen komt, pakken de meeste kinderen hun schrift en potlood. De kinderen zitten met z'n drieën op een ijzeren bank, achter een bureau. Ieder kind heeft zijn eigen plek met een eigen kastje om zijn/haar spullen in te bewaren. De ramen staan open en de ventilatoren staan aan. De lerares heeft een eigen stoel en een bureau vooraan in de klas, vlak voor het krijtbord.

De lerares schrijft de datum en de dag op het schoolbord. Vervolgens zegt ze iets in het Malayalam en alle kinderen gaan staan. Dan gaat de lerares zitten en leest de presentielijst voor. Wanneer de naam van een kind genoemd wordt, roept deze 'presence teacher' en gaat zitten. Iedereen is aanwezig.

De lerares kondigt aan dat ze met het vak Engels beginnen en schrijft 'English' op het krijtbord. Ze zegt in het Engels op welke bladzijde de kinderen hun werkboek open moeten doen. De kinderen pakken hun Engelse werkboek en zoeken de bladzijde op. De lerares begint met het voorlezen van een kort verhaal uit het werkboek. De kinderen kijken in hun werkboek en enkele kinderen volgen met hun wijsvinger de tekst. In het werkboek staan enkele vragen over het verhaal en de lerares schrijft de eerste vraag op het bord. Dan leest ze de vraag hardop voor. Dit doet ze door de zin in delen te hakken en de kinderen zeggen haar na. Dit wordt in totaal drie keer herhaald en dan schrijven de kinderen, na instructie van de lerares, de vraag over in hun schrift. De lerares vraagt vervolgens aan één van de kinderen wat het antwoord op de vraag is. Deze weet het antwoord niet. Als ze de vraag aan de rest van de klas stelt, blijft het stil. De lerares schrijft het antwoord op de vraag in een zin op het bord. Dan leest ze het antwoord hardop voor, op dezelfde wijze als boven omschreven. De kinderen zeggen haar na en schrijven, na instructie van de lerares, ook het antwoord in hun schrift. Op deze wijze worden alle vragen in het werkboek afgewerkt.

Af en toe verduidelijkt de lerares iets in het Malayalam. Ook bij het corrigeren van de kinderen wordt er in het Malayalam gesproken. De lerares gebruikt een dun stokje van ongeveer 30 tot 40 cm. lang om de klas stil te krijgen. Ze tikt daarmee enkele malen op de tafel en de kinderen worden stil. Ook maakt ze enkele keren een slaande beweging naar een kind dat niet luistert of niet oplet. Eén keer geeft de lerares een jongen vooraan in de klas, met de vlakke hand een klap op zijn bovenarm. Vervolgens zegt ze in het Malayalam iets tegen de jongen. Gezien de uitdrukking op haar gezicht en de toon van haar stem lijkt ze erg boos. De lerares wijst tijdens het gesprek met de jongen, naar de jongen die naast hem op de bank zit. Vlak voordat de lerares boos werd, zat de jongen die naderhand gecorrigeerd werd, de jongen naast hem te knijpen en te slaan. De jongen kijkt naar de lerares en zegt zachtjes iets tegen haar. De lerares geeft de andere jongen een aai over zijn bol en zegt kort iets tegen de hele klas. Dan vervolgt ze de les.

Op een gegeven moment gaat de lerares met drie jongens apart zitten, achter in de klas. Ze geeft de rest van de klas de opdracht om zelfstandig de zinnen op het bord over te nemen en een stuk tekst te lezen uit het werkboek. Sommige kinderen beginnen hardop te lezen en anderen kijken naar het bord en schrijven iets op. De lerares gaat samen met de drie kinderen de eerste alinea van het verhaal lezen. Ze leest de zinnen daarbij hardop voor en om de beurt zegt één van de kinderen haar na.

Einde observatie: 11.00 uur

3.2 Observatie peutergroep

Observatie 1: zaterdag 17/02/2007
Observator(en): Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
Locatie: Playgroep (peuters twee tot drie jaar)
Tijdsduur observatie: 45 minuten

De ruimte van de peuters bevindt zich op de eerste verdieping van het gebouw. Het is een open ruimte, in tweeën gedeeld door houten tussenschotten die niet tot aan het plafond reiken. De ruimte lijkt op een soort vide, afgeschermd door een hek met spijlen. De trappen zijn niet afgesloten met een hekje. Iedereen die de groep betreedt loopt op blote voeten. Slippers en schoenen worden uitgetrokken voordat men de groep op gaat. Er staan twee bedden die dienen als bank. Bij aankomst ligt er nergens speelgoed op de grond en de was hangt bij het raam aan waslijnen te drogen. De ramen staan open en vier van de acht ventilatoren staan aan.

De groep bestaat uit elf kinderen in de leeftijd van één tot drie jaar. Er zijn acht meisjes en drie jongetjes. Een van de meisjes is een lilliputter. Op het moment van observeren, staan er drie leidsters op de groep. Een drietal anderen komt langs om een praatje te maken en gaan na een kwartier weer weg. De kinderen lopen rond in de groep. (Het is de tweede keer dat we op bezoek zijn bij de peutergroep.)

Situatie 1.

We zitten beiden op de grond tussen twee leidsters en de kinderen lopen om ons heen. Een van de oudere meisjes komt naar Monique toe en gaat op haar schoot zitten. Monique begint haar te kietelen op haar buik en in haar nek. Na twee minuten staat het meisje op en gaat naar een van de leidsters toe die een zak met gepofte rijst in haar handen heeft. Een jongetje wat al een poosje naar ons aan het kijken is, komt dichterbij en gaat bij Monique op schoot zitten. Hij kijkt naar haar gezicht en lacht als het haar van Monique heen en weer gaat. Monique trekt rare gezichten. Het jongetje lacht en betast haar gezicht. Het meisje komt opnieuw naar ons toe lopen en ziet het jongetje bij Monique op schoot zitten. Blijkbaar vindt ze dit niet leuk, want ze pakt het jongetje bij zijn arm en wil hem wegtrekken. Monique kijkt het meisje met een neutraal gezicht aan, terwijl ze "No" zegt. Tegelijkertijd zet ze het jongetje weer goed op haar schoot. Het meisje wurmt zich ook op schoot en wekt de indruk dat ze nu samen met het jongetje op haar schoot wil zitten. Dit blijkt niet zo te zijn. Het meisje draait zich een beetje om en begint met haar beide voeten in de buik van het jongetje te trappen. Monique tilt het meisje van haar schoot af en kijkt het meisje met gefronste wenkbrauwen, samengeknepen ogen en een rechte mond aan, terwijl ze nee-knikkend krachtig "No!" zegt. Het meisje begint weer aan de arm van het jongetje te trekken, daarbij de gezichtsuitdrukking van Monique in de gaten houdend. Ditmaal zegt Monique niets, maar tilt al zittend het meisje een stukje van haar weg. Het jongetje blijft al die tijd zitten alsof er niets is gebeurd. Het meisje begint te huilen. Hierop kijkt ze naar Annemieke, die net als Monique "No" zegt en hierbij met een neutraal gezicht nee schudt met haar hoofd. Het meisje draait zich weer om naar Monique en probeert opnieuw op haar schoot klimmen om boven op het jongetje te gaan zitten. Monique houdt haar met haar handen tegen, waarop het meisje harder begint te huilen en naar een leidster zoekt. Deze komt net de groep op lopen en begint haar direct te troosten, zonder te hebben gezien wat er precies is voorgevallen.

Situatie 2.

Twee van de drie leidsters zitten op de bank te kletsen met elkaar en de derde leidster gaat van de groep af. Annemieke loopt rond en wordt door een van de meisjes naar de zijkant van de ruimte getrokken. Het meisje gaat bij het raam staan en wijst naar de waslijn boven haar. Op de waslijn hangt een plastic hond. Annemieke wijst naar de hond en het kind begint te lachen en te springen, terwijl het nog steeds naar de hond op de waslijn wijst. Annemieke kijkt een van de leidsters aan en zegt: "Can I give it?" De leidster schudt nee met haar hoofd en zegt iets in het Malayalam. Annemieke kijkt het kind aan, wijst met haar vinger naar de hond en zegt: "No", terwijl ze nee schudt met haar hoofd. Het meisje kijkt vragend en met gefronste wenkbrauwen naar Annemieke. Dan trekt ze een pruillip en begint zachtjes aan de arm van Annemieke te trekken. Annemieke kijkt het meisje aan terwijl ze nee schudt met haar hoofd. Het meisje begint wat harder aan Annemiekes arm te trekken en nu zegt Annemieke met een neutraal gezicht heel duidelijk "No". Op het moment dat Annemieke haar hoofd draait omdat ze geroepen wordt door iemand schuin achter haar, bijt het meisje in haar arm. Annemieke draait zicht terug, maakt ondertussen haar arm vrij en kijkt het meisje boos aan, terwijl ze heel krachtig "No" zegt. Hierop begint het meisje te glimlachen. Annemieke pakt de arm van het

meisje stevig beet en kijkt haar nog een keer indringend aan, terwijl ze "No, I don't want that!" zegt. De lach op het gezicht van het meisje verdwijnt en Annemieke laat haar arm los. Daarna richt ze zich op een ander meisje dat zich zachtjes aan haar been vast houdt. Annemieke lacht naar het meisje dat haar been vasthoudt. Het meisje wat zojuist gebeten heeft, kijkt Annemieke en het meisje aan haar been nog even aan en wordt dan afgeleid door een ander kind.

Situatie 3.

Monique staat op en loopt de groep rond. Een jongetje loopt achter haar aan en houdt haar broek stevig vast. Als Monique zich om wil draaien, blijft het jongetje haar vast houden. Monique maakt zijn handen los van haar broek, om te voorkomen dat het jongetje valt. Het jongetje lijkt dit niet leuk te vinden, hij klemt zijn hoofd tussen haar benen en houdt haar broek nog steviger vast. Monique voelt zijn nageltjes in haar onderbenen. Als Monique nu iets harder zijn handjes losmaakt, plaatst het jongetje zijn mond op haar benen en bijt haar in haar been. Monique reageert hierop door krachtig "No" te zeggen en met haar hoofd nee te schudden. Het jongetje verslapt hierdoor en valt op zijn billen. Het jongetje raakt vervolgens afgeleid door een ander jongetje. Een van de leidsters zit gedurende bovenstaande situatie op de bank. Ze ziet alles gebeuren, maar reageert niet.

Situatie 4.

Annemieke zit op de grond met een van de meisjes te spelen. Dan hoort ze opeens een van de kinderen huilen en kijkt om zich heen waar het geluid vandaan komt. In het midden van de groep zit een jongetje te huilen en schuin tegenover hem zit een ander jongetje met een bal op zijn schoot naar hem te kijken. Annemieke kijkt om zich heen of ze een leidster ziet. Een van de leidsters zit op vijf meter afstand op de bank en leest iets uit een boekje. Ze kijkt even op en richt haar blik op het huilende jongetje. Dan kijkt ze weer terug in het boekje en gaat verder met lezen. De andere leidster staat bij het raam en kijkt in verschillende emmers en tonnen die daar staan. Ze lijkt het huilende jongetje niet te horen. Annemieke loopt naar het huilende kind toe. Het jongetje bedekt zijn rechterhand en lijkt iets minder te gaan huilen nu er iemand bij hem staat. Annemieke kijkt het kind met gefronste wenkbrauwen, vragend aan. Het jongetje laat zijn rechterhandje zien. Annemieke ziet dat de bovenkant van het handje helemaal rood is en in het midden van het handje is duidelijk een bijtafdruk zichtbaar. Annemieke pakt het handje en wrijft er zachtjes over. Het jongetje begint iets zachter te huilen. Een ander kind komt er bij staan en wijst naar de bal op de schoot van het andere jongetje. Dan maakt hij enkele slaande bewegingen in de lucht en doet alsof hij in zijn hand bijt. Vervolgens wijst hij naar het huilende jongetje. Annemieke kijkt naar het jongetje met de bal. Deze kijkt haar slechts een fractie van een seconde aan en kijkt vervolgens naar de grond. Annemieke tilt zijn hoofd een beetje op en het jongetje kijkt haar nu aan. Annemieke schudt nee met haar hoofd en zegt krachtig "No" terwijl ze naar de bijtafdruk op de hand van het andere jongetje wijst. Dan richt Annemieke zich weer op het jongetje met de bijtafdruk. Ze zet hem op schoot en kietelt hem op z'n buik. Het jongetje begint te lachen en loopt even later naar een ander kindje toe.

Einde observatie: 16.45 uur

3.3 Observaties groepsleiding aan de hand van het observatieschema

3.3.1 Vrijspelmomenten

Observatie 1:	maandag 05/03/2007
Namen observator(en):	Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
Naam:	Groepsleiding: A / B / C / D
Locatie:	zaal van de assembly
Tijdsduur observatie:	20 minuten

Observatieschema;

- 1) De activiteit wordt ingezet door Groepsleidster A.
- 2) Er vindt zowel verbaal als non-verbaal interactie plaats.
- 3) De aanleiding is de groepsactiviteit.
- 4) Korte omschrijving van de activiteit / context;

Na de assembly blijven de kinderen van de LKG-groep in dezelfde ruimte, terwijl de oudere kinderen naar de klassen gaan. Groepsleidster A. roept de kinderen bijeen. De kinderen komen naar haar toe. A. loopt rond en wijst de kinderen hun plekje. De kinderen zitten in een grote kring op de grond. Er zitten 36 kinderen in de kring, in de leeftijd van drie en vier jaar. Er zijn veertien meisjes en tweeëntwintig jongens. A. schuift een plastic stoel in de kring. Als alle kinderen zitten gaat A. ook in de kring, op de stoel zitten. A. roept twee namen en zegt iets in het Malayalam. Twee kinderen staan op en gaan in het midden van de kring staan. A. knikt naar de kinderen. Het lijkt er op dat ze hiermee aan wil geven dat de kinderen mogen beginnen. De kinderen beginnen met een dansje. De kinderen in de kring kijken lachend naar de kinderen in het midden. Enkele kinderen in de kring zingen en klappen met het liedje mee. A. zingt nu ook met de kinderen mee. Ze lacht naar de kinderen in het midden en klapt mee op de melodie. De kinderen in de kring kijken aandachtig naar het dansje. Enkele kinderen beginnen te kletsen. A. wijst naar hen met het stokje, terwijl ze iets zegt. De kinderen stoppen met kletsen en kijken weer naar het dansje.

Op het moment dat het dansje klaar is, wordt de groep wat onrustig. De kinderen beginnen luidt te kletsen en enkele kinderen beginnen aan elkaar te trekken. A. staat op en tikt enkele malen hard met het stokje op de ijzeren tafel achter haar stoel. De groep wordt rustiger. A. wijst een jongetje aan en zegt iets tegen het jongetje. Deze komt vervolgens midden in de kring staan. Als A. nogmaals hard op de tafel tikt worden alle kinderen stil. Het jongetje in het midden van de kring doet een handstand en maakt daarna een buiging. A. en de kinderen in de kring beginnen te lachen en te klappen. De kinderen lijken het erg leuk te vinden en lachen naar elkaar. De jongen is klaar en gaat weer zitten. Enkele kinderen steken hun hand omhoog en wiebelen heen en weer op hun plekje om de aandacht van A. te krijgen. A. wijst een volgend kind aan. Deze maakt enkele malen een koprol en krijgt op dezelfde wijze een applaus van A. en alle kinderen in de kring. Het kind gaat met een stralend gezicht weer zitten. Dan staat A. op. Ze zegt iets in het Malayalam en alle kinderen gaan staan. A. gaat in het midden van de kring staan. Dan zet ze een liedje in. Alle kinderen beginnen hardop te zingen en doen de gebaren met haar mee. Het liedje kunnen we niet geheel volgen, maar er worden in het Malayalam enkele lichaamsdelen genoemd en er worden gebaren gemaakt die lijken op de activiteiten: 'wassen', 'eten' en 'kijken'. Als het liedje klaar is zegt een van de kinderen iets tegen A, waarop deze begint te lachen en het liedje nogmaals begint te zingen. De kinderen zingen weer hardop mee. A. loopt tijdens het zingen rond en kijkt de kinderen lachend aan. Dan komt er een andere groepsleidster aanlopen. Groepsleidster B. zegt iets tegen A. A. staat op en geeft het stokje aan B. Groepsleidster B. zegt iets tegen de kinderen, waarop de kinderen bij de trap in een rij gaan staan. De kinderen gaan onder begeleiding van B. naar de eerste verdieping.

- 5) De activiteit duurt twintig minuten.

Einde observatie: 10.20

Observatie 2:	dinsdag 13/03/2007
Namen observator(en):	Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
Naam:	Groepsleiding: A / B / C / <u>D</u>
Locatie:	LKG-groep
Tijdsduur observatie:	30 minuten

Observatieschema;

- 1) De activiteit wordt ingezet door Groepsleidster D.
- 2) Er vindt zowel verbaal als non-verbaal interactie plaats.
- 3) De kinderen spelen vrij op de groep.
- 4) Korte omschrijving van de activiteit / context;

Groepsleidster D. zit op de grond en praat met een andere groepsleidster. Zij zit daarbij met haar rug naar de kinderen. De meeste kinderen spelen in groepjes op de grond. Enkele kinderen lopen rond. Een van de kinderen begint hard te huilen. D. draait zich om en kijkt de groep rond waar het geluid vandaan komt. Achter in de groep huilt een meisje. D. roept de naam van het meisje en wenkt het meisje. Het meisje loopt huilend naar D. en blijft naast haar staan. D. zegt iets tegen haar in het Malayalam en het meisje wijst huilend naar een groepje andere kinderen, waarbij ze iets zegt in het Malayalam. D. kijkt in de richting van het groepje kinderen. Dan wuift ze met haar hand naar het meisje en het meisje komt nog een stukje dichterbij. Ze trekt het meisje op schoot en geeft haar een aai over haar bol. Het meisje begint een beetje te lachen. D. vervolgt haar gesprek met de andere groepsleidster en het meisje loopt twee tellen later weer lachend weg. Enkele kinderen rennen door de groep en het geluidsniveau van de kinderen gaat langzaam omhoog. Na twee minuten gaat D. staan. Ze loopt naar het raam en pakt het stokje. Vervolgens roept ze "All sit down" en zegt daarna iets in het Malayalam. Ze tikt daarbij enkele malen met het stokje op het bed dat naast het raam staat. De kinderen staan op en gaan in het midden van de groep bij elkaar zitten. D. trekt enkele kinderen aan hun arm omhoog en laat hen een paar meter verder weer op de grond zitten. Daarbij zegt ze iets in het Malayalam. Zodoende komen de kinderen in een grote kring op de grond te zitten. Als de kinderen allemaal zitten, zegt D. iets tegen de kinderen. Dan loopt ze terug naar de andere leidster, die inmiddels met Monique zit te praten. De kinderen schuiven op hun billen naar elkaar toe en gaan in kleine groepjes rustig spelen. D. mengt zich in het gesprek. Gedurende het gesprek kijkt ze regelmatig de groep rond. D. begint nu een gesprek met Annemieke. Ze zit nog steeds met haar rug naar de kinderen gekeerd. Achter D. zitten twee jongetjes te spelen. Het grote jongetje pakt plotseling de broek van het kleinere jongetje vast en begint eraan te trekken. Het kleine jongetje lijkt dit niet leuk te vinden, want hij begint te huilen en houdt daarbij zijn broek stevig vast. D. lijkt dit niet te horen, want ze is druk in gesprek met Annemieke. Het grote jongetje lijkt het spel niet meer leuk te vinden, want hij laat het kleinere jongetje met zijn broek op zijn knieën achter. Zodra het grote jongetje weg loopt, hijst het kleine jongetje zijn broek weer op en loopt richting enkele andere kinderen. Na vijf minuten staat D. op. Ze pakt het stokje van de grond en roept iets in het Malayalam. De kinderen komen aangelopen en gaan in het midden van de groep staan. D. vervolgt haar verhaal en zet ondertussen de kinderen in een lange rij. Dan wijst ze naar de trap en roept iets naar het kind dat het meest vooraan in de rij staat. Als alle kinderen in de rij staan te wachten, went D. zich tot ons en zegt "Chaia" (dit betekend 'thee'). De kinderen wachten tot D. het teken geeft dat ze naar beneden mogen gaan.

- 5) De beschreven activiteit duurt 30 minuten.

Einde observatie 16.00 uur

Observatie 3:	woensdag 21/03/2007
Namen observator(en):	Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
Naam:	Groepsleiding: A / B / C / D
Locatie:	LKG-groep
Tijdsduur observatie:	30 minuten

Observatieschema;

- 1) De activiteit wordt ingezet door Groepsleidster B.
- 2) Er vindt zowel verbaal als non-verbaal interactie plaats.
- 3) De kinderen spelen vrij op de groep.
- 4) Korte omschrijving van de activiteit / context;

Groepsleidster B. zit op het bed, met haar gezicht naar de kinderen gericht. De kinderen zitten in een wijde kring op de grond en kijken om zich heen. Eén van de oudere peuters loopt in de kring rond met het stokje van de groepsleiding. Een van de peuters ligt op zijn rug in de kring. Als de peuter met het stokje dit ziet, gaat ze er naar toe. Ze geeft het kind een harde tik met het stokje, waarop het kind weer rechtop gaat zitten. B. ziet dit gebeuren en zegt met verheven stem iets in het Malayalam, tegen het meisje met het stokje. Hierbij kijkt B. met gefronste wenkbrauwen. Groepsleidster D. is de was aan het opvouwen en als ze hier mee klaar is loopt ze zonder iets te zeggen van de groep af. Annemieke gaat op de bank zitten naast B. en Monique gaat op een ander bed zitten. B. en Annemieke beginnen te kletsen. De kinderen lopen rond en hangen om Monique en Annemieke heen. B. heeft een stokje in haar hand en kijkt tijdens het gesprek met Annemieke een aantal keren de groep rond. Als een van de meisjes op een tafeltje klimt, reageert B. hierop vanaf de bank. Ze roept in het Malayalam met verheven stem de naam van het meisje en wijst naar haar met het stokje. Het meisje reageert hierop door van het tafeltje af te gaan. Buiten het gezichtsveld van B. zijn twee peuters elkaar aan het duwen, waarbij één van de peuters met zijn rug op de grond beland. De peuter op de grond begint te huilen. De andere peuter gaat nu op de buik van het huilende jongetje zitten. B. zit met haar rug naar deze peuters toe en is in gesprek met Annemieke. Ze lijkt de huilende peuter niet te horen. Na vijf minuten staat B. op en roept: 'Makalé' tegen de kinderen. Ze maakt met haar hand een cirkelbeweging, waarop de peuters in een cirkel gaan staan. B. zegt van twee kinderen de naam. De betreffende kinderen gaan vervolgens in het midden van de cirkel gaan staan. Dan worden Annemieke en Monique er ook bij geroepen, maar Monique blijft zitten. B. zegt iets in het Malayalam tegen de kinderen waarop ze samen met de kinderen een liedje gaat zingen, ondersteunt met gebaren. De twee kinderen in de cirkel doen de gebaren voor. Annemieke probeert mee te doen met de gebaren. B. zingt mee en doet ook de gebaren mee. Als de kinderen de tekst even niet meer lijken te weten, helpt B. hen weer op weg door net iets harder het liedje te vervolgen. De kinderen lijken weer te weten hoe het liedje verder gaat en zingen door. Zowel de kinderen als de groepsleiding lijken de activiteit leuk te vinden. Er wordt veel gelachen en iedereen doet enthousiast mee. Als Annemieke een jeukgebaar nadoet van één van de peuters, (terwijl dit niet bij het liedje hoort) schiet B. in de lach. Ze loopt al lachend naar de naastgelegen groep. De kinderen zingen door. Na twee minuten komt B. weer teruggelopen en gaat op de bank zitten. Ze roept: 'Madie, madie' wat betekent dat de activiteit stopt. Annemieke neemt naast B. plaats op het bed. B. begint opnieuw een gesprek met Annemieke. De kinderen gaan zelfstandig op de grond spelen. Gedurende het gesprek tussen B. en Annemieke, kijkt groepsleidster B. niet om zich heen en haar aandacht blijft op Annemieke gericht. Na vijf minuten roept B. iets in het Malayalam. Alle kinderen staan op. B. zegt in het Engels tegen ons dat het theetijd is. De kinderen vertrekken samen met B. naar beneden.

- 5) De beschreven activiteit duurt 30 minuten.

Einde observatie 16.15 uur

3.3.2 Schoolmomenten

Observatie 1:	dinsdag 06/03/2007
Namen observator(en):	Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
Naam:	Groepsleiding: A / B / C / D
Locatie:	De LKG-klas
Tijdsduur observatie:	30 minuten

Observatieschema;

- 1) De activiteit wordt ingezet door Groepleidster B.
- 2) Er vindt zowel verbaal als non-verbaal interactie plaats.
- 3) De kinderen krijgen les in wiskunde.
- 4) Korte omschrijving van de activiteit / context;

De ruimte waar de kinderen les krijgen heeft één muur met drie openstaande ramen naar buiten. De muur daar recht tegenover heeft een opening van vijf meter breed. Deze opening fungeert als deur. In deze muur zit ook een raampje dat uitkijkt op de verdieping er onder. De twee ventilatoren aan het plafond staan aan. De meisjes worden aan de linkerkant bij elkaar gezet en de jongens aan de rechterkant, zittend op de grond. Aan een van de muren hangt een metalen krijtbord waar een ijzeren bureau voor staat.

B. schrijft met een krijtje de datum op het bord en het Engelse woord 'Maths'. Ze staat met haar rug naar de klas gericht. De kinderen zitten op de grond en kijken naar het bord. Één jongen wordt naar voren geroepen en gaat naast het bord staan. B. schrijft de woorden één tot en met tien in het Engels op het bord, met het bijbehorende cijfer er achter. Als alle cijfers zijn opgeschreven, draait ze zich om naar de klas. Ze begint met het spellen van het woord 'o-n-e' en herhaalt dit twee keer in het Engels en één keer in het Malayalam. Hierbij steekt ze één vinger op. De kinderen zeggen haar na en tellen op hun vingers mee. B. spelt het woord 't-w-o' op dezelfde wijze als boven omschreven. De kinderen zeggen haar weer hardop na. Steeds als B. een nieuw cijfer spelt, herhaalt ze de voorgaande cijfers nogmaals. Op deze manier worden alle cijfers van één tot en met tien behandeld. De kinderen lijken het leuk te vinden, want ze kijken aandachtig naar het bord en lachen naar B. B. zegt in het Malayalam iets tegen het jongetje wat voor in de klas staat. Het jongetje gaat voor het bureau staan, met zijn gezicht naar de klas. Hij begint zonder naar het bord te kijken de cijfers één tot en met tien op te noemen in het Engels. Dit lukt hem zonder fouten. Als hij klaar is klapt B. in haar handen. Ze gaat naast het jongetje staan, glimlacht naar hem en schudt zijn hand. Het jongetje gaat met een lach op zijn gezicht zitten. Er wordt een ander jongetje naar voren geroepen. De andere kinderen praten met elkaar op zachte toon. B. tikt hard met een stokje op het ijzeren bureau, waarop de kinderen verschrikt naar het bord kijken en stil zijn. Ook dit jongetje noemt de cijfers zonder fouten op. Hij krijgt een applaus van de klas en B. geeft hem lachend een hand. Hierna volgt een meisje, zij lijkt iets meer moeite te hebben met de cijfers. B. helpt haar af en toe door het begin van het woord te zeggen, of het gehele woord. Het meisje heeft een lach op haar gezicht wanneer ze applaus krijgt van B. en lijkt helemaal te stralen. B. roept nog een vierde jongen naar voren. Het lukt hem niet om de cijfers op te noemen. Bij vier loopt hij vast. B. roept iets met verheven stem. Het jongetje komt bij haar staan. Ze pakt het jongetje bij zijn arm en neemt hem mee naar het bord, waar ze de cijfers nogmaals opleest. Het jongetje herhaalt haar. Dan draaien ze zich beiden om. B. pakt het stokje van het bureau en geeft het jongetje, vlak voordat hij gaat zitten een tik op zijn onderbenen. Hierbij zegt ze iets in het Malayalam, waarop het jongetje naar beneden kijkt en begint te huilen. Het volgende meisje kan de cijfers ook niet op de juiste volgorde opzeggen. Het meisje krijgt direct een tik nadat ze het verkeerd zegt. Ze huilt als ze weer op de grond gaat zitten. B. loopt naar het meisje toe, met het stokje in haar hand. Ze gaat op ooghoogte voor het meisje zitten en zegt iets terwijl ze met het stokje heen en weer zwaait voor het gezicht van het meisje. Het meisje kijkt naar de grond en gaat zachter huilen. B. staat op en gaat verder met de les. B. helpt de volgende kinderen, door af en toe een cijfer voor te zeggen.

De kinderen in de klas beginnen met elkaar te kletsen en kijken veel rond. B. loopt naar hen toe en geeft, de kinderen die niet meer netjes in het rijtje zitten, een tik op hun benen. Dit doet zij met het stokje.

- 5) De beschreven activiteit duurt 30 minuten.

Einde observatie: 11.00 uur

Observatie 2:	woensdag 07/03/2007
Namen observator(en):	Monique van Rossum en Annemieke Vijverberg
Naam:	Groepsleiding: A / B / <u>C</u> / D
Locatie:	De LKG-klas
Tijdsduur observatie:	30 minuten

Observatieschema;

- 1) De activiteit wordt ingezet door Groepleidster C.
- 2) Er vindt zowel verbaal als non-verbaal interactie plaats.
- 3) De kinderen krijgen les in taal.
- 4) Korte omschrijving van de activiteit / context;

Om 11.30 uur komen wij, samen met C. de klas binnen. C. neemt het stokje over wat B. in haar handen heeft. B. gaat op het bankje achter het bureau zitten en C. pakt een boekje uit een plastic tas. Ze begint in het Malayalam tegen de kinderen te praten. Als ze ziet dat we naar het boekje kijken, komt ze naar ons toegelopen en laat het aan ons zien. De kinderen beginnen direct met praten. Het boek blijkt een taalboek te zijn. In het boekje staan plaatjes van ongeveer 5 cm. met de daarbij behorende naam in het Malayalam, Engels en Hindi. C. keert zich weer terug naar de klas en tikt met het stokje hard op de tafel. Dan zegt ze iets in het Malayalam. C. benoemt het plaatje eerst in het Engels en dan in het Malayalam. De kinderen zeggen haar hardop na. C. herhaalt het Engelse woord vervolgens nog enkele malen, voordat ze met het aanleren van een volgend woord begint. Volgens bovenomschreven wijze behandelt ze zes woorden. De kinderen kijken aandachtig naar het boekje. Het lijkt er op dat de plaatjes soms lastig te zien zijn, want enkele kinderen buigen helemaal naar voren en kijken met samengeknepen ogen naar het boek.

Na tien minuten komen er sponsors de groep op, die een rondleiding krijgen. C. zegt iets in het Malayalam. Alle kinderen staan op en zeggen: 'Goodmorning'. De kinderen lopen vervolgens naar de sponsors toe en komen ook bij ons staan, om het klaspelletje o-mino-play te doen. Andere kinderen rennen wat rond en beginnen aan elkaar te trekken. Om 11.35 uur vertrekken de sponsors. C. tikt met het stokje op de tafel en roept iets in het Malayalam. Alle kinderen gaan zitten en kijken naar C. B. ziet dat er drie meisjes achterin niet opletten en met draadjes aan het spelen zijn en zegt iets tegen C. Ze wijst daarbij in de richting van het groepje kinderen. C. kijkt met een vragende blik naar B. pakt dan het stokje van het bureau en zwaait dreigend naar twee kinderen die vlak voor het 'spelende groepje' zitten. De kinderen deinzen naar achteren. B. zegt iets tegen S. en loopt vervolgens naar het groepje spelende kinderen toe. Ze pakt twee van de drie kinderen bij de arm en trekt hen mee naar het bureau. De kinderen moeten naast het bureau gaan zitten, met hun gezicht richting de klas. Op hetzelfde moment gaat er in een andere ruimte harde muziek aan. De kinderen in de klas reageren hierop. Enkele kinderen beginnen te kletsen, anderen wiebelen op de maat van de muziek heen en weer op hun plekje en enkele kinderen beginnen aan elkaar te trekken. C. loopt naar het kleine raam, wat uitkijkt op de ruimte waar de muziek vandaan komt. Ze vraagt in het Malayalam of de muziek wat zachter mag en dit gebeurt. Dan draait ze zich om en zegt tegen ons: "Music is disturbing". Ze wijst naar haar keel en trekt een pijnlijk gezicht. B. loopt ondertussen tussen de kinderen en geeft enkele kinderen die half omgedraaid zitten en/of aan het spelen zijn, een tik met het stokje. Twee kinderen moeten huilen. C. roept iets in het Malayalam en de kinderen kijken weer naar het bord. B. loopt de klas uit.

C. gaat verder met de 'taalles'. De kinderen zijn onrustig. De kinderen die nog steeds naast het bureau zitten, zijn weer met draadjes van hun schooluniformpjes aan het spelen. Twee meisjes in de eerste rij pakken (zonder dat C. dit in de gaten heeft) de slippers van B. die onder het bureau stonden. Na enkele minuten beginnen vijf kinderen te geeuwen en één jongetje gaat languit op de grond liggen. Een ander jongetje loopt naar C. toe en steekt zijn pink op, ten teken dat hij naar het toilet moet. C. zegt iets en maakt een gebaar richting de trap. Het jongetje loopt de klas uit. Om de beurt staan er kinderen op die ook hun pink opsteken, en naar het toilet willen. C. vindt het goed en zes kinderen gaan nagenoeg tegelijk naar het toilet. Een drietal andere kinderen lopen, zonder iets te vragen de klas uit. Als B. weer terug is in de klas, tikt ze hard met het stokje op het bureau en zegt met verheven stem iets in het Malayalam. De drie kinderen die net de klas uitgelopen waren komen snel weer teruggelopen. De kinderen die naar het toilet waren, komen met tussenpozen van enkele minuten weer terug de klas in.

C. legt het taalboekje op de tafel en samen met B. begint ze hardop iets te zeggen in het Malayalam. Het lijkt op een versje. Hierbij maken ze ook bepaalde gebaren. Alle kinderen kijken naar hen en met een lach op het gezicht herhalen ze wat C. en B. zeggen. Langzaam staan er enkele kinderen op. Als de andere kinderen zien dat B. en C. het goed vinden, gaan ze ook staan en meedoen. Hierna wordt er nog een liedje gezongen in het Malayalam. Een aantal kinderen lopen de klas uit om door het hek naar de ruimte beneden te kijken, maar komen na een halve minuut ook zelf weer de klas in. Aan het einde van het liedje zegt B. "Makalé" en alle kinderen gaan weer zitten. B. en C. beginnen daarna samen te kletsen, waarop een aantal kinderen weer gaan staan en rond beginnen te lopen. Zodra B. en C. dit zien, lopen ze beiden in grote stappen op een aantal kinderen af. C. loopt als ze vlak voor de kinderen staat weer terug, als ze ziet dat B. ingrijpt. B. geeft een vijftal kinderen een tik met het stokje. De kinderen duiken weg en proberen het stokje te ontwijken. B. raakt hierbij een jongetje dat netjes was blijven zitten en het jongetje begint te huilen. Ook de andere kinderen die een tik hebben gehad beginnen te huilen, waardoor er nu vijf huilende kinderen in de klas zitten. B. loopt terug naar het bureau en C. zet opnieuw een liedje in. In de andere ruimte wordt de muziek weer harder gezet. B. en C. moeten zichtbaar moeite doen om er met hun stem overheen te komen. Een aantal kinderen lopen de klas uit, maar worden snel weer teruggestuurd door C. Als alle kinderen in de klas zijn, lopen B. en C. de klas uit en kijken vanaf de reling naar beneden, naar de ruimte waar de muziek vandaan komt. De kinderen blijven in het lokaal. Na een tiental seconden, komen B. en C. weer terug.

5) De beschreven activiteit duurt 30 minuten.

Einde observatie 12.00 uur

3.4 Peuterobservaties aan de hand van het observatieschema

3.4.1 Vrijspelmomenten

Peuterobservatie 1: dinsdag 05/03/2007
Leeftijd (in maanden): drie jaar en zes maanden
Tijdstip van observatie: 16.35 - 16.40 uur

Monique doet een klapspelletje met een van de kinderen op de LKG-groep. Enkele andere kinderen staan er omheen. (2) De peuter staat vlak voor Monique te kijken. (6) De peuter kijkt aandachtig en volgt met zijn ogen alle bewegingen. Zijn handen doen mee met de bewegingen van het spel. (6) De peuter lijkt het spel ook te willen spelen, want hij zet een paar stappen naar voren, waardoor hij bijna vooraan staat. Als Monique klaar is met het klapspelletje beginnen alle kinderen te dringen en te roepen. Monique wordt door een van de kinderen aan haar arm getrokken en kijkt opzij. (1) Een ander kind duwt de peuter omver, waardoor deze op z'n billen valt. (2) De peuter kijkt met een verdrietige blik rond en trekt een pruillip. (4) De peuter lijkt oogcontact te zoeken met een volwassene, want zijn blik gaat alle leidsters op de groep af. (5) De leidsters zijn druk bezig en zien niet wat er gebeurt. (2) De peuter veegt direct zijn tranen weg, staat op en loopt naar het kind dat hem omver geduwd heeft. (3) De peuter roept iets onverstaanbaars en geeft het andere kind een klap op zijn rug. (5) Het kind begint te huilen.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Hechtingsgedrag; zoekt in onverwachte / angstige situaties oogcontact met volwassene(n).

Cognitieve ontwikkeling:

Egocentrisme; raakt gefrustreerd / wordt driftig als een ander kind hem pijn doet.

Peuterobservatie 2: dinsdag 13/03/2007
Leeftijd (in maanden): drie jaar en negen maanden
Tijdstip van observatie: 15.00 - 15.05 uur

De kinderen zitten op de grond met elkaar te spelen. (2) De peuter zit naast een jongetje en een ander meisje. (1) De peuter legt haar vinger op haar eigen neus en tikt erop. (4) Vervolgens kijkt ze naar het meisje naast haar. (3) De peuter zegt iets in het Malayalam en tikt nogmaals op haar neus. (5) Het meisje doet haar na door ook haar vinger op haar neus te leggen en er op te tikken. Vervolgens kijkt het meisje naar het jongetje. Het jongetje begint ook op zijn neus te tikken. (2) De peuter aait het jongetje over zijn wang. (5) Het jongetje aait het meisje naast hem over haar wang en het meisje aait vervolgens weer de peuter over haar wang. Elke keer als alle kinderen aan de beurt zijn geweest, bedenkt de peuter iets nieuws. (6) De peuter lijkt de activiteit leuk te vinden. Ze lacht als de andere twee haar na doen. (7) Zo gaat het spel gedurende vijf minuten door. Als het jongetje opstaat omdat hij ergens door wordt afgeleid, stopt het spel. De peuter en het meisje gaan samen bij het raam kijken.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Spelgedrag; er is imitatiespel zichtbaar, waarbij de peuter en de andere kinderen steeds op hun beurt wachten.

Peuterobservatie 3: zondag 18/03/2007
Leeftijd (in maanden): drie jaar en twee maanden
Tijdstip van observatie: 14.50 - 14.55 uur

Bij binnenkomst liggen enkele peuters op de groep, op een zeil te slapen. Enkele andere kinderen zijn al wakker en zitten rustig op de grond om zich heen te kijken, of zijn aan het spelen. (2) De peuter staat op het bed, dat dienst doet als bank. (1) De peuter begint met twee voeten tegelijk op en neer te springen op de bank. (4) Hierbij kijkt hij in de richting van Monique. Monique kijkt naar hem en lacht.

(1) Een ander jongetje klimt op het bed, (2) maar wordt er door de peuter vanaf geduwd. (3) De peuter zegt iets in het Malayalam en kijkt hierbij met gefronste wenkbrauwen naar het jongetje. (5) Het jongetje gaat van het bed af. (2) De peuter gaat rechtop staan en gaat weer verder met springen. (7) Gedurende drie minuten blijft hij springen. (4) Ondertussen zoekt hij steeds oogcontact met Monique. (5) Monique lacht terug en wiebelt op en neer op het bed. De peuter begint te lachen. (6) De peuter lijkt de activiteit leuk te vinden, want hij gaat nog meer lachen en harder op en neer springen. (1) De groepsleidster komt naar de bank toegelopen. Ze zegt in het Malayalam iets tegen de peuter. (5) De peuter stopt met springen en gaat op het bed zitten.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Spelgedrag; er is sprake van solitair spel en de peuter herhaalt de spelhandelingen.

Cognitieve ontwikkeling:

Egocentrisme; de peuter wil het bed voor zichzelf alleen.

Peuterobservatie 4: zondag 18/03/2007

Leeftijd (in maanden): drie jaar en acht maanden

Tijdstip van observatie: 15.40 - 15.45 uur

De kinderen spelen op de groep op de grond. Enkele kinderen lopen rond en twee groepsleiders kijken vanaf het bed toe. (4) De peuter speelt in zijn eentje met een kussen. (2) De peuter zit op zijn knieën achter het kussen en duwt met zijn handen het kussen vooruit. Het kussen schuift over de grond naar voren. De peuter staat nu op en bukt voorover om het kussen over de grond vooruit te schuiven. Na twee meter stopt de peuter en gaat op het kussen zitten. Zijn benen aan beide zijden van het kussen. (1) Een meisje komt op dezelfde wijze achter de peuter op het kussen zitten. (5) De peuter kijkt het meisje aan en lacht naar haar. Het meisje begint van voor naar achter te bewegen op het kussen. De peuter doet mee. (6) De peuter lijkt de activiteit leuk te vinden, want hij lacht en begint steeds sneller heen en weer te wiegen, waarbij hij brommende geluiden maakt. (3) Af en toe zeggen de kinderen wat tegen elkaar (7) Ze blijven zo gedurende anderhalve minuut spelen. (3) Dan zegt de peuter iets tegen het meisje. (5) Het meisje stopt met bewegen en kijkt naar de peuter. (2) De peuter stopt ook en lacht naar het meisje. (5) Het meisje lacht terug. Vervolgens staat het meisje op en loopt naar enkele andere kinderen. (2) De peuter blijft zitten en kijkt de groep rond. Dan gaat hij weer achter het kussen staan en schuift het kussen in een grote cirkel over de vloer, tussen de andere kinderen door. (1) Een jongetje komt aangelopen en gaat met een voet op het kussen staan. (5) De peuter kijkt op en kijkt het jongetje met een vragende blik en opgetrokken wenkbrauwen aan, (3) daarbij zegt hij iets in het Malayalam. (5) Het jongetje zegt iets terug. Beide kinderen beginnen te lachen. (1) Het jongetje gaat naast de peuter op de grond zitten en legt zijn hoofd op het kussen. Daarbij trekt hij zijn voeten op tot foetushouding en sluit zijn ogen. (5) De peuter doet hetzelfde en legt zijn hoofd naast die van het jongetje. (6) De peuter lijkt het leuk te vinden want hij kijkt vol aandacht naar het andere jongetje en lacht naar hem. (1) Het andere jongetje trekt het kussen naar zich toe en begint er mee te spelen. (5) De peuter kijkt het jongetje met een neutraal gezicht aan. (2) Dan staat hij op en loopt naar de zijkant van de ruimte. Daar gaat hij op de grond zitten. De peuter kijkt om zich heen en loopt vervolgens op enkele andere kinderen af.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Spelgedrag; er is sprake van fantasiespel, het kussen lijkt in het spel te dienen als een vervoersmiddel.

Peuterobservatie 5: donderdag 22/03/2007

Leeftijd (in maanden): vier jaar en twee maanden

Tijdstip van observatie: 09.55 - 10.00 uur

(1) De groepsleiding zet de televisie aan. Alle schoolgaande kinderen zitten in de assembly-zaal en kijken naar de televisie (Tom en Jerry op Cartoon Network). De meeste kinderen kijken televisie en sommige kinderen zitten op de grond te spelen. De kleuter zit in de tweede rij, vlak voor de televisie. (4) Hij zit in zijn eentje aan de buitenkant van de rij. (2) De kleuter zit in kleermakerszit op de grond,

met zijn ellebogen op zijn knieën. Zijn blik is op de televisie gericht en hij volgt met zijn ogen de beelden op de televisie. (3) De kleuter praat niet. (7) Gedurende de gehele observatie (vijf minuten) kijkt de kleuter, zonder te praten, naar de televisie. (6) De peuter lijkt geboeid want hij laat zich niet afleiden door andere kinderen en blijft iets voorovergebogen naar de televisie kijken. (1) Twee meisjes achter hem beginnen aan elkaar te trekken en een van de meisjes valt hierbij tegen de kleuter aan. (2) De kleuter reageert niet en houdt zijn blik op de televisie gericht. Het meisje staat ondertussen op en gaat een meter verder weer op de grond zitten. (1) De lerares komt de zaal in lopen. (2) De kleuter lijkt de stem van de lerares te horen want hij kijkt op. (2) Dan werpt hij nog een laatste blik op de televisie en gaat vervolgens staan. De kleuter loopt een stukje de zaal in en gaat klaar staan voor de assembly.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Cognitieve ontwikkeling:

Spanningsboog; houdt gedurende vijf minuten zijn aandacht bij het programma op de televisie.

Nieuwsgierigheid / exploratiedrang; volgt alles wat er op de televisie te zien is.

Peuterobservatie 6: donderdag 22/03/2007

Leeftijd (in maanden): drie jaar en tien maanden

Tijdstip van observatie: 18.05 - 18.10 uur

Op het moment van de observatie zitten alle kinderen voor de televisie. Twee leidsters zitten achteraan op een stoel en houden de kinderen in de gaten. (2) De peuter kijkt naar de televisie. (6) Het lijkt er op dat de peuter het leuk vindt, want ze kijkt aandachtig naar het scherm en moet af en toe lachen. (7) Gedurende twee minuten heeft de peuter alle aandacht voor de televisie. (1) (2) De peuter kijkt om zich heen en gaat vervolgens op haar rug op de grond liggen. (4) Ze kijkt daarbij naar het jongetje naast haar. (5) Het jongetje kijkt weg van de televisie en richt zijn blik op de peuter. Dan begint hij te lachen en gaat naast haar op de grond liggen. Beide kinderen kijken elkaar aan. (3) De peuter zegt iets in het Malayalam, terwijl ze het jongetje aankijkt. (2) Vervolgens doet ze haar linkerhand in de lucht met haar handpalm naar beneden. Met haar andere hand maakt ze een pincetgreep en doet net alsof ze iets van haar opgeheven hand pakt. Vervolgens brengt ze haar hand naar haar mond en maakt smakkende geluiden. (3) De peuter kijkt vervolgens naar het jongetje naast haar. (5) Het jongetje doet haar na. De peuter begint te lachen. Dan maakt het jongetje een gebaar wat lijkt op 'drinken' en steekt zijn duim in zijn mond. (3) Terwijl het jongetje dit doet, zegt de peuter iets tegen hem en kijkt hem met gefronste wenkbrauwen en een strakke blik aan. De peuter lijkt het niet leuk te vinden dat het jongetje iets anders doet, want ze kijkt hem boos aan. (5) Het jongetje kijkt met een boze blik terug en zegt iets tegen de peuter. Vervolgens geeft hij de peuter een klap op haar arm. (2) De peuter gaat zitten en geeft een klap terug, in het gezicht van het jongetje. Dan draait ze zich om en kijkt weer naar de televisie. (7) De peuter blijft gedurende 30 seconden naar de televisie kijken en draait zich dan weer om naar het jongetje. (5) Het jongetje dat inmiddels ook weer naar de televisie kijkt, merkt haar blik op en kijkt de peuter aan. Vervolgens zegt het jongetje iets tegen de peuter en ze beginnen samen te lachen. (1) Een groepsleidster roept iets in het Malayalam en alle kinderen gaan staan. (2) De peuter staat ook op en gaat in de rij staan bij de trap.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Fantasiespel; de peuter doet 'net alsof' ze iets in haar hand heeft en op eet.

Cognitieve ontwikkeling:

Korte spanningsboog; de peuter kan maar kort haar aandacht bij de televisie houden.

Koppigheid; de peuter lijkt het niet leuk te vinden dat het jongetje een eigen draai geeft aan het spel.

3.4.2 Schoolmomenten

Peuterobservatie 1:	<u>donderdag 08/03/2007</u>
Leeftijd (in maanden):	drie jaar
Tijdstip van observatie:	11.00 - 11.05 uur

Alle kinderen zitten in de klas. (1) De groepsleidster zegt iets in het Malayalam en kijkt daarbij de klas rond. De peuter zit net buiten haar gezichtsveld. (2) De peuter kijkt naar de lerares en volgt haar met haar ogen. (7) De peuter houdt dit twee minuten vol en wordt dan afgeleid door een meisje naast haar. Het andere meisje speelt met een draadje met drie knoopjes eraan. (1) (4) De peuter kijkt het meisje aan en steekt haar hand uit naar het draadje. (5) Het meisje trekt haar hand met het draadje naar zich toe en kijkt de peuter met een iets gekanteld hoofd en gefronste wenkbrauwen aan. (3) De peuter zegt iets tegen het meisje. De peuter lijkt iets te vragen, want ze kijkt het meisje met opgetrokken wenkbrauwen en een vragende blik aan. (5) Het meisje steekt haar hand weer naar voren en houdt het draadje boven de uitgestrekte hand van de peuter. Het meisje laat het draadje slingeren boven beide handen van de peuter en verplaatst het draadje van de ene hand naar de andere hand. Dan draait het meisje de rechterhand van de peuter om en slingert opnieuw het draadje boven beide handen. (6) De peuter kijkt aandachtig naar het meisje en dan weer terug naar het draadje. (5) Het meisje haalt het draadje weg en slingert deze boven de hand van een ander kind. De peuter kijkt het meisje met gefronste wenkbrauwen aan en trekt de hand met het draadje terug boven haar eigen hand. Het meisje slingert nu het draadje weer boven de hand van de peuter. (1) De groepsleidster zegt iets tegen de peuter. (5) De peuter kijkt nog steeds naar het draadje en lijkt de groepsleidster niet te horen. (1) De groepsleidster loopt naar de peuter toe. Ze zegt met een verheven stem iets in het Malayalam. (5) De peuter kijkt verschrikt op. De groepsleidster pakt de peuter en het andere meisje bij de arm en geeft hen beiden een ander plekje voor in de klas.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Cognitieve ontwikkeling:

Korte spanningsboog;	houdt aandacht maar kort bij uitleg groepsleidster.
Egocentrisme;	eigen willetje in het spel, op zichzelf gericht.

Peuterobservatie 2:	<u>maandag 11-03-2007</u>
Leeftijd (in maanden):	drie jaar en zes maanden
Tijdstip van observatie:	10.50 - 10.55 uur

De kinderen zitten in de klas. (1) De groepsleidster zit voor de kinderen op een stoel en leest enkele woordjes op in het Malayalam. Daarna benoemt ze de woordjes in het Engels. De peuter kijkt naar de groepsleidster. (6) De peuter lijkt geboeid door de activiteit, want ze zit een beetje naar voren gebogen en reageert niet op de andere kinderen die naast haar zitten en heen en weer wiebelen. (3) (4) De peuter staat op, kijkt naar de groepsleidster en steekt haar pink omhoog, ten teken dat ze moet plassen. (5) De groepsleidster geeft de peuter een tik op de arm met het stokje, wijst naar de grond en zegt daarna iets in het Malayalam. De peuter schrikt, gaat snel zitten en begint luidt te huilen. Ondertussen wrijft de peuter met haar hand over haar arm. De groepsleidster gaat zitten, pakt opnieuw het taalboekje op en lijkt verder te willen gaan met de les. (1) De peuter huilt nog steeds erg luid. (5) De groepsleidster staat op en zegt met verheven stem iets tegen de peuter, waarbij ze enkele slaande bewegingen richting het kind maakt. De peuter huilt nog steeds, maar doet nu beide handen voor haar mond, waardoor het geluid minder goed hoorbaar is. (1) De groepsleidster gaat weer zitten en gaat verder met de les. (5) De peuter kijkt naar de groepsleidster. Het huilen neemt langzaam af. (7) Na ongeveer een halve minuut veegt de peuter haar tranen weg en stopt met huilen. (1) De groepsleidster gaat verder met het bespreken van de woordjes en slaat de bladzijde om. (2) De peuter gaat direct rechtop zitten en kijkt aandachtig naar het boek. De groepsleidster gaat verder met vertellen. (1) De peuter gaat op haar knieën zitten. Het lijkt er op dat de peuter de plaatjes niet goed ziet of de groepsleidster niet goed hoort, want ze zit nu naar voren gebogen en kijkt met toegeknepen ogen en een geconcentreerde blik naar het boekje. (1) De groepsleidster spelt een woordje in het engels en de kinderen zeggen haar letter voor letter na. (5) De peuter kijkt naar de groepsleidster, maar spelt de letters niet mee. (1) Het kind naast de peuter let niet op en speelt met zijn voeten. (5) (1) De groepsleidster geeft het kind dat niet oplet een tik met het stokje, maar raakt daarbij ook de peuter zachtjes op de arm. (5) De peuter begint te huilen en (4) kijkt geschrokken naar de groepsleidster. Deze kijkt de peuter een ogenblik neutraal aan en gaat weer zitten. (7) Binnen tien seconden stopt de

peuter met huilen. (1) De groepsleidster benoemt het woord 'moeke' (neus) en zegt daarna 'nose'. Daarbij wijst ze naar haar eigen neus. (5) De peuter wijst naar haar neus en maakt geluidloos de lipbewegingen van het woord 'nose'. Daarbij volgt de peuter de bewegingen van de groepsleidster. (1) De groepsleidster doet haar mond open om iets te zeggen, maar slikt dit in omdat ze schrikt van de muziek die hard aan gaat. (5) De peuter schrikt van de reactie van de groepsleidster, doet direct haar handen voor haar oren en kijkt geschrokken in de richting waar de muziek vandaan komt.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Hechtingsgedrag; zoekt in onverwachte / angstige situaties oogcontact met volwassene(n).

Cognitieve ontwikkeling:

Nieuwsgierigheid; gaat direct rechtop zitten en kijkt aandachtig naar het boek als de bladzijde omgeslagen wordt.

Imitatie gedrag volwassene; bedekt direct haar oren nadat de groepsleidster schrikt van de harde muziek.

Peuterobservatie 3: maandag 11-03-2007

Leeftijd (in maanden): drie jaar en twee maanden

Tijdstip van observatie: 11.15 - 11.20 uur

De peuter zit op zijn knieën achteraan in de kring. De kinderen zitten allemaal voor de groepsleidster. (1) De groepsleidster spreekt de kinderen vanaf haar stoel toe. (5) De peuter kijkt naar de groepsleidster en verplaatst zich ondertussen billenschuivend naar voren, waardoor hij dicht bij de groepsleidster komt te zitten. (2) De peuter krabbelt met zijn linkerhand achter zijn oor, terwijl hij nog steeds aandachtig naar de groepsleidster kijkt. (7) Zo blijft hij gedurende één minuut kijken en steeds krabbelt hij met zijn linkerhand achter zijn oor. De peuter staart om zich heen en zijn blik blijft even rusten op de muur rechts van hem. Dan kijkt hij weer terug naar de groepsleidster. (1) De groepsleidster is boos op een ander kind en loopt hem met het stokje achterna. (2) De peuter volgt de groepsleidster niet en zijn blik blijft gericht op de lege stoel voor zich. (1) Achter de peuter krijgt het andere kind twee tikken met het stokje en begint hard te huilen. De kinderen achteraan, duiken weg als het jongetje een tik krijgt. (2) De peuter blijft onveranderd zitten, zijn blik nog steeds op de lege stoel voor hem gericht. (1) De groepsleidster loopt weer terug naar haar stoel en hervat de les. (2) De peuter kijkt naar de groepsleidster en krabbelt weer achter zijn oor. De peuter kijkt nu naar twee jongetjes voor hem, die elkaar zitten te vlooiën en naar verwachting hoofd Luis uit elkaars haar aan het verwijderen zijn. (*Wetende dat er momenteel hoofd Luis heerst*) De peuter kijkt terug naar de groepsleidster en krabt nu met beide handen op zijn achterhoofd. De peuter rekt zich uit en doet zijn ogen enkele seconden dicht. Vervolgens gaat hij weer rechtop zitten en kijkt naar de groepsleidster. (7) De peuter blijft zo gedurende enkele minuten zitten. (1) Zijn ogen vallen af en toe dicht. (5) De groepsleidster roept de naam van de peuter. De peuter lijkt op te schrikken. De groepsleidster zegt nog iets. De peuter gaat staan en kijkt de groepsleidster aan. (1) De groepsleidster maakt met haar rechterhand een ronddraaiende beweging voor haar gezicht. (5) De peuter loopt de klas uit. Dan richt de groepsleidster zich tot ons en zegt: 'washing'.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Emoties; reageert niet op groepsleidster die een ander kind corrigeert met het stokje.

Cognitieve ontwikkeling:

Korte spanningsboog; houdt aandacht maar kort bij uitleg groepsleidster

Peuterobservatie 4: maandag 11-03-2007
Leeftijd (in maanden): drie jaar en vier maanden
Tijdstip van observatie: 11.35 - 11.40 uur

De peuter zit achteraan in de klas, tegen de muur aangeleund. Alle kinderen dragen een schooluniform. (1) De blouse van de peuter is los. (2) Hij begint de knoopjes vast te maken, maar een aantal knoopjes zijn er af. (7) Na een minuut proberen, stopt hij ermee. (3) Hij zegt iets in het Malayalam tegen het jongetje naast hem. (5) Het jongetje kijkt naar de peuter en draait daarna zijn hoofd weer terug. (1) De groepsleidster zit voor in de klas op een stoel en leert de kinderen het woordje 'mango' in het Engels. Zij spelt de letters één voor één. (2) De peuter kijkt naar de groepsleidster. (6) De peuter lijkt geboeid door de activiteit, want hij gaat direct rechtop zitten en kijkt in de richting van de groepsleidster. Hij zit niet meer tegen de muur aan. (2) De peuter spelt de letters één voor één hardop. Nog voordat de groepsleidster klaar is met spellen, zegt de peuter het gehele woord hardop. Vervolgens spelt hij ook de andere woorden die de groepsleidster opleest. (7) Dit houdt hij twee minuten vol. (1) (3) De peuter zegt iets tegen het jongetje naast hem. (5) Het jongetje kijkt naar hem en zegt iets terug. (4) Samen staan ze op. (2) Ze lopen naar het groepje kinderen wat zich voor de stoel van de groepsleidster heeft gevormd en gaan er bij zitten.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Sociaal-emotioneel:

Zelfstandigheid / Zelfredzaamheid; knoopt zelf de knoopjes van zijn blouse dicht.

Cognitieve ontwikkeling:

Nieuwsgierigheid/exploratiedrang; gaat rechtop zitten, van de muur af als hij ziet dat de groepsleidster woordjes gaat spellen. Zegt het gehele woord hardop, ook als de groepsleidster nog aan het spellen is.

Peuterobservatie 5: maandag 11-03-2007
Leeftijd (in maanden): drie jaar en één maand
Tijdstip van observatie: 11.55 - 12.00 uur

Alle kinderen in de klas, zitten in een groepje om de stoel van de groepsleidster heen. (2) De peuter zit als enige tegen de muur geleund. Hij zit met opgetrokken benen en leunt met zijn hoofd op zijn knieën. Hij gaapt en wrijft in zijn ogen. (1) De groepsleidster leest de woordjes uit het boek voor. Dit doet ze in het Engels en daarna in het Malayalam. Als ze klaar is met de bladzijde, slaat ze deze om. Tevens tikt ze met het stokje op haar stoel om de aandacht te krijgen. (2) De peuter kijkt omhoog en schudt even met zijn hoofd. Hij gaat rechtop zitten, met zijn benen in kleermakerszit. (6) Hij kijkt naar de plaatjes in het boekje. De peuter lijkt geboeid, want hij zit meer naar voren zit en heeft aandacht voor wat de groepsleidster verteld. (7) Dit houdt hij ongeveer 30 seconden vol. (1) De peuter kruipt naar voren en gaat bij de andere kinderen zitten. (2) (4) Hij stoot daarbij het jongetje naast hem aan. (3) De peuter zegt iets in het Malayalam. (5) Het jongetje reageert door hem aan te kijken en daarna zijn hoofd weer naar de groepsleidster te wenden. (2) De peuter kijkt weer naar de groepsleidster (1) De groepsleidster is boos op een meisje, wat vlak naast haar stoel zit. Het meisje krijgt een tik met het stokje. (2) De peuter volgt de groepsleidster en ziet dat het meisje een tik krijgt. De peuter gaat met zijn hoofd tussen z'n benen zitten en kijkt daarbij naar de grond. (1) De groepsleidster gaat weer op haar stoel zitten en gaat verder met de les. (2) De peuter gaat rechtop zitten en kijkt naar het boekje wat de groepsleidster in haar handen heeft.

(8) Waarneembaar ontwikkelingsgericht gedrag:

Sociaal-emotioneel:

Emoties; gaat in elkaar gedoken zitten als een ander kind een tik krijgt met het stokje. Gaat weer rechtop zitten als de groepsleidster verder gaat met de les.

Cognitieve ontwikkeling:

Korte spanningsboog; kijkt 30 seconden naar het boekje, waarna hij wordt afgeleid door iets anders.

4. Achtergrondinformatie doelgroep

Hieronder zullen we van een zestal kinderen kort hun voorgeschiedenis beschrijven, voor zover deze bekend is bij Janaseva Sisubhavan. De kinderen die wij hieronder beschrijven zitten momenteel op de LKG-groep, waar wij ons onderzoek op richten.

Meisje A:

De moeder van A. is overleden. Na haar overlijden heeft vader het meisje verlaten. Hij kon en/of wilde niet voor haar zorgen. Vader liet het meisje bij haar grootmoeder achter, maar grootmoeder kon de zorg voor haar kleindochter niet aan. Bovendien is de familie erg arm. Zodoende is het meisje uiteindelijk naar Janaseva Sisubhavan gebracht.

Jongen B:

De moeder van B. is hertrouwd. Ze kreeg drie kinderen uit haar eerste huwelijk, waaronder B. Vader heeft toen het gezin verlaten. Uit het tweede huwelijk kreeg ze nog een kind. Zowel de moeder als de stiefvader van B. hadden geen werk en moesten overleven als bedelaars. De kinderen gingen altijd met hen mee en zijn langzamerhand ook gaan bedelen. Op een dag vond een Social Worker de kinderen zonder ouders, al bedelend op straat en belde Janaseva Sisubhavan. De organisatie heeft de kinderen opgehaald en ondergebracht in het kindertehuis. Ouders waren hier al snel van op de hoogte en kwamen langs om de kinderen op te eisen. Het kind uit het tweede huwelijk is uiteindelijk weer mee terug gegaan, omdat de ouders konden aantonen dat zij de biologische ouders waren. De overige drie kinderen bleven in Janaseva Sisubhavan. De ouders hebben afgezien van een rechtszaak om deze kinderen terug te krijgen. De oudste twee kinderen studeren inmiddels en wonen op een campus vlakbij hun school. B. verblijft in de LKG-groep van Janaseva Sisubhavan.

Meisje C:

C. is al bedelend gevonden op een christelijke toeristenplaats, in de buurt van de St. Thomas Church in de deelstaat Kerala. Waarschijnlijk 'werkte' ze voor de bedelmaffia. Het is onduidelijk hoe oud ze precies is, maar na een medisch onderzoek is ze (bij binnenkomst.) geschat op de leeftijd van anderhalf jaar. Ze verblijft nu drie en een half jaar in Janaseva Sisubhavan en is inmiddels vier jaar en zeven maanden oud.

Meisje D:

D. is ook het slachtoffer geworden van kinderbedelarij en is afkomstig uit een andere deelstaat. Haar ouders komen uit een arme familie en hadden niet genoeg geld om voor haar te zorgen, waardoor ze noodgedwongen moesten bedelen. Op een dag kon moeder het niet meer aanzien en besloot om haar dochter naar Janaseva Sisubhavan te brengen, waar het meisje onderdak, voedsel, liefde en educatie kon krijgen.

Meisje E:

E. is afkomstig uit een arme familie. De vader van het gezin heeft zelfmoord gepleegd, moeder en dochter achterlatend. Doordat moeder geen baan had en dus geen geld had om voor haar dochtertje te zorgen, besloot ze haar naar Janaseva Sisubhavan te brengen. Moeder komt regelmatig logeren in Janaseva Sisubhavan en brengt elke maand enkele dagen door met haar dochtertje.

Jongen F:

F. is binnengebracht door zijn moeder. Vader heeft hen verlaten omdat hij wilde trouwen met een andere vrouw. Hij wilde ook niet meer voor zijn zoon zorgen, dus moeder stond er van de een op andere dag alleen voor. Ze kreeg geen hulp van haar familie en kon niets anders doen dan het jongetje ergens anders onder te brengen.

5. Beschrijving van het dagprogramma

Omschrijving dagprogramma (maandag tot en met zaterdag):

06.00 uur Opstaan

De peuters slapen verspreid in de groepsruimte, op een groot zeil op de grond. Dit zeil wordt elke avond door een van de groepsleidsters neergelegd. De peuters slapen onder dunne dekentjes. Sommige peuters slapen met z'n tweeën op of onder één dekentje. De groepsleidsters maken de peuters om zes uur wakker.

06.30 uur Douchen, kleding wassen, toilet, tandenpoetsen en aankleden

De peuters gaan eerst naar de toiletjes die zich in de buurt van de groepsruimte bevinden. Vervolgens worden ze in een lange rij gezet. De kinderen lopen onder begeleiding van de groepsleidsters, via de trap naar de derde etage. Hier aangekomen, trekken de kinderen zelf hun kleding uit en stoppen deze in de 'wasmand'. De kinderen die dit nog niet goed zelf kunnen, worden geholpen door andere peuters of door de groepsleiding. Dan lopen de kinderen door naar de doucheruimte. Twee groepsleidsters staan aan beide zijden van de doucheruimte bij een kraantje en laten het water in een grote emmer lopen. Ook gebruiken ze een schepemmer (ongeveer 10 cm. groot), een stuk zeep en een stoffen doekje. De peuters staan in twee rijen en kletsen met elkaar. Om beurten worden ze naar een van de groepsleidsters geroepen. De groepsleidster gooit eerst een aantal bekertjes koud water over de peuter heen en zeep het kind van top tot teen in met de zeep. Vervolgens wordt er weer water over het lichaam gegooit om de zeep te verwijderen. De peuter gaat hierbij gehurkt zitten en wast zelf zijn of haar geslachtsdelen. Daarna loopt de peuter naar de ingang van de doucheruimte en wordt daar afgedroogd door een van de groepsleidsters of een moeder van de babygroep. Dan trekken de peuters zelfstandig hun kleding aan. De meisjes trekken een jurkje aan en de jongens een broekje. De peuters helpen elkaar, of vragen hulp aan een van de groepsleidsters. Terwijl de kinderen worden gewassen, wast één van de andere groepsleidsters de vuile kleding. De kleding wordt schoon gemaakt met behulp van een stuk zeep en een platte steen waarop de kleding wordt schoon geschrobd en gedeeltelijk droog geslagen. De schone was wordt weer in de mand gestopt. Als alle kinderen klaar zijn, moeten ze van de groepsleidsters weer in een lange rij gaan staan. De peuters gaan één voor één in een lange rij de trap af, waarbij ze met hun hand tegen de muur kunnen steunen. Als de kinderen terug zijn op de groep, pakken de jongens een T-shirtje van een van de stapels op het bed. De peuters trekken deze zo veel mogelijk zelfstandig aan. Met name de kleinere kinderen worden geholpen door de groepsleidsters. De groepsleidsters hebben in het interview aangegeven dat de peuters ook hun tanden poetsen. Gedurende de observaties hebben wij niet kunnen zien hoe deze activiteit verloopt. Het is mogelijk dat er geen vaste tijd is waarop de kinderen hun tandenpoetsen en dat wij daarom deze activiteit niet hebben kunnen observeren. Wij vermoeden echter dat het tandenpoetsen er regelmatig bij in schiet.

07.30 uur Ontbijt

De peuters moeten in een lange rij staan en lopen, onder begeleiding van de groepsleidsters, via de trap naar de begane grond. Hier bevindt zich de eetzaal, waar vijf rijen met ijzeren tafels en banken staan. De peuters gaan eerst hun handen wassen bij de wasbak. Daarna nemen ze naast elkaar plaats op de ijzeren banken. De meisjes en de jongens zitten apart. Als alle peuters op hun plek zitten, zegt een van de groepsleidsters dat de kinderen moeten gaan staan. Alle kinderen gaan staan voor het gebed. Een van de kinderen wordt aangewezen om het gebed te leiden. Het kind bidt hardop in het Malayalam en de andere kinderen zeggen hem/haar na. Pas als het gebed klaar is, mogen alle kinderen gaan zitten. Een van de groepsleidsters deelt de borden en bekertjes uit. Dan komen de andere groepsleidsters langs en scheppen het eten op. De kinderen krijgen daarnaast allemaal een beker water. De peuters eten zelfstandig met hun rechterhand. De kinderen die klaar zijn gaan hun handen wassen en mogen terug naar de groep. Wanneer een van de kinderen niet snel genoeg door eet, wordt het kind geholpen door een van de groepsleidsters. De groepsleidster pakt een hand rijst, knijpt dit fijn tot een grote brok en stopt een hap in de mond van de peuter. Enkele groepsleidsters ruimen na de maaltijd de bekertjes en de borden op. Alle peuters gaan weer naar boven, naar de eigen groep. De kinderen mogen vrij spelen.

08.00 uur Toilet

De kinderen die naar het toilet moeten, gaan zelfstandig naar de ruimte waar de toiletjes zich bevinden en komen zodra ze klaar zijn weer terug op de groep.

08.30 uur Melk drinken

De melk wordt door één van de groepsleidsters in de keuken op de begane grond gehaald. Als de melk voldoende is afgekoeld, worden de peuters bij elkaar geroepen. De peuters zitten op de grond, vlak naast het bed waar de groepsleidsters op zitten. Om de beurt krijgt elk kind een beker warme melk te drinken. Als de beker leeg is, wordt deze weer vol geschapt en aan een ander kind gegeven.

09.00 uur Assembly (ochtendgymnastiek en gebed met alle schoolgaande kinderen)

De peuters moeten in een lange rij staan en lopen, onder begeleiding van de groepsleidsters via de trap naar de ruimte waar de assembly is. Om 09.45 moeten alle kinderen klaar staan voor het gebed en de ochtendgymnastiek. Tot die tijd kijken de peuters televisie of spelen ze op de grond. De assembly is een dagelijks terugkerende activiteit voor alle schoolgaande kinderen. Om aan te geven dat de assembly gaat beginnen, herhaald een van de leraressen enkele malen de commando's: 'Stand your feet' en 'Attention'. De kinderen gaan in de houding staan en antwoorden met een yell. Vijf oudere schooljongens doen de ochtendgymnastiek voor en de leraressen van alle drie de klassen kijken toe of iedereen mee doet. Als de kinderen niet mee doen, krijgen ze een corrigerende tik met het stokje. De assembly wordt begonnen met een gezamenlijk gebed en de kinderen eindigen met het zingen van het volkslied. Een van de leraressen roept in het Malayalam dat de kinderen naar hun eigen klas moeten gaan. De peuters blijven nog even in de zaal waar de assembly gehouden wordt. Als alle oudere schoolkinderen boven zijn, gaan ook de peuters onder begeleiding van één van de groepsleidsters naar boven.

10.00 uur School

De peuters krijgen les in een ruimte op de tweede etage. De ruimte heeft een tegelvloer en betonnen muren die tot aan het plafond reiken. Een zijde van de ruimte heeft openstaande ramen en op het plafond zitten enkele ventilatoren. De ruimte heeft geen deur, waardoor de stemmen van andere leraressen en kinderen duidelijk hoorbaar zijn. Een van de groepsleidsters geeft de kinderen les. Soms zijn er twee groepsleidsters in de klas aanwezig, maar vaak doet slechts een van de twee het woord. De peuters zitten op de grond. De kinderen leren tellen en krijgen nieuwe woordjes aangeleerd, zowel in het Engels als in het Malayalam. De groepsbegeleidster herhaalt de woordjes vaak enkele malen hardop en de kinderen zeggen haar na. Ook worden er af en toe liedjes gezongen met de peuters. Deze liedjes worden ondersteund met dansjes en gebaren. Tussendoor mogen de peuters, wanneer ze hiervoor toestemming krijgen van de groepsleidster, zelfstandig naar de w.c. Als de schoolbel gaat is de les afgelopen. De peuters gaan gezamenlijk, onder begeleiding van een van de groepsleidsters naar beneden.

12.00 uur Lunch

Voordat de peuters aan de eettafel gaan zitten, wassen ze eerst hun handen met water. De peuters nemen naast elkaar plaats op de banken. De meisjes en de jongens zitten apart. Er wordt voor het eten eerst gebeden. De peuters die klaar zijn gaan hun handen wassen en mogen terug naar de groep. Enkele groepsleidsters ruimen de bakers en borden op.

13.00 uur Slapen

De peuters doen een middagdutje. De kinderen slapen, verspreid in de groepsruimte, op een zeil op de grond. Sommige peuters delen met z'n tweeën één dekentje, anderen liggen zonder. De groepsleidsters lunchen om beurten en rusten wat op de groep.

14.30 uur Wakker worden

De peuters die al wakker zijn, mogen alvast rustig op de groep spelen. De kinderen die nog niet wakker zijn, worden door een van de groepsleidsters gewekt.

15.00 uur Vrij spel op de groep

De peuters mogen vrij op de groep spelen. Ze zitten op de grond, lopen rond, kijken door het raam naar buiten of spelen in de buurt van de groepsleidsters. De kinderen spelen vaak alleen, maar soms ook samen. Tussendoor mogen de kinderen zelfstandig naar de w.c.

16.00 uur Melk/thee drinken en een snack

De peuters moeten in een lange rij staan en lopen, onder begeleiding van de groepsleidsters, via de trap naar de begane grond. Voordat de kinderen in de eetzaal gaan zitten, gaan ze eerst hun handen wassen. Daarna nemen ze naast elkaar plaats op de ijzeren banken. Meisjes en jongens gescheiden. Een van de groepsleidsters heeft van tevoren de melk/thee klaargezet en de snack verzorgt

(bijvoorbeeld bananen zonder schil). Eerst wordt er in het Malayalam gebeden. Vervolgens mogen de kinderen gaan zitten. De borden en bekertjes worden door een van de groepsleidsters uitgedeeld en de andere groepsleidsters komen langs om drinken in te schenken en de snack uit te delen. De peuters eten zelfstandig met hun rechterhand. Als de kinderen klaar zijn, wassen ze hun handen en gaan weer terug naar de groep. Een van de groepsleidsters ruimt de bekertjes en borden op.

16.30 uur Douchen en kleding wassen

Een van de groepsleidsters heeft van tevoren de kleding uitgezocht en klaargelegd op het bed. De peuters moeten in een lange rij staan en lopen, onder begeleiding van een van de groepsleidsters, via de trap naar de derde etage. Het doucheritueel verloopt hetzelfde als in de ochtend.

17.30 uur Vrij spel op de groep

De peuters mogen vrij op de groep spelen. De kinderen mogen tussendoor zelfstandig naar de w.c.

18.00 uur Televisie kijken en spelen in een andere zaal

De peuters worden in een lange rij gezet en lopen, onder begeleiding van de groepsleiding via de trap naar de ruimte waar de televisie staat. In deze ruimte kunnen de peuters (samen met de andere schoolgaande kinderen) naar 'Cartoon Network' kijken of rustig op de grond spelen. Soms worden er in deze ruimte ook dans- en zangoptredens van de schoolgaande kinderen gehouden, bijvoorbeeld als er sponsors op bezoek zijn.

19.00 uur Avondmaaltijd

De peuters lopen, onder begeleiding van de groepsleidsters via de trap naar de begane grond. Er wordt gebeden, gegeten en opgeruimd zoals eerder omschreven.

20.00 uur Bedtijd

De peuters slapen, verspreid over de groepsruimte, op een groot zeil op de grond. Er blijft een groepsleidster op de groep tot alle kinderen slapen. Om beurten gaan de groepsleidsters dineren, zodat er steeds iemand bij de peuters is. Als alle peuters slapen, vertrekt de aanwezige groepsleidster naar haar eigen kamer om te slapen. Gedurende de nacht is er vaak iemand in de buurt van de groep aanwezig.

Zondag

Op zondag is er geen school. Van 10.00 tot 12.00 uur spelen de kinderen op de groep, of kijken gezamenlijk televisie in een andere zaal.

6. Uitgangspunten Pedagogisch werkplan

Ons pedagogisch werkplan is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Kinderen willen zich ontwikkelen, groot worden, meedoen met de wereld van de volwassenen en zoeken contact met volwassenen. Ze ontwikkelen zich en leren doordat ze meedoen met echte sociaal-culturele activiteiten;
- Kinderen ontwikkelen zich door activiteiten die in een bepaalde periode leidend zijn voor hun ontwikkelingsproces. In de peuter- en kleuterperiode is de spelactiviteit 'leidend' en is het spelmotief de drijfveer voor hun handelen;
- Kinderen ontwikkelen zich beter als volwassenen die aspecten van de activiteit voor hun rekening nemen die het kind nog niet zelfstandig, op eigen kracht, aan kan;
- Kinderen ontwikkelen zich beter als ze worden betrokken in intensieve, communicatieve situaties, samen met andere kinderen en volwassenen. In het bijzonder wanneer tijdens gezamenlijke activiteiten taal en spel gestimuleerd worden, door actieve deelname van een volwassene.⁷⁶

Doelstelling;

Het opbouwen van een sterke emotionele basis, van waaruit kinderen zich verder kunnen ontwikkelen.

Wat we concreet gezien willen bereiken is:

- dat kinderen zich prettig voelen in de groep;
- dat ze plezier hebben in gezamenlijke activiteiten en daaraan op betrokken wijze deelnemen;
- dat ze nieuwsgierig zijn naar wat de omgeving te bieden heeft en graag gaan onderzoeken en experimenteren;
- dat ze daardoor zelfvertrouwen opbouwen en activiteiten durven aan te pakken die net iets boven hun huidige mogelijkheden liggen (exploreren);
- dat ze actief zijn, zelf initiatieven nemen en mee willen gaan in de initiatieven die anderen (volwassenen en kinderen) nemen.

Medewerkers kunnen aan de hand van ons eindproduct, het pedagogisch klimaat op de groep beïnvloeden, waardoor bovenstaande doelstellingen worden behaald.

⁷⁶ Janssen-Vos, Frea (2001), *Basisontwikkeling in de onderbouw*, Assen: Koninklijke Van Gorcum, vierde druk

7. Begeleidingsaspecten bij affectieve verwaarlozing

Extravert gedrag

Introvert gedrag

Affectieve verwaarlozing	
Slechte impulscontrole ▪ impulsief ▪ moeilijk weerstand kunnen bieden aan verleidingen ▪ weinig of geen leereffect van vroegere ervaringen ▪ allemansvriendje, affecthonger ▪ stelen ▪ geen inzicht in zichzelf ▪ sociaal afhankelijk, beïnvloedbaar ▪ gemakkelijk in paniek ▪ weinig doorzettingsvermogen	Stagnerend ontwikkelingsbeeld ▪ Gedrag afhankelijk van de uitdagingen die de omgeving biedt ▪ 'klein' willen blijven, met jonge kinderen spelen ▪ weinig initiatief tot spelen ▪ weinig reflectie op eigen handelen ▪ oppervlakkig sociaal gedrag, schijn-aanpassingen
Kaderadviezen	
1. Opvoeden ▪ met veel rust, geduld en aandacht alsnog de regels aanleren ▪ zeer regelmatig terugval in gedragingen verwachten ▪ veel positieve aandacht geven; sterk letten op positieve dingen	2. Leren (school) ▪ noteren wat het kind al kan ▪ veel taalstimulering ▪ leren in eerste instantie door alleen maar na te doen ▪ van te voren controleren of het kind weet wat hij moet doen
Algemene adviezen	
Geen discussie aangaan ▪ korte terechtwijzingen, zonder emoties ▪ steeds blijven wijzen op positieve sociale acties van het kind Verantwoordelijkheid geven ▪ 'bevriend' raken met het kind ▪ ruimte geven ▪ het kind 'belangrijke' taken geven (schriftjes uitdelen, andere kinderen halen) Zeer duidelijke structuur bieden ▪ duidelijke klassenregels en groepsregels opstellen ▪ vooraf waarschuwen, van tevoren laten weten welke straf zal volgen Praat over directe gevolgen van het handelen ▪ werk met ik-boodschappen, wanneer het kind regels overtreedt ▪ wijs gedrag af, in plaats van de persoon	Zorg dat het kind niet vergeten wordt ▪ actief luisteren ▪ zelf initiatief nemen tot het geven van aandacht Geborgenheid geven ▪ zorg dat het kind zich veilig voelt ▪ zorg dat het kind de kans krijgt zich aan jou te hechten ▪ signalen van angst opvangen; laten merken dat je het kind ziet Vertrouwen geven ▪ geen oogcontact eisen ▪ regelmatig controleren of de taak goed gaat Het kind leren haalbare eisen te stellen ▪ geef aan dat het kind het nog niet alleen kan ▪ help het kind zonder daarbij de taken die het kind wél zelf kan ongevraagd over te nemen

8. Procesverslag

Via een kennis van de familie van Annemieke, kwamen we in aanraking met het kindertehuis Janaseva Sisubhavan in India. Ruim een week voor het einde van de zomervakantie zochten we contact met docenten op school, om de mogelijkheden voor een buitenlands afstudeerproject te inventariseren. Al vóór de eerste afspraak met onze projectbegeleider, hadden we een opzet voor het startdocument gemaakt. We hadden contact gelegd met de directeur en na een positieve reactie terug, waren we uiteraard razend enthousiast. In de maanden voor ons vertrek hebben we meerdere malen met elkaar en de projectbegeleider afgesproken om de praktische zaken rondom onze reis te regelen én een start te maken met het productverslag, het opstellen van interviewvragen et cetera. Een week voordat we vertrokken was alles geregeld, zowel op school als thuis. We konden haast niet wachten om naar India te gaan. We hadden er tenslotte al vanaf de zomervakantie naar toegeleefd!

De eerste week van ons verblijf in India zijn we rustig begonnen. We hebben de tijd genomen om bij te komen van onze reis en te wennen aan de temperatuur, het eten, de mensen en de omgeving. We wilden in de eerste plaats onszelf niet voorbij lopen en rustig kennis maken met alle medewerkers van het kindertehuis. Pas daarna zijn we ons volledig op het onderzoek gaan richten. We hebben er wel op gelet dat we minimaal één dag in de week rust namen. Vaak bespraken we 's avonds of 's morgens onze plannen voor de komende dag. In de planning hielden we vaak al rekening met het feit dat er dingen zouden veranderen. Het is niet mogelijk om je in India vast te houden aan een vaste en nauwgezette dagplanning. We werden bijvoorbeeld onverwacht uitgenodigd (of geacht) om ergens mee naar toe te gaan, afgesproken tijden werden steeds opnieuw veranderd en afspraken liepen uit of werden op het laatste moment afgezegd. Daar komt bij dat de meeste Indiërs er zelf niet zo'n probleem van maken of ze wel of niet op tijd zijn. In het begin was dit voor ons wel even wennen. Naderhand hielden we er in onze eigen planning al rekening mee. Het gebeurde regelmatig dat wanneer we op iemand zaten te wachten, diegene zonder problemen een uur later kwam. In plaats van nutteloos te wachten, zorgden we er dan gewoon voor dat we in de buurt waren en wat anders te doen hadden.

In de laatste week van februari kreeg Annemieke last van een keelontsteking. Hierdoor liep het tempo in de voortgang van ons onderzoek wat terug. Omdat we de weken daarvoor redelijk doorgewerkt hadden, vormde haar tijdelijke uitschakeling geen belemmering voor het onderzoek. Gedurende de dagen dat Annemieke zich niet lekker voelde heeft Monique de belangrijkste taken overgenomen en Annemieke erop gewezen dat ze voldoende rust nam. We hebben allebei de neiging om ondanks ziekte, door te gaan en verder te werken aan het onderzoek. Daarom hebben we voorafgaand aan onze reis afgesproken om elkaar wat dat betreft een beetje in de gaten te houden. Over de taakverdeling maakten we onszelf geen zorgen, want we wisten van elkaar dat we de taken toch wel evenredig zouden verdelen. We hebben er goed op gelet dat we duidelijk onze persoonlijke grenzen aangaven. We hebben veel dingen samen gedaan, maar accepteerden het ook van elkaar als de ander een keer geen zin had om mee te gaan. Het personeel kon uit enthousiasme en gastvrijheid nog wel eens behoorlijk aandringen, waardoor het belangrijk was om heel duidelijk je eigen grenzen te bewaken. Te moe is te moe en genoeg is genoeg. De taalbarrière vormt dan natuurlijk ook een probleem. Wanneer we iets niet wilden gaven we dit heel zowel verbaal als non-verbaal heel duidelijk aan, zodat het voor de medewerkers ook duidelijk was.

Gedurende ons verblijf in Janaseva Sisubhavan, hebben we ook dingen gezien en gehoord die een diepe indruk op ons hebben gemaakt. Monique had het er (zeker in het begin) erg moeilijk mee dat de kinderen opgevoed worden met behulp van een stokje, waarmee soms venijnige tikken worden uitgedeeld. We hebben hierover uitgebreid met elkaar gesproken, wat het accepteren van deze wijze van opvoeding makkelijker maakte. We probeerden de voor ons onbekende gewoontes en gebruiken, zo veel mogelijk binnen het kader van de Indiase cultuur te plaatsen. Door vanuit dit kader naar de opvoeding van kinderen te kijken, is het makkelijker om gebeurtenissen waar je zelf moeite mee hebt, van je af te zetten. Elke week onderhielden we contact met onze projectbegeleider. Dit contact verliep via chat- en telefonische consulten. Enkele dagen voor het consult stuurden wij de gemaakte stukken via de e-mail op, waarop wij vervolgens feedback kregen. Tijdens de consulten hielden we onze projectbegeleider op de hoogte van onze bezigheden en bespraken we de voortgang van ons project.

Weer terug in Nederland moesten we eerst even een paar dagen bijkomen, maar al snel daarna gingen we weer volop aan de slag. We hadden afgesproken om in ieder geval elke vrijdag samen aan

het productverslag en het eindproduct te werken. Voor de overige dagen maakten we een taakverdeling en hielden we intensief contact via de email, msn-messenger en de telefoon. Na overleg met onze projectbegeleider hebben we uitstel gevraagd, om zo iets meer tijd te krijgen voor het ontwikkelen van het eindproduct. De afstudeercoördinator keurde ons verzoek om uitstel goed, omdat we in India niet altijd even optimaal hebben kunnen werken. We hebben een aantal keer problemen gehad met het Internet en de elektriciteit viel soms meer dan vijf keer per dag uit. Onze kamer bevond zich naast de slaapzaal van de oudere schoolkinderen, wat uiteraard enorm gezellig was, maar niet altijd bevorderlijk voor de productiviteit.

Al met al kijken we terug op een afstudeerjaar, wat helemaal in het teken heeft gestaan van het kindertehuis in India. We zijn er begin dit schooljaar mee begonnen en we zullen er ook mee afsluiten. De samenwerking hebben we beiden als zeer prettig ervaren. Buiten het feit dat we op deze manier samen afstuderen, delen we ook een geweldige ervaring waardoor onze vriendschap nog hechter is geworden.

Voor de inhoudelijke keuzes die wij gedurende dit project gemaakt hebben, verwijzen wij terug naar hoofdstuk 7 'Verantwoording'.

9. Samenwerkingscontract

Namen: Monique van Rossum & Annemieke Vijverberg
Naam docentbegeleid(st)er: Kim Borsboom
Opleiding en studiejaar: SPH, studiejaar 4
Project: Afstudeerproject India

We hebben ervoor gekozen om ons afstudeerproject te richten op de hulpverlening aan straatkinderen in India. Een deel van ons onderzoek vindt dus plaats in het buitenland.

Van 2 februari tot en met 2 april 2007 zullen we in India ons onderzoek voortzetten binnen het kindertehuis Janaseva Sisubhavan. Duidelijke afspraken met betrekking tot de samenwerking zijn in ons geval erg belangrijk. Zeker gezien het feit dat wij in India intensief zullen samenwerken en veel op elkaar zijn aangewezen.

1. Onderlinge afspraken:

1.1 Taakverdeling en tijdsplanning

De taken en werkzaamheden betreffende ons afstudeerproject proberen wij zo goed mogelijk te verdelen, zodat we in verhouding allebei een gelijke bijdrage leveren aan het afstudeerproject. We hebben voorafgaand aan onze reis gezamenlijke afspraken gemaakt met betrekking tot de tijdsplanning. Deze planning proberen we zoveel mogelijk aan te houden. Indien de tijdsplanning door omstandigheden niet haalbaar blijkt te zijn, zullen we de afspraken herzien en na gezamenlijk overleg nieuwe afspraken maken.

In het geval dat een van ons ziek wordt, probeert de ander zo veel mogelijk bij te springen door de meest belastende taken van diegene over te nemen. Wij proberen in India al zoveel mogelijk gegevens te verwerken en digitaal door te sturen naar onze projectbegeleider. Dit doen wij om te voorkomen dat we (achteraf) in tijdnood raken. Bovendien kan onze projectbegeleider ons feedback sturen op de gemaakte stukken, waardoor wij in ieder geval weten of ons onderzoek de goede kant op gaat.

1.2 Besluitvorming

Het zal in India ook voorkomen dat we keuzes moeten maken ten opzichte van de inhoud van ons onderzoek, zonder dat we daarbij onze projectbegeleider kunnen raadplegen. In dergelijke situaties zullen wij na afweging van de argumenten zelfstandig een beslissing nemen. Deze besluiten zullen wij achteraf verantwoorden aan onze projectbegeleider. Tevens zullen wij onze keuze(s) toelichten en verantwoorden in onze scriptie. Mochten we er samen ondanks onze voornemens toch niet uit komen, dan zullen we zo snel mogelijk contact opnemen met onze projectbegeleider.

1.3 Samenwerking

Door alle indrukken die wij in India zullen opdoen, kan het zijn dat we anders naar elkaar en anders naar de wereld om ons heen gaan kijken. Dit zal zeker impact hebben op ons functioneren en de onderlinge relaties. Omdat wij in India intensief zullen samenwerken, kan het voorkomen dat er irritaties ontstaan. Deze willen we bespreekbaar maken en uitpraten, voordat zij kunnen uitgroeien tot een samenwerkingsprobleem. Wij willen er hierbij op letten, dat wij feedback geven en ontvangen volgens de regels die hiervoor gelden. Boosheid en irritaties dienen als een uitlaatklep om alle heftige indrukken van de dag te verwerken. Dus ook al richt iemand zijn boosheid af op de ander, we weten allebei dat dit niet gemeend is als kritiek op de ander als 'persoon'. We hebben daarom besloten om eventuele negatieve feedback, niet te betrekken op de kwaliteit van onze vriendschap.

Wij zien onze reis naar India als een enorme leerzame uitdaging, zowel op professioneel vlak, als in het kader van onze persoonlijke ontwikkeling. Daar willen wij *samen* voor de volle 100% voor gaan!

2. Afspraken met projectbegeleider:

Omdat wij voor twee maanden naar India gaan, zal de begeleiding tijdens ons afstudeerproject anders verlopen dan bij studenten die hun onderzoek in Nederland uitvoeren. Ook op dit vlak zijn enkele afspraken gemaakt:

- 1) Wij zullen gedurende ons verblijf in India via de Gmail contact houden met onze projectbegeleider. In de eerste plaats via chat en in de tweede plaats via e-mail;
- 2) De documenten van ons onderzoek zullen we opslaan op blackboard bij 'file exchange';
- 3) De interviews mogen samenvattend uitgewerkt worden, volgens de opzet vraag-antwoord. Een duidelijk onderscheid tussen samenvatting en citaat is daarbij noodzakelijk. Om de betrouwbaarheid te vergroten zullen we de uitwerking van het interview (ter goedkeuring) laten lezen door de geïnterviewde;
- 4) Het lettertype is door ons vrij te bepalen;
- 5) We leveren onze scriptie digitaal in bij onze projectbegeleider (op de HHS-webmail).

Pedagogical workplan for the LKG-group

**Childhome Janaseva Sisubhavan
(Aluva, India)**

**M.J. van Rossum and M.T. Vijverberg (2007)
Study Social Work
Teacher: K. Borsboom, the Hague University**

This publication is initially prepared for childhome Janaseva Sisubhavan in Aluva, India. The manuscript is prepared by Monique van Rossum and Annemieke Vijverberg.

The game of children is universal. Children are learning by observation and imitation and by playing with each other. By playing with the children you can help support their cognitive development in preparation for school.

In this manuscript we give several guidelines for optimizing the daily accompanying of the children. Not to reject the crurrent workingmethods, but only to enriches the knowledge of various manners to work, learn and play with children.

Table of contents

	Page
Introduction	5
The function of a pedagogical work plan	6
<u>Chapter 1. Childhome Janaseva Sisubhavan</u>	
1.2 Vision and Mission	7
1.3 The Lower Kindergarten-group	7
1.4 Initial situation	7
<u>Chapter 2. The social, emotional and cognitive development of children at the age of 2-4 years old</u>	
2.1 Social and emotional development	8
2.2 Cognitive development	9
2.3 Neglected children	9
<u>Chapter 3. The value of play and group activities</u>	
3.1 Playing and learning	11
3.2 The adult-role in children's play	11
<u>Chapter 4. Punishments, corrections and rewards</u>	
4.1 Directives in the field of punishing and rewarding	13
4.2 Several ways to keep order	13
<u>Chapter 5. Anticipate on the different development aspects</u>	
5.1 Directives in the field of the social and emotional development	15
5.1.2 Personal development	
5.1.3 Developing social competence	
5.1.4 Values and standards	
5.2 Directives in the field of the cognitive development	16
5.3 Keeping order and playing at the same time	16
<u>Chapter 6. Rules</u>	18
<u>Chapter 7. Daily schedule</u>	19
<u>Chapter 8. Implementation</u>	21
Word afterwards	22
Literature list	23
Appendices	
1. Songtexts	27
2. Activities	
2.1 Activities for the social and emotional development	31
2.2 Activities for the cognitive development	33

Introduction

In this introduction, we would like to thank several people. Without their help we wouldn't be able to make this pedagogical work plan for the LKG-group.

We want to thank President J. Mavelly, for his hospitality and frankness. He has given us the opportunity to investigate the assistance to streetchildren and to observe the working method they use at the LKG-group.

We also want to thank all the employees of Janaseva Sisubhavan for their enthusiasm and frankness. They received us with open arms and at each time of the day we were welcome at the groups and in the classes. They gave us the opportunity to ask questions and they even tried to speak English with us, no matter how difficult they may find it.

We also want to thank Fr. William, for his advice and support during the first weeks of our stay in India.

Of course we also want to thank our teacher at The Hague University, Kim Borsboom. She has given us the opportunity to go to India and supported us by chat and e-mail. We want to thank her for her commitment and recommendation.

We want to thank to the employees of 'Daghulp Buitenhofdreef' in Delft and 'De Jutters' in The Hague (the Netherlands) for giving us information about the assistance to children with several (cognitive) problems.

Last, but not least we want to thank our family and friends. They have supported us before, during and after our trip to India.

We have made this pedagogical work plan with a lot of enthusiasm and joy. We are very happy about the results of it!

Monique van Rossum and Annemieke Vijverberg

April 2007

The function of a pedagogical work plan

This pedagogical work plan is prepared for the aunties at the LKG-group. This work plan will provide guidelines about several difficulties adults may experience in the education of children. Raising a child means also making difficult decisions.

This work plan gives information about the development of young children at the age of 2-4 years old and the way in which adults can stimulate the child's development. We will discuss the value of game and group activities and we will introduce a new daily schedule for the LKG-group, in which group activities play an important role.

Objectives:

The most important objectives of this pedagogical work plan are:

- Giving structure and create a safe environment for the children, by following a daily schedule;
- Giving new ideas of activities and songs you can play at the group;
- Giving information about different ways to keep order (punishment and rewarding);
- Giving information about the social and emotional development of children;
- Giving information about the cognitive development of children;
- Giving information about how to stimulate the social, emotional and cognitive development;
- Giving information about how to add these guidelines in the new daily programme.

Chapter 1. Childhome Janaseva Sisubhavan

Many children in India, are wandering around in the streets and become victims of poverty, illness, forced labour, begging et cetera. Janaseva Sisubhavan (Aluva) is a childhome for streetchildren and supplies food, shelter, accommodation and education to 140 streetchildren. Many more children are saved by Janaseva, and are placed in the Janaseva Boyshome or in other institutions.

1.1 Vision and Mission

The vision of Janaseva Sisubhavan:

*"The world is our lineage: all men are equal; it is our duty to help those who are suffering."*¹

The mission of Janaseva Sisubhavan:

*"Our mission is to eradicate child begging by rescuing the children who are engaged in begging and are wandering in the streets, by bringing them to our shelter and provide them a meaningful life, full of love and affection. Our main objective is to make India free from childbegging and childlabour."*²

1.2 The Lower Kindergarten-group

The LKG-group is a group of children at the age of three until four years old. Most children are saved from the streets, or brought in by their parents, because they are too poor to raise the child and give it food, shelter and education. Some children at the LKG-group are neglected or abused. The children need a warm and safe environment to grow up. The aunties are doing activities in preparation for school. After LKG the children will go to UKG (Upper Kindergarten). After that they will go to first standard.

1.3 Initial situation

In this paragraph, we will tell something about the present situation at the LKG-group. Below you can read some points we've observed during our stay at the childhome. These are the points which inspired us to make a pedagogical work plan.

The present situation at the LKG-group:

- The aunties at the group use a daily schedule;
- The aunties are sometimes singing songs with the children and do little dances with them;
- The children and the aunties are really enjoying singing and dancing;
- Group activities mentioned above aren't happening on a regular base;
- Individual activities between an auntie and a child are rare;
- There is no structured playing time at the group;
- There are no toys at the group, except some balls;
- The children are mostly playing by themselves, with objects they find on the floor or at the group;
- Every morning from 10.00 am. - 12.00 am. (except on Sundays), the children do pré-schoolactivities in the classroom upstairs;
- The aunties are stimulating the autonomy of the children;
- In general, the children are independent. For example, the children are eating, dressing and undressing themselves independently;
- The rules at the LKG-group are: no beating, no biting, no fighting, no climbing and stay at the group;
- The children are frequently asking attention of the aunties, by showing unwanted behaviour and breaking the rules.

¹ English flyer, Janaseva Sisubhavan: these are our children, we must save them

² English flyer, Join hands with Janaseva, eradicate child begging. / Interview Fr. William, 01-12-2007

Chapter 2. The social, emotional and cognitive development of children at the age of 2-4 years old

In this chapter we will describe the social, emotional and cognitive development of children at the age of 2-4 years old. In the first place, we will explain the term social and emotional development. After that we will give a short explanation of the cognitive development.

2.1 Social and emotional development

Each child has needs, and they constantly provide clues (crying, etc.) that they need attention. Children need protection and regulation to feel safe and able to grow and take care of themselves. When adults are responding and taking good care of the child, the child will build a strong relationship and will develop faith and trust in others.

According to researchers, an insecure attachment during the first year of life often is a significant predictor of later difficulties in school, work, marriage and social behavior related to crime or other behavior problems. So, it's important to know what you can do to foster healthy attachment relationships with young children.³

Guidelines for Attachment:

- Make eye contact
- Smile and talk to the child
- Express warmth and touch
- Be sensitive and responsive
- Get in tune with the child
- Follow your child's lead in play
- Read together
- Avoid overstimulation

When children are about two years old, they feel the need to be independent. They want to do things on their own, but they are also scared to take that step. This contradictory feeling causes confusion and the child feels uncertain about what to do.⁴ Sometimes the child will be angry because he is not able to do everything what he wants to do on his own. The child needs interaction with adults. When adults are not available for the child, the child will probably try to get attention by showing unwanted behaviour.

All children have to learn how to behave. The development of social skills will be stimulated through interaction with adults and other children. The most important social competences for children at the age of 2-4 years old, are:

- learning how to play together and how to share together;
- learning how to help each other;
- learning to listen to each other;
- learning how to handle their belongings and the property of others;
- learning how to solve conflicts in a correct manner, without aggression;
- learn about certain boundaries and social rules and learn to accept and comply with them.

It's good having a close relationship with the children. Be cheerful and be interested in the things the children are doing. You can show it by taking part in their game.

Young children are not yet able to talk about their feelings and emotions. The first emotions a child between two and four years old will learn, are the basic emotions; happy, angry, scared and sad. By appointing the emotion, at the time the child is actually feeling that emotion, adults can help children to explain their feelings. Slowly the child will learn to use these words to appoint its emotions. When a child is able to appoint its own feelings, he will also learn to appoint the emotions he observes when

³ Brotherson, Sean. *Keys To Built Attachment with Young Children*, URL: <http://www.ag.ndsu.edu/pubs/yf/famsci/fs631w.htm> (available: 04-05-2007)

⁴ Anonymous. *Peuterpuberteit*. URL: <http://www.kinderinfo.nl/artikelen/artikel.asp?ArticleID=200> (available: 09-04-2007)

he is looking to others. For a healthy emotional development, a warm, safe environment is essential. As a result, the child is developing self-confidence. Self-confidence arises when the child feels for example that he will be accepted by others, just the way he is. Emotional safety and faith are necessary for the emotional development of a child. When a child has faith in the adults around it, it will explore it's surroundings and it will built new relationships with other people.

2.2 Cognitive development

Every child is developing in his own speed, on his own way and on his own level.⁵ The cognitive development (development of the brain) is necessary to understand the world around you. Children at the age of 2-4 years old are using a lot of imagination, especially in their play. They are not yet able to imagine the thoughts and feelings of others.⁶ They just look at the world, the way they see it. The stimulation of language use will get more and more important. The child will learn the language through interaction with others. Young children appoint things and persons, not only by words but also by symbols and gestures. For example, when a child wants to pretend that he is a thief, he will put clothes on to 'be a thief'. In the beginning a child can't see the connection between several events. Slowly the child will learn the consistency between event and consequence.⁷ Young children want to repeat everything. Recurrence promotes pleasure and the other way around. Young children learn by repeating actions and words time after time.

2.3 Neglected children

Several children at the LKG-group are affective neglected in their past. They have been kidnaped and taken away from their parents. They had to steal or beg on the streets. Or sometimes the parents couldn't take care of the child, they weren't available when the child needed them. Most of the children have missed much attention during their first years of life. As a result, some children are showing unwanted behaviour, just to get attention. There's a difference between introverted and extroverted behaviour. For example when a child is often hit in the past, it may act aggressive to itself (introverted) or others (extroverted).⁸

Children with a lack of attention can act in different ways. On the next page you will find a schedule with guidelines about how adults can handle children who are affective neglected.

⁵ Vink, Annemiek, *Pedagogisch werkplan* URL: <http://www.flowerkids.nl/web/index2.html> (available: 21-04-2007)

⁶ Beemen, Liesbeth van (2001). *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, second press

⁷ Anonymous. Brittas site. *Cognitieve ontwikkeling van de mens*. URL: <http://www.brittassite.de/nl/archief/cognitive.html> (available: 10-04-2007)

⁸ Delfos, Martine F. (2000), *Kinderen en gedragsproblemen; een bio-psychologisch model met richtlijnen voor diagnostiek en behandeling*, Lisse, Harcourt Book Publishers, third press

How to handle affective neglected children

In this scheme⁹ you can find some information about how to handle children who are affective neglected in their past.

Extroverted behaviour

Introverted behaviour

Affective neglected children	
Bad pulse control ▪ impulsive ▪ difficulties to offer resistance to seductions ▪ little or no learning impact of former experiences ▪ everybody's friend, affecthunger ▪ stealing ▪ no self-knowledge ▪ socially dependent, influenceable ▪ easily in panic ▪ little perseverance	Stagnating development picture ▪ behaviour depends on the challenges which the surroundings are offering ▪ want to be 'small,' playing with younger children' ▪ little initiative for playing ▪ little self-reflection ▪ superficially social behaviour
Recommendations	
1. Raising children ▪ with much patience and attention still learning the rules ▪ very regularly expect decline in behaviour ▪ give much positive attention; paying strong attention to positive things	2. Learning (school) ▪ note what the child can do already ▪ much language stimulation ▪ learning by imitation only ▪ in advance, check if the child knows what to do
General advices	
Avoid a discussion ▪ short corrections, without emotions ▪ always indicate on the positive social action of the child Give responsibility ▪ be 'a friend' for the child ▪ give the child space ▪ give the child important tasks Offer a very clear structure ▪ make clear class- and group rules ▪ give a warning in advance, so that the child knows which punishment will follow Talk about the direct impact of acting ▪ use 'I-messages, when a child has broken the rules ▪ reject the behaviour, instead of the person	Make sure the child won't be forgotten ▪ listen on an active way ▪ take initiative by paying attention to a child Give a sense of safety ▪ take care that the child feels safe ▪ make sure that the child get the chance to get attached to you ▪ watch at the indicators of fear; let the child know that you have seen him Give faith and trust ▪ don't require eyecontact ▪ check regularly if the task is going well Learn the child to make manageable goals ▪ tell the child that it isn't yet possible to do something ▪ help the child without taking over the tasks it can do by himself.

⁹ Janssens, Harry (1996) *Gedrag- en werkhoudingsproblemen & zorgverbreding*, Doetinchem: IJselgroep SON

Chapter 3. The value of play and group activities

In this chapter we will describe the value of playing. Children are learning by playing and by imitating (copying) the behaviour and actions of adults. You can say that actions and reactions of adults are giving direction to the behaviour of children.

3.1 Playing and learning

Playing children are fascinating. They're energetic, resourceful and creative. Playing has an important value for the child's development. It stimulates the following development areas:

- motorial development;
- social development;
- emotional development;
- cognitive development;
- general knowlegde / experience with the world;

While children do need time to play alone and with other children without adult intervention, research shows that playing with adults, is also important. Children are learning by playing. Adults can observe them and help them to keep the game in the right way. Especially young children are depending on adults. For them, the play activities are the most interesting.

Playing is not only interesting for children. Playing also helps children to process their emotions.¹⁰ Children at the age of 2-4 years old, still have to learn to talk about their emotions. Besides, their language development is not yet sufficiently developed. By playing group activities, children will learn about rules and they will develop several social skills. When adults take part in the play activities of children, playing will be even more valuable for the child's development.

If playing is the way to learn, toys are the tools. By playing with toys, children learn about their world, themselves, and others. Toys teach children to:

- figure out how things work;
- pick up new ideas;
- build muscle control and strength;
- use their imagination;
- solve problems;
- learn to cooperate with others.

So working with toys is advisable. You can think of traditional building blocks, balls and bicycles.¹¹

Playing outside is just as important as playing inside. Fresh air and motorial movement will be good for the children, especially when they are young. They learn to play in another space, with other materials and other boundaries. They also learn that they have to listen to the aunties in different situations, not only inside the building.

Summarised: you can say that playing is essential for a healthy development.

3.2 The adult-role in children's play

For two and three-year old children is movement one of the most important things in playing. They like to run, jump and dance. When an adult take part of it, the development get it's value. In the game the children are supported to communicate and to learn from each other.

These general guidelines may be helpful:

- value children's play and talk to children about their play. Adults often say "I like the way you're working," but rarely, "I like the way you're playing.";

¹⁰ Beemen, Liesbeth van (2001) *Ontwikkelingspsychologie*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, second press

¹¹ Bongaards, Brigitte and Joop Sas, (2000), *Vakbekwaam onderwijzen*, Groningen: Wolters Noordhoff, second press

- play with children when it is appropriate, especially during the early years. If adults pay attention to and engage in children's play, children get the message that playing is valuable;
- create a playful atmosphere. It is important for adults to provide materials which children can explore and adapt in play;
- help children to keep playing, for example by giving them new suggestions, asking questions and showing interest in the things the child is doing;
- ensure safe play. Adults can help when children cannot solve conflicts by themselves. Adults should check materials and equipment for safety.¹²

In the appendix, there are a few Dutch songs and activities, which are translated in English. Some of the songs are already known by the children and the aunties, some others are new. This is the reason why we accompany this manuscript with a CD. Unfortunately the songs are in Dutch, but still the aunties and the children can hear the melody of the songs. The activities are described, so that everyone can understand the steps of the activity.

¹² Bongaards, Brigitte and Joop Sas, (2000), *Vakbekwaam onderwijzen*, Groningen: Wolters Noordhoff, second press

Chapter 4. Punishments, corrections and rewards

Children need rules to learn that they cannot do everything they want. For example when they hurt someone else or when they end up in a dangerous situation. There are many ways to punish or reward the behaviour of children. Rules provide clarity and besides they offer assurance.

4.1 Directives in the field of punishing and rewarding

First you have to make the rules clear to the children. You may think of rules about social behaviour in the group, the use of and places for materials and the use of toilets. It's also important to tell why this rule is made, what's the meaning of it. The rules: 'Don't hit each other' and 'Don't climb on the table' for example, are to prevent that someone gets hurt or wounded.

Always exercise supervision over the rules. Let the children know that you see what they are doing and reward the child if it's doing, what you have asked for. The consequence of the behaviour will determinate whether the behaviour will repeat or won't repeat in the future. For example, when the child is not listening, it will not be allowed by playing a part in the next activity. The child doesn't enjoy it. When the punishment is used consistently, the next time the child will listen more carefully because it knows which consequence will follow. By rewarding the wanted behaviour, the child will do it next time at the same way.

Summarised: you can say that the behaviour can be strengthen or weaken by the consequence of it.

4.2 Several ways to keep order

Below, we will tell something about several ways to keep order.

4.2.1 Rewarding

Rewarding children for good behaviour is most of the time better than punishing their unwanted behaviour. There are several ways to strengthen the wanted behaviour. Most of them are useful because there are no special measures necessary. Still they have a powerful effect on the child's behaviour. For example:

1. *Approved attention*

You can say 'You've done that very well', or 'I appreciate your help'. You can also let it see in your attitude. (Non verbal communication is usually understood as the process of sending and receiving wordless messages. Such messages can be communicated through gesture). You can think of nodding, winking, smiling, keeping eyecontact, an admiring look, giving a pat on the back or listening intensively. All these examples of approved attention, you can use for building a close relationship with the children.

2. *Doing an activity the children like*

When something is done well, the children are allowed to choose an activity they like for rewarding. Let the children know exactly why they get the rewarding.

3. *Tangible rewarding*

The aunts can reward a child by giving something tasty or by giving another material rewarding.

Most people are paying more attention to unwanted behaviour instead of wanted behaviour. The use of above mentioned manners has the following advantages:

- adults have an influence without disturbing the daily behaviour at the group;
- adults prevent at problems with keeping order;
- it improves the atmosphere in the group;
- the children will develop self-confidence and will create a positive self-image.

Rewarding the wanted behaviour has the most effect by doing it systematically. One compliment or rewarding doesn't lead to permanent improvement. This happens only when you stay consequent in rewarding the good behaviour. Don't say 'Nice', or 'Good', but let the children know exactly why they get a rewarding. Give clear and concrete arguments. You can say 'You have helped her very well', or 'You've done your work very good'. When the child does not know where the compliment is meant for,

it declines the effect. So combine the compliment always with the wanted behaviour.¹³ The child will experience a positive effect and the next time, it will do it again.¹⁴

4.2.2 Punishing

Sometimes punishing cannot be avoid. In some cases you must pay attention to the unwanted behaviour, for example:

- because there may be a dangerous situation;
- there is a situation of injury;
- the child is disturbing the daily behaviour at the group.

It's better to give a warning first. Then you give the child a chance to change his behaviour. The adults at the group must agree with each other how many warnings are being given before the punishment. Using the same rules offers assurance and declines unclarity.

When you punish the child, it's very important to do it immediately, at the moment you see that the child is breaking the rules. Otherwise the child will learn that the behaviour is acceptable, until the adult tells him that it's not. When you punish a child, tell it exactly which behaviour you don't like. Use 'I-messages'. Don't say: 'You are bad' but 'I don't like it when you're not listening'. The punishment is not to reject the child itself, only the unwanted behaviour. If a child is frequently punished without knowing why, the child will become uncertain. Above all, it has a negative influence on the development of the self-confidence. The child may create a negative self-image. When the child is older, it will look at itself in a negative way and will think that it is unworthy.

It's important to base the punishment on the seriousness of the offence. For example, a child who hits and bite another child should be punished harder than a child who didn't hear that it was called by an auntie.

Unwanted behaviour can be weaken by ignoring it. Every child wants attention and when it does not get it, it's not fun to do it again. Examples for (little) punishment:

- ignoring the child because of the unwanted behaviour;
- the child isn't allowed to play part in an activity;
- the child goes to another room for a while.¹⁵

Below we will summarise the guidelines for rewarding and punishments we mentioned before:

Guidelines for Rewarding:

- make eye contact
- smile and talk to the child
- tell exactly why the child will get a reward (clarity)
- give clear and concrete arguments
- give the reward
- stay consequent in rewarding the wanted behaviour

Guidelines for Punishing:

- punish immediately
- make eye contact
- give a warning first
- tell exactly why the child will get a punishment (clarity)
- use I-messages
- base the punishment on the seriousness of the offence
- give the punishment
- stay consequent in punishing the unwanted behaviour

¹³ Bongaards, Brigitte and Joop Sas, (2000), *Vakbekwaam onderwijzen*, Groningen: Wolters Noordhoff, second press

¹⁴ Steenks, Kirsten, for Stichting Jeugdformaat, (2006), *Trainershandleiding De Kwek en Kwetterclub*, Rijswijk

¹⁵ Bongaards, Brigitte and Joop Sas, (2000), *Vakbekwaam onderwijzen*, Groningen: Wolters Noordhoff, second press

Chapter 5. Anticipate on the different development aspects

In this chapter, we will give some guidelines about how the aunties can accompany the children and stimulate their development.

5.1 Directives in the field of the social and emotional development

During the day, there will be various situations in which the children are playing and sharing together. They are also trying to solve little conflicts. The aunties at the group will accompany the children as much as possible. They can do this by appointing the good behaviour of the children, by correcting the bad behaviour and by stimulating their play.¹⁶

The social development can be stimulated by the aunties when they:

- organize group activities in which the children are playing together, making music together, singing songs and dancing;
- learn the children to listen to each other by doing activities with raising hands and not by shouting through each other;
- ask the children to help each other or to do it one by one instead of all together;
- appoint the wanted behaviour and reward a child when he's doing what you've asked for;
- stimulate the children who are playing nicely with each other.

The emotional development of children can be stimulated by the aunties when they:

- take the time for talking, listening, cuddling and physical contact;
- give the children the opportunity to express feelings of joy, sorrow, grieves, fear, aggression and pain. Make clear that the emotion itself is acceptable, and only possible unwanted behaviour (hitting, biting, screaming etc.) will be punished;
- anticipate at situations and moments where emotions play a role. When you see that a child is crying for example, go to him and ask why he is crying;
- join the children and stimulate them to do silly, to laugh, to scream for a time;
- compliment a child when it is doing something good;
- tell exactly why the child will get punishment. Always appoint the unwanted behaviour. (See *Chapter 4; Punishments, corrections and rewards*);
- act consequent and calm to offer grip to the children.

Interaction between a child and the people around it, is very important. Children are learning from the people around them. They learn for example how to react in certain situations. Below we will tell something about the interaction between the aunties and the children on three levels. These levels are the personal development, developing social competence and values and standards.

5.1.2 Personal development

Young children have to learn how to react and how to behave. They have to find their own identity. Adults play an important role in this, because they have an important examplefunction. The way they act in situations, will be taken over by the children because the aunties are their role model. The following aspects can stimulate and promote the interaction between the aunties and the children, on the level of personal development:

- the aunties will give the child the feeling to be special;
- the aunties will talk very clear to the child to stimulate the language-development and the capacity to communicate;
- the child should get the possibility to try to do things on it's own. As a result the child learns what he can and cannot do.

¹⁶ Vink, Annemiek, *Pedagogisch werkplan* URL: <http://www.flowerkids.nl/web/index2.html> (available: 21-04-2007)

5.1.3 Developing social competence

Young children are not yet able to imagine the feelings and wishes of others. Adults have to learn them how to behave in interaction with others.

The following aspects can stimulate and promote the interaction between the auntie and the child, on the level of developing social competence:

- the aunties create and accompany situations like group activities, in which every child learns to know it's own position and discovers how to communicate with each other;
- when children are hurting each other, the aunties will react on this by telling the children to talk about it, instead of hurting each other;
- children will be encouraged by the aunties not to take stuff of each other, but to share it;
- the auntie will learn the child some rules during group activities, for example: to wait for his turn, to raise his hand when he wants to say something et cetera;
- when a child has a little conflict, the aunties will help it to solve this by talking.

5.1.4 Values and standards

The aunties have an important influence on the development of these values and standards. Their reactions are not only giving direction to the behaviour of children, but the children are also copying the behaviour of the aunties. The following aspects can stimulate and promote the interaction between the aunties and the children, on the level of values and standards:

- everyone treats each other with respect. With this, there are possibilities for making agreements with each other;
- the aunties will pass on the good example to pay attention to their language use;
- the aunties will show respect by calling the child by name, by listening to the child and let him finish his talking.¹⁷

5.2 Directives in the field of the cognitive development

Children are learning by playing. When the aunties are playing together with the children, the children will learn by observing and imitating. The aunties can introduce learning aspects in the game, by asking questions: 'What colour is this?' and 'Is this a circle or a square?' Besides, group activities with adults and other children are stimulating the development of language.

The cognitive development of the child can be stimulated by the aunties when they:

- repeat the activities, so that the children can practice with it;
- offer short activities, because of the concentration of the children;
- offer alternating activities and give children from time to time the possibility for motorial movement (for example in the class, between two lessons);
- stimulate the child to speak about his wishes and meanings in words;
- tell stories to the children, (by books or just made up by yourself);
- ask questions and stimulate the children to think about questions;
- are singing songs and playing together;
- have little conversations when they are eating or doing activities;
- appoint as much as possible about what is going on. Young children don't know everything, but they feel it immediately when there is something going on.¹⁸

5.3 Keeping order and playing at the same time

Playing and group activities may be valuable, but most adults find it difficult to keep order and play at the same time. Below you will find some guidelines:

- one auntie is walking around at the group and one or two other aunties are doing an activity with the children. For example singing, dancing or playing a game;

¹⁷ Anonymous, *Pedagogisch werkplan kdv*
URL: [www.gcos.nl/upload-66A6E-1DB65-E56ED/Pedagogisch%20werkplan%20KDV%202006%20\(1\).doc](http://www.gcos.nl/upload-66A6E-1DB65-E56ED/Pedagogisch%20werkplan%20KDV%202006%20(1).doc)
(available: 17-04-2007)

¹⁸ Weijkamp, Frank, *Pedagogisch werkplan 0-4 jaar*
URL: http://www.stichtingwelzijnwinterswijk.nl/index.php?option=com_content&task=view&id=106&Itemid=137
(available: 17-04-2007)

- when you are doing the activity, look to all the children and make eyecontact;
- when you see that a child is not paying attention, you call his name so that he'll know that you keep an eye on him;
- if one or more children are losing their attention, you can also ask the other auntie to go to them and give them a verbal warning. You can go on with the song or the activity;
- just by doing it, you learn the best;
- making mistakes is not awful, you just learn from your mistakes.

Chapter 6. Rules

Below, you will find a list of rules for structuring the daily behaviour of the children at the LKG-group. Most of these rules are already existing, but we have also added some new ones. We have categorized the rules in several categories:

Rules at the LKG-group

General rules

- Listen to each other;
- Don't beat, push, bite or fight;
- Clean up your own stuff;
- Be quiet when an auntie and another child are talking to each other.

Breakfast, lunch and supper

- Wash your hands before and after your meal;
- After finishing cleaning, tell an auntie and go back to the group.
- Don't throw with things;
- Don't stand on tables or chairs.

Free playing time

- Stay at the group;
- Sharing stuff instead of pulling it out of the hands of another person.
- Don't throw with toys or other things;
- Don't climb in the windows;
- Don't stand on toys, tables or chairs.

Structured playingtime (group activities)

- Listen to the game explanation;
- Raise your hand when you want to ask or say something;
- Sharing stuff instead of pulling it out of the hands of another person.
- Don't throw with toys or other things;
- Don't stand on toys, tables or chairs.

School

- Raise your hand when you want to ask or say something;
- Before leaving the class, ask an auntie and make clear where you are going;
- Sharing stuff instead of pulling it out of the hands of another person;
- Don't throw with things;
- Don't stand on tables or chairs.

When the children are (not) listening to the aunties, the aunties can possibly reward or punish the way like written above in *Chapter 4; Punishments, corrections and rewards*.

Important:

The auntie's must agree with each other how many warnings are being given before the punishment. Using the same rules offers assurance and declines unclarity.

Chapter 7. Daily schedule

Using a daily schedule is giving structure to both, aunties and children. It offers grip to the aunties when they carry out their tasks. Besides the children know what kind of activities they have to do, which will give them a feeling of safety and familiarity.

This new daily schedule is based on the schedule that is currently used at the LKG-group.¹⁹ The schedule mentioned below is representing the daily schedule from Monday until Saturday:

Daily schedule

06.00 am Wake up

The children are sleeping at the group, on a large sail on the ground. This sail is laid down every evening by one of the aunties. The children are sleeping under thin blankets. At six o'clock in the morning, the aunties will wake up the children.

06.30 am Bathing, washing their clothes, toilet, teeth-brushing, dressing

The children are going to the toilets, which are nearby the group. After this, they are put in one row and they walk with the aunties to the third floor. The children are undressing themselves independently. The small children will be helped by the older ones or the aunties. The children are playing with each other, waiting until it's their turn for bathing. Two aunties are going to wash the children with soap, from head to toe. They also brush their teeth. The other auntie is washing the clothes of the children. When a child is ready, it will be dried off by one of the mothers of the third floor. After this, the children will dress themselves independently. When all the children are ready, they are standing in a row and go back to their own group by guidance of the aunties.

07.30 am Breakfast

The children are going to stand in a row and are walking downstairs, to the dining room. They wash their hands before they take place. After the prayer, all children are going to sit down. Boys and girls separated. One of the aunties distributes the plates and cups. The other aunties are distributing the food and the water. It's also possible to ask some children to help the aunties. Most children will like it very much when an adult is asking them for help. Besides, it's a good way to stimulate the self-confidence of the children. The children are eating by themselves, with their right hand. When the children are finished, they go to their own group, by guidance of an auntie. Some of the other aunties will clean up the dining room.

08.00 am Toilet

The children who need to go to the toilet, are free to go. When they are finished, they come back to the group.

08.30 am Milk

One of the aunties is getting the milk from the kitchen, downstairs. The other aunties are going to sit on the beds, with the children in front of them at the ground. While waiting, the aunties can do some short activities like singing a song, together with the children. After that, the children are drinking milk.

09.00 am Watching television and playing

The children are going to stand in a row and are walking downstairs, where the television and the assembly-hall is. In this hall, the children are watching (together with the other school-going children) 'Cartoon Network' or they are quietly playing at the ground.

09.30 am Assembly (exercises and prayers with all the school-going children)

All the school-going children are standing in different rows. One of the teachers will start the activity by saying 'Stand your feet' and 'Attention'. The assembly starts with a prayer, after that the children will do some gym exercises and it ends with the National Anthem. After this, the children are going upstairs to the classes, by guidance of the aunties.

¹⁹ Interview with the aunties of the LKG-group, (28-02-2007)

10.00 am School *

One or two aunties are teaching the children English and Malayalam words. The children are sitting on the ground. They are also singing songs together and making little dances. When the schoolbell is ringing at 12.00 am, the children are going to the dining room, by guidance of the aunties.

12.00 am Lunch

This is going the same way as with breakfast.

01.00 pm Sleeping

All the children are going to take a nap. One by one, the aunties are going to have lunch. After this, they are going to take rest at the group with the children.

02.30 pm Wake up

The children who are already awake, are permitted to play quietly on the ground. The other children are waken up by the aunties.

03.00 pm Structured playing time at the group

Two of the three aunties are doing an activity with the children. This can be singing a song or dancing, but also playing with the ball in smaller groups under guidance of an auntie. The other auntie can keep order. By splitting up the group, there will be more attention and concentration by the children. This is easier for the aunties and better for the development of the children.

03.30 pm Free playing time at the group

The children can play at the group by themselves. They sit on the ground, walk around, look out of the window or are playing nearby one of the aunties. The children play often alone, but sometimes also together. The aunties are stimulating the children's play by showing interest, paying attention or playing with them.

04.00 pm Tea and a snack

This is going the same way as with breakfast and lunch.

04.30 pm Bathing and washing

This is going the same way as in the morning at 06.30 am.

05.30 pm Structured playing time at the group

This is going the same way as at 03.00 o'clock. The children and the aunties are doing a structured activity, like throwing with the ball to each other et cetera. It's also possible to play it outside, or on the roof. Under supervision of some aunties, the children can do group activities outside and lose some energy.

06.00 pm Watching television and playing

This is going the same way as at 09.00 o'clock.

07.00 pm Diner

This is going the same way as with breakfast, lunch and tea and a snack.

08.00 pm Sleeping

The children are sleeping at the group, on a large sail on the ground. At least one of the aunties will stay at the group, while the other aunties are having diner. After this they switch, so that the other auntie(s) can also have diner. When all the children are asleep, the aunties are going to their own room for sleeping. Every hour one of the office employees downstairs will check if everything is going on well at the group. In case of doubt the employee will wake up one of the aunties.

*

At Sundays the daily schedule is almost the same as the other days. The only difference is that the children aren't going to school from 10.00 until 12.00 am. From 10.00 until 10.30 am the aunties are doing structured activities with the children at the group, like singing and dancing. In the appendix you will find some English songs and activities the aunties can do with the children. From 10.30 am until 12.00 the children are playing at the group or watching television in another room.

Chapter 8. Implementation

In this chapter, we will tell something about the implementation. We will give a global scheme about the period of time in which the guidelines in this pedagogic work plan can be implemented.

Considering the fact that the children and the aunties pick up the songs rapidly, we think that our recommendation to play more structured with the children, can be implemented in six months. The aunties first learn the songs together with help of the songtexts and the CD. Of course, there is the possibility for the aunties to add several dancemoves to the songs. When they all know the songs, they can practice it on a daily base, together with the children.

Doing activities in the form of games will confiscate more time (especially in the beginning), because this is something totally new for both the aunties and the children. In the appendix, the aunties can read several examples of games they can possibly play with the children. It is important to practice the activities in small groups first. Thereby the children can get used to these new kind of activities, as well as the aunties. During the activities, the aunties can practice with giving compliments and apply the guidelines for rewarding and punishing.

Hereafter, it is time to slowly introduce the new daily programme, with structured playing time.

In total we think that, with a good motivation and spirit, this work plan can be implement within a year from now.

Word afterwards

We hope that this pedagogical work plan can offer grip for both the employees and the children. The new daily programme is described clearly as well as the rules at the group. The plan offers the employees recommendation about several dilemmas concerning punishments and rewards, undertaking and taking part in game - and group activities with the children.

With the help of the songs on the CD, we tried to make it more attractive for the aunties and the children to learn some new songs. They can make their own little dances on it and use their imagination to extend the following activities, mentioned in the appendix.

Monique van Rossum and Annemieke Vijverberg

April 2007

Literature list

Books;

- Beemen, Liesbeth van (2001). *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff BV, second press
- Bongaards, Brigitte and Joop Sas, (2000), *Vakbekwaam onderwijzen*, Groningen: Wolters Noordhoff, second press
- Delfos, Martine F. (2000), *Kinderen en gedragsproblemen; een bio-psychologisch model met richtlijnen voor diagnostiek en behandeling*, Lisse, Harcourt Book Publishers, third press
- Janssens, Harry (1996), *Gedrags- en werkhoudingsproblemen & zorgverbreding*, Doetinchem: IJsselgroep SON

Research at the Internet;

Internetsites:

- Anonymous, *Pedagogisch werkplan kdv* URL: [www.gcos.nl/upload-66A6E-1DB65-E56ED/Pedagogisch%20werkplan%20KDV%202006%20\(1\).doc](http://www.gcos.nl/upload-66A6E-1DB65-E56ED/Pedagogisch%20werkplan%20KDV%202006%20(1).doc) (available: 17-04-2007)
- Anonymous. *Peuterpuberteit*. URL: <http://www.kinderinfo.nl/artikelen/artikel.asp?ArticleID=200> (available: 09-04-2007)
- Anonymous. Brittas site. *Cognitieve ontwikkeling van de mens*. URL: <http://www.brittas-site.de/nl/archief/cognitive.html> (available: 10-04-2007)
- Brotherson, Sean. *Keys To Built Attachment with Young Children*. URL: <http://www.ag.ndsu.edu/pubs/yf/famsci/fs631w.htm> (available: 04-05-2007)
- Vink, Annemiek, *Pedagogisch werkplan* URL: <http://www.flowerkids.nl/web/index2.html> (available: 21-04-2007)
- Weijkamp, Frank, *Pedagogisch werkplan 0-4 jaar* URL: http://www.stichtingwelzijnwinterswijk.nl/index.php?option=com_content&task=view&id=106&Itemid=137 (available: 17-04-2007)

Remaining;

- English flyer, *Janaseva Sisubhavan: these are our children, we must save them*
- English flyer, *Join hands with Janaseva, eradicate child begging*. / Interview Fr. William, 01-12-2007
- Interview with the aunties at the LKG-group, 28-02-2007
- Steenks, Kirsten, for Stichting Jeugdformaat, (2006), *Trainershandleiding De Kwek en Kwetterclub*, Rijswijk

Appendices

1. Songtexts

The numbers of the songs below are corresponding with the numbers on the CD.

01. Head, shoulders knees and toes

Head, shoulders knees and toes, knees and toes
Head, shoulders knees and toes, knees and toes
Ears, eyes, top of the nose
Head, shoulders knees and toes, knees and toes
(repeat, only faster)

02. The bus

The wheels of the bus go round and round.
Round and round, round and round.
The wheels of the bus go round and round.
When the bus is driving.

The doors of the bus are open and closed.
Open and closed, open and closed.
The doors of the bus are open and closed.
When the bus is driving.

The people in the bus go in and out.
In and out, in and out.
The people of the bus go in and out.
When the bus is driving.

The driver of the bus says walk on, walk on.
Walk on, walk on, walk on, walk on.
The driver of the bus says walk on, walk on.
When the bus is driving.

The windows in the bus, go up and down,
Up and down, up and down.
The windows in the bus, go up and down,
When the bus is driving.

The baby's in the bus, do weh, weh, weh.
Weh, weh, weh, weh, weh, weh.
The baby's in the bus, do weh, weh, weh.
When the bus is driving.

The auntie's in the bus, do ssht, ssht, ssht.
Ssht, ssht, ssht, ssht, ssht, ssht.
The auntie's in the bus, do ssht, ssht, ssht.
When the bus is driving.

The children in the bus, do clap, clap, clap.
Clap, clap, clap, clap, clap, clap.
The children in the bus, do clap, clap, clap.
When the bus is driving.

The people in the bus do, wave, wave, wave.
Wave, wave, wave, wave, wave, wave.
The people in the bus do, wave, wave, wave.
When the bus stops driving.

03. The crocodile

The crocodile, swims in the water
The crocodile is totally still
The crocodile comes a little closer
And...
Hap! He bites you in your bum! (bottom)

04. Little Fish

Little fish, little fish in the water
Little fish, little fish in the bowl
Little fish, little fish can not speak to you
Little fish, little fish turn around

The little fish is turned around
Turned around, turned around
The little fish is turned around
He learnt that from (*name of a child*)

05. Helicopter

Helicopter, helicopter,
Can you take me up with you
High in clouds, is where I want to be
High in the clouds is where I want to be
Helicopter, helicopter,
Flying is so great!

06. In the moonlight

In the moonlight, in the moonlight
I climb up a stair to the win-window
And you can guess, but you won't guess
This is how a bird flies and how a fish swims
This is how an elephant walks at the ground

And that is one, and that is two
And that is sweet, sweet sweet auntie (*name of an auntie*)
And that is straight, and that is curved
And now we turn all around
Rom bom!

07. Clap in your hands

Clap in your hands like clap clap clap
Two hands on your head, do both of them
Arms in the sky, arms at your waist
That is how the boats sailing by
That is how the boats sailing by

08. Little cat

Little cat
Come with me
I have tasty milk for you
And for me pappadam
Oh what a lovely meal is this

09. In every little apple

In every little apple, it looks like our home
Because there are small little rooms
Just like at our own home.

10. We're making a circle

We're making a circle of boys and girls
We're making a circle like tralala.
Smile at each other, smile at each other
Take a hand, take a hand, take your friend by the hand.
Take a hand, take a hand, take your friend by the hand

11. Father Jacob

Father Jacob, Father Jacob?
Did you sleep well? Did you sleep well?
Morning bells are ringing, morning bells are ringing
Ding ding dong, ding ding dong.

12. The face

These are my cheeks
And this is my chin
This is my mouth with teeth in it.
These are my ears, my eyes and my hair.
And last is my nose and then I'm ready.

2. Activities

In this appendix you will find several activities. They are categorized in two parts, the social and emotional development and the cognitive development.

2.1 Activities for the social and emotional development

1. Emotions

Materials: No materials needed

Objective: Learning about the emotions happy, sad, angry, scared.

Explanation:

1. Start with a small group of children, three for example. When this is going well, you can do it with three other children. Make sure that every child have done the activity ones.
2. The children are sitting on the ground in a circle.
3. You are also going to sit between them.
4. You tell the children that you are happy today. You are telling this with a big smile on your face and with a happy voice.
5. You ask one of the children how they can see that you are happy (big smile, happy voice).
6. When a child has given the answer, you'll ask the children to look happy also.
7. Ask every child when and why they feel happy. The auntie also answers her own question.
8. Go further with the emotions sad, angry and scared, just like you did with 'happy'.*

Rules:

- The children must stay at their place on the ground, in the circle.
- If they want to ask something or know the answer, they can raise their hand and wait for response of the aunties.
- When a child isn't following you, you or one of the other aunties can give him a warning that he should join the rest of the children or that he can go sit on the bed. Then playingtime is over for him.

* sad: tears, sad look in your eyes, mouth bent down.

angry: squeezed eyes, angry look in your eyes, straight mouth,

scared: anxious look in your eyes, trembled lips

2. Thank you – You're welcome

Materials: One ball

Objective: Learning to say 'You're welcome' and 'Thank You' / wait for your turn.

Explanation:

1. Start with a small group of children, five for example. When this is going well, you can do it with five other children. When every child have joined the activity ones, you can play it in a bigger group.
2. The children are sitting on the ground in a circle.
3. You are also going to sit between them.
4. You have a ball in your hands.
5. Tell the children what you are going to do, so that they know what they can expect.
6. Say the name of one child, when you make eyecontact with him, you role the ball to him.
7. The child is catching the ball and says 'Thank you' while he looks at you.
8. You are looking back to the child while saying 'You're welcome'.
9. Now the turn is for the child with the ball to say the name of another child. While he is saying the name, he has to make eyecontact with the child and he has to role the ball to the other child.
10. When the other child is catching the ball, he says 'Thank you' while he looks at the child who roles the ball to him.
11. The child react with 'Your welcome'.
12. Repeat step 8-10 until all the children have role the ball to another child.*

Rules:

- The children must stay at their place on the ground, in the circle.
- If they want to ask something, they can raise their hand and wait for response of the aunties.

- When a child has made well eye contact, the auntie says: 'You made really good eyecontact!' When a child finds it difficult to say this, the auntie will help him by saying it together.
- When a child isn't following you, you or one of the other aunties can give him a warning that he should join the rest of the children or that he can go sit on the bed. Then playingtime will be over for him.

** Instead of rolling with the ball, you throw the ball to each other. The steps and the rules will be the same.*

3. Taking care of a doll

Materials: A doll or a teddybear with clothes on

Objective: Learning to play with each other with one doll or a teddybear / how to take care for yourself / raising hands / wait for your turn

Explanation:

1. Start with a small group of children, three for example. When this is going well, you can do it with three other children. Make sure that every child has done the activity ones.
2. The children are sitting on the ground in a circle.
3. You are also going to sit between them.
4. You have a doll/teddybear in your hands.
5. You tell the children that the doll doesn't know what to do when he wakes up.
6. 'Who knows what to do the first thing you wake up?' This is a question you can ask the children. When a child knows the answer, he can raise his hand.
7. You say the name of the child who can give the answer. When it is good (this can be several things, like bathing, brush your teeth, wash your clothes) the doll/teddybear will be given to that child. The child can wash the doll imaginary. So without water, but only making the gestures who are belonging to that activity.
8. After this, you ask the question again, but then for another activity, like 'what do you do after bathing?' When a child raises his hand and tells you that this is putting your clothes on, the child can put the clothes on.
9. Go on with the questions until the doll is ready to go to school.
10. You can let two or three children do the activity at the same time, like bathing. One can hold the doll, the other one can put 'water and soap' on the doll and the third child can drier him off.

Rules:

- The children must stay at their place on the ground, in the circle.
- If they want to ask something or know the answer, they can raise their hand and wait for response of the aunties.
- Make sure that every child can do an activity with the doll. When a child doesn't know it, you can describe the activity so that he can guess.
- When a child isn't following you, you or one of the other aunties can give him a warning that he should join the rest of the children or that he can go sit on the bed. Then playingtime will be over for him.

4. Imitation

Materials: No materials needed

Objective: Learning by imitation of others

Explanation:

1. Start with a small group of children, five for example. When this is going well, you can do it with five other children. Make sure that every child have done the activity ones. When every child have done the activity, you can do it with the whole group.
2. The children are standing on the ground in a circle.
3. You are going to stand in front of them.
4. You put your right arm up and you say ask the children to do the same.
5. Then you put your right arm down and your left arm up. The children will follow you.
6. You turn around, still with your left arm up. And
7. When you have made several gestures with both your arms and your legs, you call one child next to you. Now he is making the gestures and the children and the aunties are doing just like him.

Rules:

- If they want to ask something or know the answer, they can raise their hand and wait for response of the aunties.
- They should do what the auntie is doing during the activity.
- When a child isn't following you, you or one of the other aunties can give him a warning that he should join the rest of the children or that he can go sit on the bed. Then playingtime will be over for him.

2.2 Activities for the cognitive development

1. Colors: Red, blue, green and yellow

Materials: No materials needed, except the group space

Objectives: Learning the colors / raising hands / wait for your turn

Explanation:

1. Start with a small group of children, four for example. When this is going well, you can do it with four other children. Make sure that every child have done the activity ones.
2. The children are sitting on the ground in a circle.
3. You are also going to sit between them.
4. You have something in your hand with the color red, this can be some clothes or something else.
5. Ask the children if they know which color it is.
6. Give a child who raises his hand the turn. When he give the right answer, you applause for him. When he don't know the answer, you can ask another child.
7. You say the name of another child who can search something else at the group that is also red. This can be clothes they or you are wearing, but also a car which he sees through the window.
8. Let the other children also search for something red.
9. Repeat the steps 4-8 with the colors blue, green and yellow.

Rules:

- The children must stay at their place on the ground, in the circle. Only when you give a child permission, he can stand up and go to the place in the group where the color is.
- If they want to ask something or know the answer, they can raise their hand and wait for response of the aunties.
- When a child isn't following you, you or one of the other aunties can give him a warning that he should join the rest of the children or that he can go sit on the bed. Playingtime is then over for him.

2. Circle, square, triangle

Materials: No materials needed, except the group space

Objectives: Learning the terms circle, square, triangle / raising hands / wait for your turn

Explanation:

1. Start with a small group of children, four for example. When this is going well, you can do it with four other children. Make sure that every child have done the activity ones.
2. The children are sitting on the ground in a circle.
3. You are also going to sit between them.
4. You have something in your hand with the form 'circle/round'. A ball for example.
5. Ask the children if they know which form it is.
6. Give a child who raises his hand the turn. When he give the right answer, you applause for him. When he don't know the answer, you can ask it to another child.
7. You say the name of another child who can search something else at the group that is also a circle/round.
8. Let the other children also search for something what is a circle/round.
9. Repeat the steps 4-8 with the forms square and triangle.

Rules:

- The children must stay at their place on the ground, in the circle. Only when you give a child permission, he can stand up and go to the place in the group where the circle, square or triangle is.

- If they want to ask something or know the answer, they can raise their hand and wait for response of the aunties.
- When a child isn't following you, you or one of the other aunties can give him a warning that he should join the rest of the children or that he can go sit on the bed. Then playingtime will be over for him.

3. What is gone?

Materials: a blanket, a ball, a dress, a plate, a necklace and a cup.

Objectives: Memorytest / raising hands / wait for your turn

Explanation:

1. Start with a small group of children, four for example. When this is going well, you can do it with four other children. Make sure that every child have done the activity ones.
2. The children are sitting on the ground in a circle.
3. You are also going to sit between them.
4. Show the ball to the children
5. Ask the children if they know what it is.
6. Give a child who raises his hand the turn. When he give the right answer, you applause for him. Wen he don't know the answer, you can ask it to another child.
7. Do step 4-6 also with the dress, the plate, the necklace and the cup.
8. Put all te stuff under the blanket.
9. Make some magical noises like abra cadabra and take the blanket with one of the things away (the necklace for example). Make sure the children don't see what you have taken away at the same time as the blanket.
10. Let the children guess what is missing. When a child says the right thing, you and the children give him an applause.
11. Put the stuff, the necklace for example back under the blanket.
12. Repeat the steps 8-11 until all the things have been disappeard twice and every child have given a right answer.

Rules:

- The children must stay at their place on the ground, in the circle.
- If they want to ask something or know the answer, they can raise their hand and wait for response of the aunties.
- When a child isn't following you, one of the other aunties can give him a warning that he should join the rest of the children or that he can go sit on the bed. Then playingtime will be over for him.

4. Knowledge about clothes

Materials: Clothes (trousers, skirt, dress, shirt, underpants)

Objectives: Learning about clothes / raising hands / wait for your turn

Explanation:

1. Start with a small group of children, four for example. When this is going well, you can do it with four other children. Make sure that every child have done the activity ones.
2. The children are sitting on the ground in a circle.
3. You are also going to sit between them.
4. Show one piece of the clothes to the children
5. Ask the children if they know what it is.
6. Give a child who raises his hand the turn. When he give the right answer, you applause for him. Wen he don't know the answer, you can ask it to another child.
7. Repeat the steps 4-6 also with the rest of the clothes

Rules:

- The children must stay at their place on the ground, in the circle.
- If they want to ask something or know the answer, they can raise their hand and wait for response of the aunties.
- When a child isn't following you, one of the other aunties can give him a warning that he should join the rest of the children or that he can go sit on the bed. Then playingtime will be over for him.

